The Latvian newspaper for Canada and U.S.A.

Published twice weekly by Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi", Inc. — Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephone, EM 3-0792. Editor in U.S.A. — A. Zvēriņš, 90-16 Park Lane S., Woodhaven 21, N.Y., U.S.A. Tel. VI 6-7667.

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL, POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA.

SATURDAY, AUGUST 30. 1958. 70./710.

LATVIJA
AMERIKA

SESTDIEN, 1958. G. 30. AUGUSTĀ 8. gads

Latviešu laikraksts Amerikā

Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi", inkorporēta. Redaktori: I. Vīksna, J. Vītols, A. Gailīte. Redakcija un kantoris: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Tel. EM 3-0792. ASV red. — A. Zvēriņš, 90-16 Park Lane S., Woodhaven 21, N.Y., U.S.A. Tel. VI 6-7667. Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par 1 mēn. $1.50; par 3 mēn. $4.50; par 6 mēn. $8.50; par 1 gadu $16.00.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.50 tekstā $3.20—$6.40 par vienu collas slejas telpu.

AMERIKAŅI SARGĀS FORMOZU

KĪNAS KOMŪNISTI NEPĀRPROTAMI SAGATAVOJAS INVĀZIJAI MAZĀKĀS NACIONĀLISTU SALIŅĀS

ASV septītā flote no Singapūras ieradusies Formozas ūdeņos. Arī no Vidusjūras uz Tālajiem Austrumiem dodas pieci ASV kaŗakuģi.

Taipeā. Kopš pagājušās nedēļas nogales, kad komūnistu artilerija uzsāka Kvēmoju salu bombardēšanu, minētās salas apšaudītas katru dienu, nodarot smagus zaudējumus nacionālistu garnizonam. Šīs nedēļas sākumā komūnisti uguni pārsvieda arī uz Tuntingas saliņu, 17 jūdžu dienvidaustrumos no Kvēmojām, mēģinot tur izcelt desantu. Nacionālistu militārā vadība Taipeā paskaidro, ka komūnistu desantspēki bijuši visai nelieli un ka tos izdevies atvairīt, nogremdējot 2 komūnistu lielgaballaivas un bojājot vienu.

Pašreizējā apšaudes laikā tas ir pirmais gadījums, ka nacionālisti ziņo par komūnistu desantmēģinājumu, lai gan no invāzijas briesmām Kvēmoju un Matsu salās nacionālisti sāka baidīties jau pirms kāda mēneša, tiklīdz kļuva skaidrs, ka piekrastē sākusies komūnistu spēku koncentrēšana. Minētā koncentrēšana, kā paskaidro nacionālistu militārās aprindas Taipeā, vēl vienmēr turpinās, kas jo sevišķi sakāms par komūnistu piekrastes artileriju, kuŗu papildina katru dienu.

Tai pašā laikā pieaug arī komūnistu aviācijas aktivitāte. Matsu salā gaisa trauksme tikusi izziņota jau vairākas reizes — gan tiešam uzlidojumam nesekojot, kamēr virs Formozas šaurumā nedēļas vidū notikušas vismaz divas lielāka apmēra gaisa kaujas, kuŗu rezultātā komūnisti zaudējuši trīs un nacionālisti vienu lidaparātu.

Tālo Austrumu saspilējumam pieaugot, lielāku aktivitāti sāk izrādīt arī amerikāņu septītā flote ,kuŗas uzdevums ir apsargāt Formozas un Peskadoru salas. Savstarpējās palīdzības līgumā ar nacionālistu Ķīnu Sav. Valstis ir apsolījušas šo salu aizsardzību.

Vai amerikāņi aizstāvēs arī Kvēmojas un Matsu salas — ir vēl vienmēr neatbildēts jautājums. Vašingtonas diplomātiskās aprindas, piemēram domā, ka Sav. Valstu iejaukšanās Kvēmojas un Matsu salu aizstāvēšanā iespējama tikai tādā gadījumā, ja prezidents Eizenhauers eventuālu uzbrukumu minētām salām atzīst par tiešām briesmām Formozai. Pretējā gadījumā piekrastes salu aizstāvēšana tiks atstāta Čangkaišekam — bez tiešas amerikāņu atbalsta.

Tiklīdz noskaidrojās, ka uzsāktā Kvēmojas salu bombardēšana ir kas daudz vairāk nekā vienīgi lokāla rakstura traucējums, Sav. Valstis vislielākajā steigā uzsāka Formozas šaurumā patrulējušo vienību pastiprināšanu ar astoņiem līdz tam Singapūras ostā noenkurotiem kaŗa kuģiem. Ceļā uz Formozas šaurumu atrodas arī vēl citi amerikāņu kaŗa kuģi, liekot domāt, ka Kvēmojas un Matsu salu bombardēšana tiek ieskatīta par prelūdi eventuālai komūnistu invāzijai Formozā.

Bez komūnistu artilerijas un aviācijas nacionālistiem tagad jārēķinās ar jaunām briesmām — komūnistu invāziju. Iepretim Formozai komūnisti paspējuši koncentrēt turpat ap 5.000 dažāda tipa un apmēra desantlaivu. Lai gan ar šādiem invāzijas spēkiem par uzbrukumu Formozai nav ko domāt, desantarmija komūnistiem ir pietiekami liela, lai aplasītu mazākās nacionālistu piekrastes saliņas un, varbūt, pat lai sāktu domāt par uzbrukumu labi nocietinātām Kvemojas un Matsu salām. Komūnistu artilerijas ugunij turpinotiės pašreizējos apmēros, pienāks diena, kad nacionālisti būs pietiekami novājināti, lai komūnisti savus desantplānus varētu īstenot bez ūtībām. Acumirklī invāzija Kvēmojas un Matsu salās Pekingai sagādātu smagus zaudējumus.

Kā jau ziņots, Sav. Valstu septītā flote atkal pilnā spēkā patrulē Formozas šaurumā. Situācija tomēr tiek ieskatīta par tik nopietnu, ka Sav. Valstu militārā vadība atzinusi par nepieciešamu septīto floti papildināt ar vismaz vēl 5 kaŗa kuģiem, kas jau atrodas ceļā no Vidusjūras uz Tālajiem Austrumiem. Minētie pieci — kāds līdmašīnu bazes kuģis un 4 iznīcinātāji — būs liels atbalsts septītajai flotei gadījumā, ja komūnisti patiesi sadomās uzbrukt Formozai. Amerikāņi jau pareģo, ka, septītajai flotei stāvot starp Formozu un Ķīnas cietzemi, komūnistiem nav tādu jūras, nedz gaisa spēku, kas varētu izlauzties cauri amerikāņu kaŗa kuģu un aviācijas sienai un sasniegt Formozu.

Kamēr Sav. Valstis nekad nav mēģinājušas izvairīties no sava solījuma aizstāvēt Formozu, Kvēmojas un Matsu salu aizsardzības jautājums vēl vienmēr karājas gaisā. Nacionālisti jau ilgāku laiku mēģina izspiest no Vašingtonas pozitīvu atbildi, bet gaidītais solījums nenāk. Tagad nacionālisti brīdina, ka Sav. Valstis, kavēdamās uzņemties Kvēmojas un Matsu salu aizsardzību, tīšu prātu iedrošina komūnistus invāzijas mēģinājumam minētajās salās.

Cik zināms, līdz šim komūnisti mēģinājuši izcelties malā vienīgi Tungtingas salā, bet mēģinājums atvairīts. Dienu pēc invāzijas mēģinājuma salas tuvumā notika jau pēc skaita otrā jūras kauja, nacionālistu spēkiem bojājot divas komūnistu lielgaballaivas.

Kolorādo Springā 10. augustā iesvētīta Ilga Bergmane. Blakus draudzes māc. Ž. Upīte un draudzes priekšnieks O. Sāpe. E. Zirnīša uzņ.

IEBRUCIS LIELUPES KRASTS

Kā ziņo Padomju Latvijas prese, iepretim Pumpuriem iebrucis Lielupes krasts ar visiem kokiem, izveidojot 130 m garu un 50 m platu mutuļojošu līci. Notikumu padomju žurnālists apraksta šā:

„Daži jūrmalnieki, kas siltajā svētdienas vakarā meklēja veldzi pie Lielupes ūdeņiem iepretim Pumpuriem, bija liecinieki neparastam gadījumam. Upes krasts, kur vēlinie peldētāji atpūtās, viegli nodrebēja. Pēkšņi tie pamanīja, ka apmēram 50 metru tālāk, it kā vētras šaustas, sāk līgoties krasta priedes, sašūpojas viss upes krasts. Nākamajā acumirklī Lielupes krasts iebruka, raudams dzelmē zemes masas kopā ar priedēm. Tās pazuda ar visām galotnēm, un skatienam pavērās mutuļojošs līcis, kas kļuva arvien plašāks. Četru stundu laikā upes kreisajā krastā bija izveidojies 130 metru garš un 50 metru plats līcis un dzelmē bez pēdām pazudušas ap 250—300 priedes trīstāvu mājas augstumā.

Nekavējoties tika sperti vajadzīgie drošības soļi. Bez simtiem smilšu maisu upē sagāza arī daudz nozāģētu priežu, lai to zari pasargātu krastu no tālākas iebrukšanas. Šķietami mierīgo, bet acumirklī visai viltīgo Lielupes ūdeņu uzbrukums savam kreisajam krastam tika apturēts."

Notikuma vietā ieradusies arī ZA ģeoloģijas un derīgo izrakteņu institūta darbinieki, lai sīkāk izvērtētu apstākļus. Tie noskaidrojuši, ka iebrukums, domājams, radies tāpēc, ka krasts zem ūdens līnijas bijis plašā joslā izskalots. Jau metra attālumā no krasta izskalotā līča dziļums ir jau 9 metri.

Vispār iebrukums esot saistāms ar upes krasta dabiskās veidošanās procesu. Vēsturiski samērā īsā laikā Lielupe lejas daļā vairākkārt mainījusi gultni, turklāt ziemeļu resp. jūras virzienā tā upes līkums pie Majoriem izveidojies 2.000—3.000 gadu laikā. Speciālisti domā, ka, ja pirms gadu desmitiem nebūtu veikti attiecīgi drošības pasākumi, Lielupes ieteka jūrā tagad atrastos kaut kur starp Majoriem un Dubultiem.

JEMENA UN IRAKA SASKAŅO POLĪTIKU

IRAKA SOLĀS ATBALSTĪT JĒMENAS PRASĪBAS PĒC ADENAS OSTAS UN ADENAS PROTEKTORĀTA

Bagdadē. Pēc sarunām Bagdadē Irakas ministru prezidents Kasems un Jēmenas kroņprincis Badrs izdeva kopīgu komunikē, paziņojot, ka ārpolitiskos jautājumos abas valstis saskaņojušas savus uzskatus un turpmāk starptautiskās problēmās pieņems vienu un to pašu stāju.

Tā kā Jēmena jau ilgāku laiku cieši sadarbojas ar Apvienoto Arabu Republiku, tad jaunā vienošanās jāsaprot kā zināma Irakas vēlēšanās pakļauties Nasera vadībai.

Ar to jāsaprot arī, ka nākotnē Iraka atbalstīs Jēmenas prasības pēc Adenas ostas un Adenas protektorāta, kas tagad atrodas angļu apsardzībā. Vairākos gadījumos robežstarpgadījumi ir likuši domāt, ka Jēmena, Apvienotās Arabu Republikas atbalstīta, varētu mēģināt sagrābt Adenas protektorātu ar militāras varas palīdzību. Arabu vienotībai pieaugot, kas redzams no Irakas iekļaušanās Jēmenas un Apvienotās Arabu Republikas kopībā, nemaz nebūtu jābrīnās, ja angļiem kādu dienu nāktos aizstāvēt Adenas protektorātu ieročiem rokās.

Irakas draudzībai ar Jēmenu ir arī vēl kāda cita nozīme. Un, proti, Jēmena reizē ar Apvienoto Arabu Republiku iepērk ieročus un kaŗa materiālus Padomju Savienībā. Iraka, kā Rietumiem draudzīga Bagdades pakta valsts, līdz šim saņēma militāro palīdzību no Sav. Valstīm. Un to tā turpina saņemt arī tagad, pēc valdības maiņām un neslēptās draudzības ar Rietumiem naidīgām arabu valstīm. Vašingtonu tas nostāda nepatikamas dilemmas priekšā: Sav. Valstu militārai palīdzībai apstājoties, Irakai tagad, atsaucoties uz draudzību ar Jēmenu un Apvienoto Arabu Republiku, nebūtu nekādu grūtību apbruņoties ar padomju ieročiem; Sav. Valstīm militāro palīdzību turpinot — nozīmē apbruņot kādu valsti, par kuŗas lojālītāti pret Rietumiem ļoti jāšaubās.

HAMMERŠILDS VIDĒJOS AUSTRUMOS

Ammanā. Pēc īsas apstāšanās Beirutā Apvienoto Nāciju ģenerālsekretārs Hammeršilds ieradies Jordānas galvaspilsētā Ammanā, lai uzsāktu sarunas ar karali Huseinu. Jordāna, kā zināms, pēdējās dienās izrādījusi vēlēšanos uzsākt draudzīgas attieksmes ar Apvienoto Arabu Republiku. Šī tieksme tiek ieskatīta par labu zīmi ģenerālsekretāra Hammeršilda sekmīgai darbībai Vidējos Austrumos. Ģenerālsekretāra 3 pirmās pieturas vietas būs Ammana, Kaira un Bagdade. Sarunas ar arabu valdību galvām būs slepenas, un to gaita visos sīkumos atklāsies ne ātrāk kā 30. septembrī, kad paredzēts ģenerālsekretāra ziņojums Apvienoto Nāciju pilnsapulcē.

ALŽĪRIEŠU TERRORS FRANCIJĀ

Alžīrijas kaŗš tagad pārsviedies arī uz Franciju. Protestējot pret ģen. de Golla jauno konstitūciju, Francijā dzīvojošie Alžīrijas nacionālisti uzsākuši garu terrora un sabotāžas virkni, dedzinot un slepkavojot. Nacionālistu dedzināšanas nodarījušas smagus zaudējumus naftas krātuvēm Ruānā un Marseļā.

Dāņi baidās no radioaktīvitātes

Baidoties no iespējamām radioaktīvitātes briesmām, Dānijas valdība noraidījusi ASV atomzemūdenes „Slida" piedāvāto viesošanos Kopenhāgenas ostā. Slida viesojās Norvēģijas galvaspilsētā Oslo, kamēr Nautilus nesen kā apmeklēja Portlandi. Arī angļi negribējuši laist amerikāņu atomzemūdeni biežāk apdzīvotās ostu pilsētās, kālab slavenajai zemūdenei bija jāsamierinās ar relatīvi kluso un nelielo Portlandes ostu.

TURCIJA AKCEPTĒ ANGĻU PLĀNUS

Grieķijas valdība joprojām pretojas dalītai Kipras salas pārvaldei.

Londonā. Turcijas valdība paziņojusi, ka tā akceptē Londonā izstrādāto septiņu gadu plānu Kipras salas pārvaldei. Jau tuvākā laikā Turcijas valdība nosūtīs savu pārstāvi uz Nikosiju, kas tur sadarbosies ar salas gubernātoru.

Atēnas tai pašā laikā paskaidro, ka tās labi saprot Turcijas valdības nostāju un atzīst to par pilnīgi loģisku. Bet tas nenozīmē, ka angļu plāns ir pieņemams arī Grieķijai. Gluži otrādi — Grieķija to noraida uz tiem pašiem pamatiem, uz kuŗiem Turcija to akceptē. Un, proti, paredzot atsevišķu pašvaldību Kipras grieķiem un turkiem, angļu plāns zināmā mērā sveŗas uz salas dalīšanu. Turcija, kā zināms, gribētu redzēt vai nu Kipras sadalīšanu (Grieķu un turku joslās), vai arī pašreizējo angļu pārvaldes turpināšanos. Grieķijā un Kipras salā dzīvojošie grieķu nacionālisti pieprasa salas apvienošanu ar Grieķiju, kas savukārt nav pieņemams nedz Turcijai, nedz Kiprā dzīvojošai turku minoritātei.

Prezidents komentē stāvokli

„Kvēmojas un Matsu salu aizsardzība šodien daudz svarīgāka nekā pirms trim gadiem," deklarē Sav. Valstu prezidents Eizenhauers.

Vašingtonā. Pēdējo 3 gadu laikā Ķīnas nacionālisti daudz pūlējušies Kvēmojas un Matsu salu nocietināšanai, apbruņošanai un garnizonu stiprināšanai. Apmēram viena trešā daļa no visas nacionālistu armijas tagad koncentrēta piekrastes salās, līdz ar to salu aizsardzība tagad kļuvusi daudz svarīgāka, nekā tā bija pirms trim gadiem. Šo faktu savā pēdējā preses konferencē uzsvēra arī prezidents Eizenhauers, pie viena aizrādot, ka Sav. Valstu gatavība starpkontinentālo raķešlaukā — gadījumā, ja Sav. Valstis būtu atpalikušas — pagaidām vēl nekādā veidā nav spējusi iespaidot starptautisko spēku samērus. Amerikāņu bumbvedēju pārākums vēl vienmēr ir tik pārliecinošs, ka katrs raķešaŗa sācējs var rēķināties ar iznīcību amerikāņu atmaksas uzbrukumos.

Pašreizējai situācijai vistuvāk tomēr bija prezidenta Eizenhauera komentāri par nacionālistu piekrastes salu stratēģiskās nozīmes pieaugšanu. Sav. Valstu prezidents var izšķirties par šo salu aizstāvēšanu. Un viņa uzskati Tālo Austrumu politikā, lai tie būtu domāti mājinieku sagatavošanai vai komūnistu brīdināšanai, liek domāt, ka komūnistu uzbrukuma gadījumā amerikāņu septītā flote un aviācija stāvēs komūnistiem ceļā, ne tikai mēģinot sasniegt Formozu, bet mēģinot sasniegt arī piekrastes salas Matsu un Kvemojas.

Bez Sav. Valstu palīdzības nacionālistiem nav nekādas lielās cerības komūnistu uzbrukuma atsišanai. Čangkaišeka rīcībā atrodas ne vairāk kā 420 līdmašīnu, to starpā zināms skaits tādu, kam nav ne mazāko cerību pastāvēt cīņā ar komūnistu MIG -17 tipa iznīcinātājiem. Arī nacionālistu jūrasspēki nav nekādi varenie — 4 iznīcinātāji, kādi 40 patruļkuģi, ap 10 mīnu licēju un ap 100 dažāda tipa desantlaivu. Ar šādiem spēkiem ne tuvu nepietiek, lai varētu cerēt atsist labi organizētus komūnistu invāzijas mēģinājumus. Nacionālisti labi saprot: ja komūnisti uzbruks, tad tas būs mazveidīgs uzbrukums ,un šāda uzbrukuma atvairei nepieciešama amerikāņu palīdzība.

„BRĪVĪBAS VĀRTI" BRISELĒ

No Briseles saņemta ticama informācija, kas liecina, ka pasaules izstāde sāk izvērsties par brīvības vārtiem lielam skaitam viesu no valstīm aiz dzelzs priekškara. Pēdējā mēneša laikā vairāk kā 300 viesu no dažādām komūnistu valstīm atteikušies atgriezties mājās un pieprasījuši politiska asila tiesības.

PIEAUG STIPRO DZĒRIENU PATĒRIŅŠ

Sakarā ar ieilgušo alus rūpniecības strādnieku streiku, Ontario provincē jūtami pieaudzis stipro dzērienu patēriņš — pēc „Ontario Liquor Control Board" aprēķina par apm. 25%. Tas savukārt radījis lielu sastrēgumu un darbinieku trūkumu sadales punktos. Tai pašā laikā oficiālās iestādes brīdina, ka personas, kas ieved alu no Kvebekas, var tikt sodītas līdz 1.000 dol. un cietuma sodu ne mazāku kā 2 mēneši; tāds pats liktenis gaida veiklus alus pārdevējus, kas mēģina tagad šo kāroto retumu ievest no Ziemeļontario apgabala.

MONTREĀLAS LATVIEŠU BĒRNU SVĒTKOS TĒRVETĒ

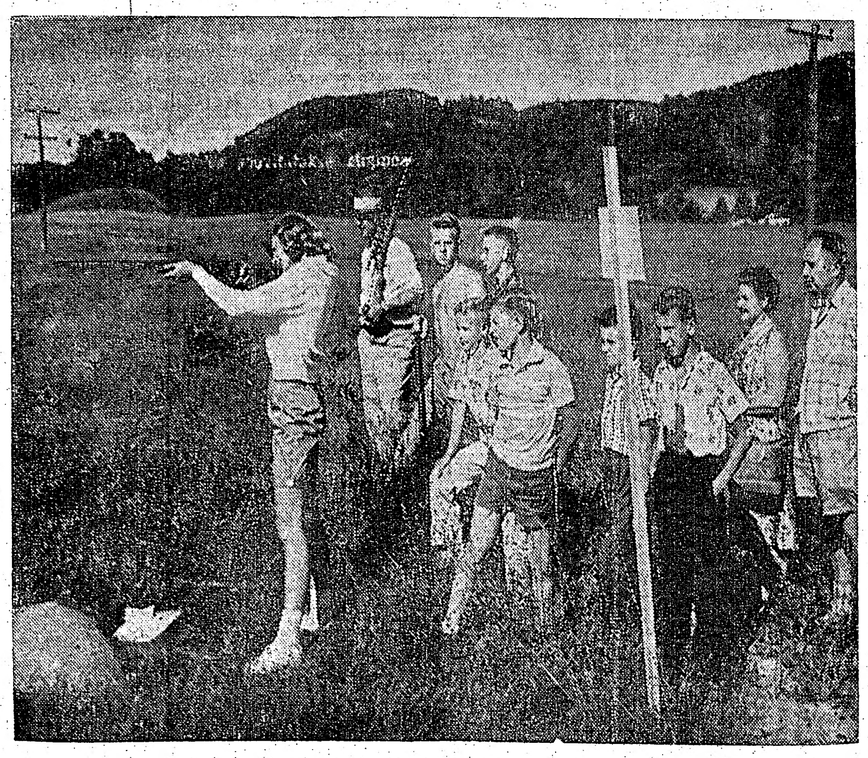

Nākošie „mednieki" stāv rindā, lai izmēģinātu, kā „velk" īsta bise. Foto Reinh. Šīmanis

Montreālas sv. Pāvila draudze rīkoja plašus bērnu svētkus savā lauku īpašumā — „Tērvetē". Svētkos piedalījās latviešu ģimenes ne tikai no Montreālas, bet arī Otavas, Kornvalas u. c. vietām. Bija sacensības zīmēšanā ,sportā, mērķī šaušanā ar „karstām lodēm" un skatuves priekšnesumi. Sarīkojums noslēdzās ar ugunskuru un deju. R. S.

KANADAS KAŖA VETERĀNI SOĻO

Trīs pēdējo kaŗu veterāni parādes gājienā Kanadas nacionālajā izstādē. Piedalījās arī Latvijas, Lietuvas, Rumānijas, Čechoslovakijas, Baltkrievijas, Kazachijas un Kroātijas pārstāvji. J. Kreiļa uzņ.

LATVIJA

Draugi grib mūs asimilēt,
ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
Bet mēs gribam palikt latvieši.
Archibīskaps T. GRĪNBERGS

SKOLOTĀJA PĀRDOMAS

P. DREIMANIS

Rudenim un līdz ar to mācību gadam tuvojoties, ikvienam skolotājam jāinteresējas par klases darbu. Sevišķi nopietns uzdevums ir latviešu sestdienas skolu darbiniekiem, jo viņu audzēkņi vairumā vāji pārvalda mātes valodu, kuŗa šajās skolās ir mācību valoda. Svešumā bērni ārpus ģimenes reti dzirds mātes valodu un pierod visus priekšmetus apzīmēt svešvalodas vārdiem, kā mācījušies vietējās publiskās skolās. Arī visa vide te ir citādāka nekā dzimtenē. Skolēni papildskolu starpbrīžos bieži vien sarunājas svešvalodā, un skolotājam jārūpējas par to, lai viņi runātu mātes valodā. Bet pārkrievināšanas laikmetā Latvijā skolotājam vajadzēja skolēniem aizliegt sarunāties mātes valodā. Mainās laiki, mainās arī situācijas bērnu audzināšanā.

Tādos tagadējos apstākļos skolotājam jāmāca bērni latviešu sestdienas skolās. Viņa uzdevums ārkārtīgi grūts. Tāpēc šo skolu darbinieki un viņu labvēļi nerimstas prātot, kā mācīt bērnus minētajās skolās. Jaunās pasaules publiskajās skolās ļoti populāra ir rotaļveidīgā metode un dzejiski tēlainie skolotāja priekšnesumi. Daudzi latviešu skolotāji izmēģina šo metodi un pie tam ar lielu aizrautību. Citi cenšas ar bērniem lasīt mūsu dzejnieku darbus un cer aizraut viņus ar idejisko saturu. Netrūkst, protams, arī tādu audzinātāju, kas izvēlas lasāmvielu no mācības grāmatām un skaidro bērniem nesaprotamos vārdus ar illustrātīvā materiāla palīdzību. Neskaidrs ir arī jautājums par gramatikas mācīšanu. Vairāki skolotāji šim uzdevumam piešķir lielu vērību; daži to ignorē; citi gramatiku māca, analizējot lasāmvielas teikumus un vārdus.

Ikviena metode ir laba, ja tā atbilst skolotāja spējām un sasniedz mērķi — pavairo bērnu valodā latviešu vārdu skaitu un līdz ar to papildina viņu apziņas saturu ar Latvijas dabas un latviskās kultūras ainavām, kas var jaunajai paaudzei palīdzēt neatsvešināties no latvju tautas.

Šo mērķu sasniegšanā allaž jāpatur prātā daži priekšnosacījumi. Pirmkārt, jau minētais vārdu trūkums latviešu valodā; piem., skolotājam jāzina, kādus vārdus viņš drīkst tēlošanā brīvi lietot, kādi vārdi vienkārši jāpaskaidro un kādas izpratnei nepieciešamas illustrācijas. Otrs kārt, skolotājam nav jāaizmirst, ka bez jūtu attīstības bērnos mērķis nav sasniedzams. Un bērnu apziņā viņš tās var ierosināt vislabāk ar saviem pārdzīvojumiem. Tāpēc viņa valoda un citi izteiksmes veidi sasniedz mērķi, ja viņš spilgti un dziļi pārdzīvo to, ko bērniem māca. Ne tikai tēlojumi, katrs vārds, skats un kustība ietekmē bērnus atbilstīgā virzienā. Treškārt, jāievēro arī papildskolai atvēlētais laiks — 35 dienas gadā. Sakarā ar to nav jāizvēlas mācāmviela, kas šajā laikā nav veicama, vai ar to pārāk ilgi nav jānodarbojas, kā arī metode, kuŗa prasa daudz laika ar mazu nozīmi audzināšanā. Ceturtkārt mācāmvielai jābūt piemērotais audzināšanas mērķim, nelidojot tomēr augstos mākoņos, kas attiecīga vecuma bērniem nav saprotams. Jo šī viela konkrētāka, jo ar to vieglāk sasniegt mērķi. Piektkārt skolēniem klases darbā alaž jābūt aktīviem; piem., ilga klausīšanās bērnus nogurdina, kāpēc viņi nevar uzmanīgi sekot klases darbam. Beigās nav jāatmet skolēnu veikumu novērtēšana. Viņi ar ilgošanos gaida, kad skolotājs to darīs.

Protams, arī minētie priekšnosacījumi nav pārspilējami. Skolotāja takts ir ļoti svarīgs faktors audzināšanā. Tam var būt nozīme bērnu ieinteresēšanā skolas darbā un var viņus arī sarugtināt un pat pamudināt no skolas izstāties. Lai tas nenotiktu, skolotājam labi jāiepazīstas ar katru audzēkni. Tā ir iespējams ievērot viņa raksturu un citas īpašības, kā arī piemēroties individuālām spējām. Tā kā tagadējo sestdienas skolu klasēs un grupās nav daudz bērnu, tad, protams, iespējams šo individuālizācijas metodi labi ievērot.

Minētie temati rodas skolotāja apziņā, vērojot latviešu skolu darbu un lasot žurnālos un apcerējumus par mācāmvielu, metodēm, audzināšanas mērķi un citiem jautājumiem. Tajos latviešu skola trimdā, tās mērķis un līdzekļi šī mērķa sasniegšanai ir dabūjuši dažādus apzīmējumus, kas ne vienmēr atbilst lietas būtībai. Tāpēc ikvienai pārdomai šajos jautājumos var būt savas nozīme.

PA LABO ROKU BRAUKŠANAS VĒSTURE

Kanadas un Savienoto Valstu motoristi brauc pa lielceļu, labo pusi (vai vismaz tiem tā būtu jābrauc), jo viņu labā roka ir spēcīgāka par kreiso. Šo pašu iemeslu dēļ Britanijas un dažu Eiropas kontinenta zemju motoristi brauc pa lielceļu kreiso pusi.

Šī šķietamā paradoksa izskaidrojums meklējams Vidusmotoristi brauc pa lielceļu, labo pusi (vai vismaz tiem tā būtu jābrauc), jo viņu labā roka ir spēcīgāka par kreiso. Šo pašu iemeslu dēļ Britanijas un dažu Eiropas kontinenta zemju motoristi brauc pa lielceļu kreiso pusi.

Šī šķietamā paradoksa izskaidrojums meklējams Viduslaiku Eiropā, kad laudis lietāja ceļa kreiso pusi, lai viņu stiprā labā roka būtu virzienā pret tuvojošamies ienaidnieku. Ja cemeslos dēļ Britanijas un dažu Eiropas kontinenta zemju motoristi brauc pa lielceļu kreiso pusi.

Šī šķietamā paradoksa izskaidrojums meklējams Vidusmotoristi brauc pa lielceļu, labo pusi (vai vismaz tiem tā būtu jābrauc), jo viņu labā roka ir spēcīgāka par kreiso. Šo pašu iemeslu dēļ Britanijas un dažu Eiropas kontinenta zemju motoristi brauc pa lielceļu kreiso pusi.

Šī šķietamā paradoksa izskaidrojums meklējams Vidus-

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

29. augustā, pl.8 vakarā DV dienu koncerts, 22 College St.
30. augustā, plkst. 8 vak. DV dienu balle, Palace Pier zālē.
31. augustā DV dienu teātŗa izrāde.
26. septembrī, pl. 8 v. — LU gada svētku akts un koncerts Sv. Andreja baznīcas zālē.
28. septembrī, plkst. 3 p.p. Garīgs koncerts sv. Jāņa baznīcā, 274 Concord Ave.
25. oktobrī TLMM kluba balle.
25. oktobrī Dižđanča 10. gadskārtējais tautas deju un dziesmu vakars.
1. novembrī Nujorkas latviešu teātŗa viesizrāde.
8. novembrī Balle Palace Pier — DV Toronto nod. sarīkojums.

HAMILTONA

4. oktobrī — HLB gada svētki.
12. oktobrī — Hamiltonas gaidu vienības „Venta" sarīkojums.
18. oktobrī — Hamiltonas DV gada svētki.
25. oktobrī — Dainas koŗa koncerts; pēc tam deja. HLB.
26. oktobrī — DV teātŗa viesizrāde „Robinsons".
1. novembrī — HMMK balle.
8. novembrī — HLJP „Rota" Mārtiņu vakars.
22. novembrī — 18. novembŗa atceres svinības Kristallu zālē.
6. decembrī — DV Spartas balle.

SASKAŅO APRŪPES DARBU

DV KV ATZINUMI UN LĒMUMI

DV Kanadas valdes sēdē 23. augustā apsprieda DV Montreālas nodaļas lietu Bēru fonda jautājumā; nodaļa fondā nepiedalās, tā radot precedentu dažai citai nodaļai. Sakarā ar to, DV KV aicināti, sēdē ieradās Montreālas nodaļas pārstāvji — valdes priekšsēdis J. Gributs un biedrzinis V. Fride. DV KV priekšsēdis noskaidroja apstākļus Bēru fonda jautājumā un aizrādīja, ka DV KV, kā delegētu pilnsapulces izpildorgans, ir saistīta ar tās lēmumiem, un Bēru fonda lietā pilnsapulce atzinusi ,ka tas ir obligāts visiem DV organizācijas biedriem Kanadā. Tāpat priekšsēdis aizrādīja, ka Montreālas nodaļā ir daļa biedru, kas vēlas Bēru fondu atbalstīt, bet, cik redzams, tad nodaļas amatpersonas nav pieškīrušas vajadzīgo vērību šī jautājuma kārtošanai. To pierāda arī izdarītā aptauja pie Montreālas nodaļas biedriem, kur no saņemtām 53 atbildēm 17 ir par Bēru fonda vajadzību pie DV organizācijas, 22 atbildes — vēlams uz brīvprātības principiem, bet tikai 12 biedri atbildējuši, ka Bēru fonds nav vajadzīgs. Divi biedri paziņojuši, ka viņi nav aptaujas lapas saņēmuši, un viena atnākusi atpakaļ, jo adresāts mainījis dzīves vietu. Bez tam liela daļa biedru atbildes nemaz nav vēl iesūtījuši.

DV Montreālas nodaļas priekšsēdis J. Gributs aizrādīja uz grūtībām, kādas ir Montreālā, jo nodaļas biedri dzīvo stipri izklaidus, pat visas biedru naudas nav izdevies iekasēt. Biedrzinis V. Fride paskaidro, ka Montreālas nodaļā par 1957. gadu iekasētas tikai 60% biedru naudas. Tāpat neiekasētas biedru naudas ir arī par agrākajiem gadiem.

Priekšsēdis aizrāda arī, ka Montreālas nodaļa jau agrāk prasījusi Bēru fonda noteikumu grozījumu, bet delegātu sanāksmēs tas noraidīts. Lūdza izdarīt attiecīgus grozījumus, pārkārtojot Bēru fondu uz brīvprātības pamatiem.

KV uz to aizrādīja, ka izraudzīta komisija, kas izstrādās jaunus noteikumus, kuŗus pēc apstiprināšanas nākošajā delegātu sanāksmē varēs īstenot, bet līdz tam jāpieturas pie spēkā esošajiem noteikumiem.

Pārrunājot aprūpes darba koordinēšanu, DV KV priekšsēdis V. Mukts informēja valdi par 13. augustā notikušo apspriedi LN AK. Valde principā piekrīt koordinācijas komisijas dibināšanai un sakarā ar to izstrādājusi projektu, kuŗā paredz, ka šī komisija komplektējas no centrālo organizāciju un draudžu pārstāvjiem Kanadā. Komisijas uzdevums būtu plānot un saskaņot līdzekļu vākšanu un sadali. Līdzekļi vācami 2 reizes gadā ar ziedojumu vākšanas listēm, kuŗas pēc koordinācijas komisijas parauga pagatavo vai nu pašas organizācijas, vai arī uz attiecīga pieprasījuma tās piegādā koordinācijas komisija. Laikā no 1. maija līdz 14. jūnijam līdzekļus vāc Kultūras fondam, aizdzelzs priekškara esošo tautiešu aprūpei, informācijai un pretbolševistiskai propagandai. Laikā no 15. oktobŗa līdz 20. decembrim līdzekļus vāc trūkumcietēju aprūpei Eiropā, Kanadā, Latvijā un Latvijas atjaunošanas fondam. DV KV atzist, ka ziedojumu vākšanas listes ir naudas dokumenti, kāpēc visām līdzekļu vācējām organizācijām jaraugās, lai izsniegtās listes tiktu atgrieztas atpakaļ, bet nozaudēšanas gadījumā par to jāziņo koordinācijas komisijai, kas publicē laikrakstā nozudušās listes numuru un ziedojumu vācēja vārdu.

Koordinācijas komisija izdara uzsaukumus visiem tautiešiem Kanadā, lūdzot viņu atbalstu.

Bez minētajām ziedojumu vākšanas akcijām organizācijas un draudzes ir tiesīgas vākt līdzekļus, arī rīkojot loterijas, bazārus u. c.

A. Kalviņš labākais

DV Toronto nodaļas internās meistarsacīkstes šaušanā ar mazkalibra ložu šautenēm notika 23. augustā MMK īpašumā Bērzainē. Uzvarēja A. Kalviņš, iegūstot Tillinga Co. dāvāto balvu. Otrā vietā A. Kristapsons un trešajā — R. Puriņš.

LABOJUMS

LA 63 n-rā 6. lpp. sludinājumā „Jums jābūt reģistrētiem" un 66. n-rā 6. lpp. sludinājumā „Vai esat reģistrēti?" nodaļās Prēmijas — ieviesusies kļūda: $2.40 vietā jābūt $4.20.

NABADZĪBU BĒRNU VALODĀ — VAR NOVĒRST TIKAI VECĀKI

Piektdien, 15. augustā noslēdzās triju nedēļu jaunatnes vasaras nometne Latviešu mājā Almēlijā. Angļijā; piedalījās 60 jaunieši, pavadot dienas aktīvās nodarbībās gan telpās, gan ārā.

Nometnes mērķis bija — pulcināt latviešu jaunatni angļu skolu brīvlaikā patīkamai un veselīgai atpūtai latviskā vidē, lai veicinātu latviešu jaunatnes savstarpēju sadraudzēšanos, lai izkoptu jauniešos nocionālo apziņu un dotu viņiem iespēju vingrināties latviešu valodas lietošanā.

Lai nodarbībām būtu arī kāds tiešāks mērķis, jaunieši gatavoja priekšnesumus trim vakariem un nometnes svarīgākajam notikuma — bērnu svētkiem, mācoties koprunas, deklamācijas dziesmas, dejas un iestudējot precinieku skatu no Brigaderes Princese Gundega un Karalis Brusubārda. Pēcpusdienas nodarbības un brīvie brīži tika pavadīti sporta un rotaļu laukumos un mājās ezera krastā. Divas reizes dienā pa stundai tika veltīts izpriecai ezera velgā vai braucieniem ar laivu. Laiks gan nebija tik saulains, kā to varēja vēlēties, un bērnu svētkos uznāca pamatīgas lietus gāzes, tā spiežot svētku priekšnesumu daļu sniegt telpās, tomēr visā nometnes laikā, bija tikai trīs lietainas dienas, kad nebija iespējamas āra nodarbības un peldēšanās.

Telpu nodarbībām — priekšnesumu vakaru un bērnu svētku programmas sagatavošanai — tika veltītas 22 stundas. Jaunieši piedalījās vienas dienas ekskursijā uz ūdens putnu rezervātu un Berkelejas pili pie Glosteras, un sešās pastaigās mājas apkārtnē. Notika galda tenisa, volejbola, roudera, tautas bumbas un vieglatlētikas sacīkstes ar finālspēlēm bērnu svētkos.

Visā nometnes laikā risinājās intensīva latviešu valodas sacensība deklamēšanā, rakstībā, lasīšanā un tautas gara mantu teikšanā. Deklamēšanas sacensībā piedalījās 15 dalībnieki, no kuŗiem uzvarētāji savās vecuma grupās bija Astrīde Siliņa, Alda Bugnius, Maija Rigolāne un Jānis Kažociņš. Rakstības sacensībā sacensoņiem bija jāraksta diktāts. Piedalījās 50 dalībnieku, no kuŗiem savās grupās labākie bija Tālivaldis Mangalis, Kārlis Budiņš, Alda Bugnius, Rita Otto un Jānis Kažociņš. Lasīšanas sacensībā bija jālasa un jāatstāsta teksti no tautas pasakām. No 47 sacensoņiem labākie bija Daina Kļavniece, Andris Lapiņš, Vizma Liepiņa, Pēteris Laugalis un Juris Beņķis. Grūtākā sacensība bija tautas gara mantu teikšanā, kur piedalījās tikai 9 dalībnieki. No tiem labākais bija Pēteris Laugalis, kas vienā paņēmienā komisijai teica 100 dainas, sakāmvārdus un mīklas, otrā vietā palika Kārlis Budiņš ar 53, trešā — Maija Rigolāne ar 51, ceturtā — Rita Otto ar 43, un 5. Censis Bērziņš ar 42 gara mantām.

Kā latviešu valodas, tā sporta sacensību uzvarētāji saņēma grāmatu un saldumu balvas.

Jaunākajai nodarbību grupai bija noorganizēta zīmējumu sacensība ar zīmējumu izstādi bērnu svētkos. Vērtēšanas komisija par labākiem atzina Tāļa Ozola zīmējumus, un piešķira viņam sūtņa Zariņa kundzes dāvāto balvu — automatiski pildāmu pildāmspalvu.

Bērni, ar nedaudz izņēmumiem vēl pārvalda latviešu valodu, bet — tāpat ar nedaudz izņēmumiem — savā starpā runā tikai angliski. Tautas dziesmas dziedot jau ievērojamus šķēršļus rada ikdienā māzāk lietotu jēdzienu neizpratne. Tā, piemēram, pat lielākie bērni nesaprot, ko nozīmē daiļš augumiņš, kas ir — loloţ, kas ir rāzens, un daudz citu vārdu. Šo nabadzību valodā varētu novērst tikai paši vecāki, ģimenes intensīvi sarunājoties ar saviem bērniem ne tikai par ikdienas vajadzībām, bet lasot, atstāstot lasīto, pārrunājot latviešu rakstnieku darbus un mācot deklamēt dzejas. Ar nožēlu jākonstatē, ka mums joprojām trūkst pievilcīgas lasāmvielas jaunākajiem bērniem. Nekādas vasaras kolonijas trijās nedēļās nevar aizpildīt tos robus, kādi radušies pārējo 49 nedēļu laikā. Gluži veltīgas ir dažu vecāku pūles, uzvelt atbildību par savu bērnu nacionālo audzināšanu latviešu skolām un organizācijām. Šāda audzināšana ir ģimenes pienākums. Kā skolas, tā vasaras kolonijas šajā darbā var vienīgi palīdzēt.

Toronto sv. Jāņa draudzes māc. A. Lūsis kristīja DV Kanadas valdes bij. ilggadīgā kasie a A. Putniņa jaunāko atvasi Aīdu Ilzi. Krustmāte R. Skalde un krusttēvs Kandas latviešu skautu jendas pr-ks S. Leimanis. Pa labi aizmugurē Putniņa kundze. J. Kreiļa uzņ.

KANADĀ TORONTO

Bērnu vasaras nometnes Saulainē un Sidrabenē savu darbību izbeidza 23. augustā. Abās vietās notika atvadu ugunskuri ar priekšnesumiem. Pēc vasaras atpūtas bērni atkal pulcēsies skolās. Ģimnazija savu mācības gadu uzsāks Sv. Andreja baznīcas telpās 5. septembrī, pl. 5 p.p., kad notiks jauno un līdzšinējo audzēkņu reģistrēšana. Tani pašā laikā paredzēti arī pārbaudījumi tiem, kas pieteicoties nevarēs uzrādīt latviešu pamatskolas beigšanas apliecību. Pēc reģistrēšanās jauno mācības gadu ievadīs ar svētbrīdi un aktu.

Vienlaicīgi darbu uzsāks arī neklātienes pamatskola. Reģistrēšanās un turpāka informācija pie darbvedes I. Pilpes, 124 Shieldrake Blvd., Toronto 12, Ont. Tālr. HU 1-1051.

Iepriekšējās nedēļas nogales sliktie laika apstākļi bija izraisījuši neparasti daudz satikšmes nelaimes gadījumu. Starp cietušiem, kā jau iepriekšējā n-rā ziņojām, ir arī latvieši. Olga Pagasta zaudējusi dzīvību, kad auto sadursmē uz 11. auto ceļa Jāņa Kuzes vadītā mašīna saskrējusies ar kādu pretim braucošo mašīnu. Sadursmē, kas notikusi apmēram 2 jūdzes no Auroras, bijusi tik spēcīga, ka J. Kuzes mašīna apgāzta, pie kam O. Pagasta nokļuvusi ar galvu zem mašīnas, ceļā uz slimnīcu viņa mirusi. Nopietni cietis arī J. Kuze, kam lauzta kreisā roka, ribas un nodarīti citi smagāki miesas bojājumi. Viņš un pārējie cietušie — A. Dreimanis un M. Toots — nogādāti tuvējā Newmarket slimnīcā. A. Dreimanis jau nākošajā dienā varēja slimnīcu atstāt, bet M. Toota, paredzams, to varēs atstāt tuvākās dienās. Otra mašīna, kuŗā atradusies kāda ģimene ar 3 bērniem, cietusi tikai nedaudz, un neviens no tās braucējiem nav ievainots.

Latvijas universitātes gada svētku akts un koncerts notiks piektdien, 26. septembrī, pl. 8 v. Sv. Andreja baznīcas zālē. Akadēmisko runu aicināts teikt agr. V. Reinbergs, kas runās par tematu „Iedzimtība". Paredzēta arī mūzikāla programma un tējas vakars.

Austrumu ev. - lut. draudzes mācītājs A. Briedis, sākot ar septembŗa mēnesi, dievkalpojumus noturēs atkal parastā laikā — svētdienās, plkst. 2,30 dienā Sv. Barnabas baznīcā.

1. ev.-lut. draudzes koris atkal atsāks mēģinājumus trešdien, pl. 8 vakarā sv. Andreja baznīcas telpās. Jauni dziedātāji aicināti pieteikties visās balsīs.

29. augustā uz ASV Rietumu piekrasti 10 dienu ceļojumā dodas Mariss Vētra. Viņa tiešais un pirmais uzdevums tur būs referēt 7. ALJA's Rietumu piekrastes kongresā Sanfrancisko, kas notiks 30., 31. augustā un 1. septembrī. No turienes Vētra dosies tālāk uz Losandželosu, kur LB sarīkojumā runās par tematu Donžuāns uz cietokšņa, atceroties 1. patstāvīgās Kanadas operas tapšanas gaitas. Pēc referāta vietējā aktieŗu kopa V. Lapenieka režijā izrādīs M. Vētras skumjo farsu Divkauja trijatā. kam dekorācijas zīmējusi Veronika Janelsiņa. Vēl M. Vētra cer satikt veco draugu A.Kaktiņu un daudzus citus.

ĢENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3 - 5861
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8 - 7798, Montreal, P.Q.
5210 VICTORIA AVE. APT. 10

V. BEBRIS
APDROŠINĀŠANAS SPECIALISTS
41 PITCAIRN CRESC., TORONTO. PL 9 - 0266.

LATVIEŠU SKOLA ATVER DURVIS

Toronto Latviešu biedrības sestdienas skola jauno mācības gadu sāks 6. septembrī, pl. 10,30 rītā skolas telpās, sv. Andreja baznīcas zālē (Jarvis un Carlton ielu stūrī).

Jaunus skolēnus minētā dienā uzņems no pl. 9.30 — 10.45. Tanī pašā laikā jākārto vasaras darbi un pēceksāmeni.

Pirmskolas klasē šogad bērnus uzņems ar 5 g. vecumu.

A. Martinsone,
Skolas pārzine.

LASĪTĀJU VĒSTULES

RAKSTĪSIM VĒSTULES!

Latvija Amerikā redakcijai:

Bieži lasām, ka mums jābūt cinītājiem par dzimtenes brīvību un vispār pret komūnismu.

Daudzi tomēr aizbildinās, ka tas mums nav iespējams, un tādēļ viņi praktiski nedara neko. Diemžēl, tas nereti vērojams arī pie pašiem skaļo vārdu runātājiem.

Soreiz gribu minēt iespēju, ko līdz šim mēs ļoti maz izmantojam pretkomūnistiskā ciņā. Šeit es domāju vēstuļu rakstīšanu amerikāņu, resp., kanadiešu laikrakstiem.

„Lasītāju balsis" ir nodaļa, ko izlasa ļoti daudz ļaužu, un tādēļ tur paveras plašas iespējas apkaļot komūnismam labvēļīgas domas un pastāstīt par apspiesto tautu likteņiem.

Zinu, ka nav grūti uzrakstīt vēstules amerikāņu, resp., kanadiešu laikrakstiem, un ka lielākā daļa laikrakstu labprāt ievieto pretkomūnistiskas vēstules.

Protams, mums jāmācas skatīt apspiesto tautu likteņus un komūnismu vispasaules notikumu kopsakarībā un jāparāda tas šejieniešiem tā, lai tas saistītos ar šīs zemes problēmām.

Ja daži labs var uzrakstīt domu bagātu vēstuli latviešu laikrakstiem, kādēļ viņš to nevarētu pārrakstīt angļu valodā un iesūtīt vietējiem laikrakstiem, jo tur paveras iespējas paust šo domu lielām ļaužu masām?

Esmu konstatējis, ka šādu vēstuļu rakstītājiem ļoti labi noder „Brīvības Talcinieks", ko izdod ALJA's Informācijas daļas vadītājs Ojārs Gobiņš, 47 - 30 157th St., Flushing 55, N. Y.

Negaidīsim ļai citi dara, bet darīsim arī paši! Kad citi ierosināti klusē, liksim spalvai strādāt!

Kādreiz Kanaks, ASV.

L.I.A.A. inženieŗu un techniku konference

1958. gada 30. un 31. augustā, Toronto

L.I.A.A. prezidija uzdevumā Toronto latviešu inženieŗu un techniķu kopa rīko inženieŗu un techniķu konferenci š. g. 30. un 31. augustā. Konferencē aicināti piedalīties Kanadā un ASV dzīvojošie latviešu inženieŗi, inženieŗzinātņu fakultāšu un tehnisko kolledžu studenti, techniķi un techniskā laukā strādājošie.

I Sestdien, 30. augustā:

a) plkst. 10,30 — ekskursija uz Ontario Hydro modeļu ēku Islingtonā. Tiks demonstrēti Niagaras, St. Lawrence ūdens ceļa un citi hidrauliskie modeļi.

b) plkst. 14,00 — darba sēde, Canadian Legion telpās, 22 College ielā, Toronto.

Darba kārtība:

1. Prezidenta adrese.
2. Latviešu inženieŗi ārzemēs — (A. Spūrmanis).
3. Pārskats par ārzemēs studējošiem un beigušiem inženieŗiem — (A. Pērkons).
4. Techniķas apskats — (K. Ieleja).
5. Latviešu techniskā terminoloģija — (Dr. E. Dravnieks).
6. L.I.A.A. Prezidija vēlēšanas komisijas izraudzīšana.
7. Ziņojumi, debates un pārrunas.

c) plkst. 19,30 (noteikti) — vakariņas un saviesīgs vakars tajās pašās telpās ar dāmu pieaicinājumu.

II Svētdien, 31. augustā:

plkst. 13,00 referāti Toronto Latviešu biedrības telpās, 198 Osler ielā:

1. Vertikāli pacēlošās lidmašīnas — (K. Irbītis).
2. St. Lawrence ūdens ceļā (Seaway) — (N. Zoldners).
3. Bez tam iespējami vēl divi referāti.

Pēc referātiem pārrunas.

NORĀDĪJUMI KONFERENCES DALĪBNIEKIEM

Ekskursijas dalībniekiem, kam ir savi satikšmes līdzekļi, jāsapulcējas plkst. 10,30 (noteikti) Ontario Hydro modeļu ēkā, Islingtonā — North Queen St., 11. vārti. Tiem, kuŗiem nav savu satikšmes līdzekļu, un par to ir iepriekš paziņojuši, jāsapulcējas pie Ontario Hydro galvenā biroja ēkas — 620 University Ave., Toronto, noteikti plkst. 9,45, no kurienes tiks noorganizēts transports.

Redakcija patur tiesības manuskriptus saīsināt.

Neizlietotos manuskriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos sūtīs atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka.

Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

PROFESORA FELIKS

Cilvēks nāk, darbojas un aiziet. To mēs visi zinām, jo tas ir cilvēka liktenis, un tādēļ mums īstenībā vajadzētu pie tā būt pieradušiem. Un tomēr ik reizes, kad kāds no mums šķiras, mēs it kā pārsteigti paliekam stāvot, un mums top bezgala skumji. To izjutu, saņemot vēsti, ka no mūsu vidus 21. augusta vakarā ir šķīries prof. F. Treus. Protams, šī ziņa nebija pilnīgi negaidīta. Kad satikos ar viņu Dziesmu svētku dienās 6. jūlijā Port Vašingtonā, tad zināju, ka mēs tiekamies pēdējoreiz. Un tomēr, kad tas nu ir notiticis, ko sirds toreiz paredzēja, nemaz negribas ticēt, ka Feliksa Treua vairs nav. Viņš taču vēl nebija tais gados — š. g. 29. jūnijā viņam piepildījās 55 mūža gadi — lai aizietu jau aizsaules ceļu! Bet Dievs bija lēmis citādi.

Felikss Treus bija viens no tiem, kas katrā spēja modināt cienību un mīlestību. Dzimis 1903. gada 29. jūnijā Opekalna mācītāja mājā kā toreizējā mācītāja Treua un viņa dzīvesbiedres, pazīstamā Smiltenes prāvesta Kundziņa meitas, dēls, viņš tomēr maz dabūja izjust vecāku mājas saulaino dzīvi, jo jau 1. pasaules kaŗa laikā viņš zaudēja tēvu. Māte palika viena ar 3 dēliem un 2 meitām. Gan viņai izdodas savus bērnus izvadīt cauri skolām, jā, pat trīs dēlus universitātei, bet tikai ar lielām grūtībām. Jau skolas gados bērniem ir smagi jāstrādā un dēliem arī visu studiju laiku. Darbs viņus saistīja uz laukiem, kur māte rentēja zemi, lai gūtu ikdienas iztiku savai lielajai ģimenei. Tādēļ Felikss Treus arī parasti, pavasara darbiem sākoties, pazuda no Rīgas, lai tirumos dzītu vagas, sētu un pļautu, un tikai rudenī fiziski nostrādājies, bet garīgi mozs atgriezties Rīgā un turpinātu savas studijas.

Treus izcēlās ar savām spējām un zināšanām. Mēs, viņa laika biedri, jau toreiz jutām, ka viņš ies zinātnes ceļu. Tādēļ mums nebija arī nekāds pārsteigums, kad, 1929. gada decembrī beidzot teoloģijas fakultāti, viņu atstāja pie universitātes sagatavoties zinātniskai darbībai, vēlāk komandēja papildināties uz Parīzi, Franciju. Un ar gadiem viņš pārņēma Vecās Derības katedru.

Bet Feliksam Treuam nebija svešs arī praktiskais mācītāja darbs. 1931. gada 28. jūnijā viņu ordinēja par Rīgas pilsētas iecirkņa vikāru, un šķiet, nebūs gandrīz nevienas draudzes Rīgā, kuŗai viņš nebūtu kalpojis, līdz kamēr 1941. gada pavasarī, tieši tad, kad mācītāja darbs bija vēl došās varas nopelts, Felikss Treus uzņēmās vakantās lielās Rīgas Jaunās Ģertrūdes 1. draudzes vadību. Karš tomēr visam pārvilka svītru, un 1944. gada rudenī līdz ar daudziem tūkstošiem latviešu Felikss Treus atstāj dzimteni un dodas bēgļu gaitās uz Vāciju. Tur viņš strādāja par nometnes mācītāju Ansbachā un, izveidojoties Teoloģiskajam studiju centram Berchtesgādenā, top aicināts par tā vadītāju. Un, liekas, ne viens vien, kas apmeklējis tur un arī Imbshauzenā rikotos kursus, ar cieņu atcerēsies Feliksu Treuu un dziļi paturēs sirdī viņa asi tvertos un ticībā apgarotos vārdus. Felikss Treus, par spīti visai savai zinātniskai ievirzei, neaizrāvās ar liberāli kritisko virzienu, bet arvien uzsvēra pozitīvo un objektīvo ticības domu.

Tikai iebraucot ASV, viņam it kā neveicās. Viņa spējas cieņīgi nenovērtēja šejienes bazni-

GRĀMATVEDIS
uzņēmumiem
Zvanīt HU 5-6121, Toronto.

ca. Tā viņu nesai
vīgu mācības spē
tējiem teoloģija
liekas, tikai sar
viņš sabija sād
kolledžā Pensilv
Treua angļu val
bija visumā nev
viņš bieži bija sp
te nopelnīt arī
viņš bija uzņēm
par savas māsas
berga atraitnes,
gados Treus dzīv
tonā, pie Nujork
gi aprūpēja tūr
mē dzīvojošos la
pirms divi gadi
svinēt viņa 25
darbības jubileju
Port Vašingto
nobeigt savu pē
mūsu baznīcas
pirms dažiem ga

UP

Vienības d

Par sabiedrisk
kumu dzird že
vienā latviešu
ar zināmām b
nākotnē, bet d
bēdīgi nav. M
kas to izraisa,
dāmies blakus
tim, izdodas at
ni, tad nav ne
mu izbeigt un s
ritmu ievirzīt
sliedēs, vai pat
Rapidu latviešu
pierādījusi, ka
jies, ka drau
upurēšanās grib
bet tikai iestā

Vienības drau
rējā sabiedrīb
dažkārt pat m
par atlūzušu z
kļūt tuvāk pat
kuŗas locekļu s
dzis 200, ir ja
savas baznīcas
gad par bazni
tas domāt arī
pirms dažiem
citādi. Kaut gu
jas arī tad
dziem, tomēr
tika ieskatīta
patriotiskiem
mērotu pas
draudze tomē
vi ieskaitīt šī
var atskatīties
ļiem. Draudze
vam pasākum
savas sirdis
devumam. Di
dojumam dri
pulkstenī, kl
kārta un tra
skolas telpu
gleznas u. t.
sniedza ar š.
tito prof. A.
nu, ko dāvāj
cekle. Arī p
savu — tika
kancele, izre
apakšējās tel
tuve un a
jumts. Kad š
loceklis, iema
dojumu, aici
tus, lai veikt
krāsošanu,
neiespējams.
Vajadzēja ti
ķiem tautiešī
nekādu aicin
un aizrāva l
pirmais bija
ar Jāni And
siņu, Pēteri
Redlichu ie
Darbā blaku
sonām redzē
audzēkņus u
dalībniekus
dzes locekļie
saras brīvdie
denti, blaku
mājasmātes,
čaklo darba
t. t., u. t. t.
lika rokas p
varēšanas. K
dalīties, tie

SKAISTĀKĀ UN NACIO
SAVIEŠIEM U
LATVIAN MUSIC T.
HOLMAS SIMFONISKĀ
PAR PAZEMINĀTU CENU LP
P
DAUGAVAS VANAGU
123 HURON ST., TORONTO, C
Atvēr

ĢENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3 - 5861
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8 - 7798, Montreal, P.Q.
5210 VICTORIA AVE. APT. 10

V. BEBRIS
APDROŠINĀŠANAS SPECIALISTS
41 PITCAIRN CRESC.,
TORONTO. PL 9 - 0264.

LATVIEŠU SKOLA ATVER DURVIS

Toronto Latviešu biedrības sestdienas skola jauno mācības gadu sāks 6. septembrī, pl. 10,30 rītā skolas telpās, sv. Andreja baznīcas zālē (Jarvis un Carlton ielu stūrī).

Jaunus skolēnus minētā dienā uzņems no pl. 9.30 — 10.45. Tanī pašā laikā jākārto vasaras darbi un pēceksāmeni.

Pirmskolas klasē šogad bērnus uzņems ar 5 g. vecumu.

A. Martinsone,
Skolas pārzine.

LASITAJU vēstules

RAKSTĪSIM VĒSTULES!

Latvija Amerikā redakcijai:

Bieži lasām, ka mums jābūt cīnītājiem par dzimtenes brīvību un vispār pret komūnismu.

Daudzi tomēr aizbildinās, ka tas mums nav iespējams, un tādēļ viņi praktiski nedara neka. Diemžēl, tas nereti vērojams arī pie pašiem skaļo vārdu runātājiem.

Šoreiz gribu minēt iespēju, ko līdz šim mēs ļoti maz izmantojam pretkomūnistiskā cīņā. Šeit es domāju vēstuļu rakstīšanu amerikāņu, resp., kanadiešu laikrakstiem.

„Lasītāju balsis" ir nodaļa, ko izlasa ļoti daudz ļaužu, un tādēļ tur paveras plašas iespējas apkarot komūnismam labvēlīgas domas un pastāstīt par apspiesto tautu likteņiem.

Zinu, ka nav grūti uzrakstīt vēstules amerikāņu, resp., kanadiešu laikrakstiem, un ka lielākā daļa laikrakstu labprāt ievieto pretkomūnistiskas vēstules.

Protams, mums jāmācas skatīt apspiesto tautu likteņus un komūnismu vispasaules notikumu kopsakarībā un jāparāda tas šejieniešiem tā, lai tas saistītos ar šīs zemes problēmām.

Ja dažs labs var uzrakstīt domu bagātu vēstuli latviešu laikrakstiem, kādēļ viņš to nevarētu pārrakstīt angļu valodā un iesūtīt vietējiem laikrakstiem, jo tur paveras iespējas paust šo domu lielām ļaužu masām?

Esmu konstatējis, ka šādu vēstuļu rakstītājiem ļoti labi noder „Brīvības Talcinieks", ko izdod ALJA's Informācijas daļas vadītājs Ojārs Gobiņš, 47 - 30 157th St., Flushing 55, N. Y.

Negaidīsim ,lai citi dara, bet darīsim arī paši! Kad citi ierocī klusē, liksim spalvai strādāt!

Kādreiz Kanaks, ASV.

...n techniku konference

...1. augustā, Toronto

...ā 7. Ziņojumi, debates un pārrunas.

c) plkst. 19,30 (noteikti) — vakariņas un saviesīgs vakars tajās pašās telpās ar dāmu piedalīšanos.

II Svētdien, 31. augustā:

plkst. 13,00 referāti Toronto Latviešu biedrības telpās, 198 Osler ielā:

1. Vertikāli pacēlošās lidmašīnas — (K. Irbītis).

2. St. Lawrence ūdens ceļš (Seaway) — (N. Zoldners).

3. Bez tam iespējami vēl divi referāti.

Pēc referātiem pārrunas.

NORĀDĪJUMI KONFERENCES DALĪBNIEKIEM

Ekskursijas dalībniekiem, kam ir savi satiksmes līdzekļi, jāsapulcējas plkst. 10,30 (noteikti) Ontario Hydro modeļu ēkā, Islingtonā — North Queen St., 11. vārti. Tiem, kuriem nav savu satiksmes līdzekļu, un par to ir iepriekš paziņojuši, jāsapulcējas pie Ontario Hydro galvenā biroja ēkas — 620 University Ave., Toronto, noteikti plkst. 9,45, no kurienes tiks noorganizēts transports.

...manuskriptus saīsināt.
...neuzglabās, bet uz vēlēšanos sūtīs ...marka.
...iem parakstītajos rakstos izteiktās ...cijas viedoklim.

PROFESORA FELIKSA TREUA PIEMIŅAI

Cilvēks nāk, darbojas un aiziet. To mēs visi zinām, jo tas ir cilvēka liktenis, un tādēļ mums īstenībā vajadzētu pie tā būt pieradušiem. Un ,tomēr ik reizes, kad kāds no mums šķiras, mēs it kā pārsteigti paliekam stāvot, un mums top bezgala skumji. To izjutu, saņemot vēsti, ka no mūsu vidus 21. augusta vakarā ir šķīries prof. F. Treus. Protams, šī ziņa nebija pilnīgi negaidīta. Kad satikos ar viņu Dziesmu svētku dienās 6. jūlijā Port Vašingtonā, tad zināju, ka mēs tiekamies pēdējoreiz. Un tomēr, kad tas nu ir noticis, ko sirds toreiz paredzēja, nemaz negribas ticēt, ka Feliksa Treua vairs nav. Viņš taču vēl nebija tais gados — š. g. 29. jūnijā viņam piepildījās 55 mūža gadi — lai aizietu jau aizsaules ceļu! Bet Dievs bija lēmis citādi.

Felikss Treus bija viens no tiem, kas katrā spēja modināt cienību un mīlestību. Dzimis 1903. gada 29. jūnijā Opekalna mācītāja mājā kā toreizējā mācītāja Treua un viņa dzīvesbiedres, pazīstamā Smiltenes prāvesta Kundziņa meitas, dēls, viņš tomēr maz dabūja izjust vecāku mājas saulaino dzīvi, jo jau 1. pasaules kaŗa laikā viņš zaudēja tēvu. Māte palika viena ar 3 dēliem un 2 meitām. Gan viņai izdodas savus bērnus izvadīt cauri skolām, jā, pat trīs dēlus universitātei, bet tikai ar lielām grūtībām. Jau skolas gados bērniem ir smagi jāstrādā un dēliem arī visu studiju laiku. Darbs viņus saistīja uz laukiem, kur māte rentēja zemi, lai gūtu ikdienas iztiku savai lielajai ģimenei. Tādēļ Felikss Treus arī parasti, pavasaŗa darbiem sākoties, pazuda no Rīgas, lai tīrumos dzītu vagas, sētu un pļautu, un tikai rudenī fiziski nostrādājies, bet garīgi možs atgriezts Rīgā un turpinātu savas studijas.

Treus izcēlās ar savām spējām un zināšanām. Mēs, viņa laika biedri, jau toreiz jutām, ka viņš ies zinātnes ceļu. Tādēļ mums nebija arī nekāds pārsteigums, kad, 1929. gada decembrī beidzot teoloģijas fakultāti, viņu atstāja pie universitātes sagatavoties zinātniskai darbībai, vēlāk komandēja papildināties uz Parīzi, Franciju. Un ar gadiem viņš pārņēma Vecās Derības katedru. Bet Feliksam Treuam nebija svešs arī praktiskais mācītāja darbs. 1931. gada 28. jūnijā viņu ordinēja par Rīgas pilsētas iecirkņa vikāru, un šķiet, nebūs gandrīz nevienas draudzes Rīgā, kurai viņš nebūtu kalpojis, līdz kamēr 1941. gada pavasarī, tieši tad, kad mācītāja darbs bija valdošās varas nopelts, Felikss Treus uzņēmās vakantās lielās Rīgas Jaunās Ģertrūdes 1. draudzses vadību. Kaŗš tomēr visam pārvilka svītru, un 1944. gada rudenī līdz ar daudziem tūkstošiem latviešu Felikss Treus atstāj dzimteni un dodas bēgļu gaitās uz Vāciju. Tur viņš strādāja par nometnes mācītāju Ansbachā un, izveidojoties Teoloģiskajam studiju centram Berchtesgādenā, top aicināts par tā vadītāju. Un, liekas, ne viens vien, kas apmeklējis tur un arī Imbshauzenā rīkotos kursus, ar cieņu atcerēsies Feliksu Treuu un dziļi paturēs sirdī viņa asi tvertos un ticībā apgarotos vārdus. Felikss Treus, par spīti visai savai zinātniskai ievirzei, neaizrāvās ar liberāli kritisko virzienu, bet arvien uzsvēra pozitīvo un objektīvo ticības domu.

Tikai iebraucot ASV, viņam it kā neveicās. Viņa spējas cienīgi nenovērtēja šejienes baznīca. Tā viņu nesaistīja par pastāvīgu mācības spēku kādā no vietējiem teoloģijas semināriem; liekas, tikai samērā īsu laiku viņš sabija šādā darbā Thiel koledžā Pensilvēnijā, lai gan Treua angļu valodas zināšanas bija visumā nevainojamas. Tā viņš bieži bija spiests savu maizi te nopelnīt arī fiziskā darbā, jo viņš bija uzņēmies gādību arī par savas māsas, prāvesta Kronberga atraitnes, ģimeni. Pēdējos gados Treus dzīvoja Port Vašingtonā, pie Ņujorkas, kur arī garīgi aprūpēja turienes un apkaimē dzīvojošos latviešus. Tur mēs pirms divi gadiem arī varējām svinēt viņa 25 gadu mācītāja darbības jubileju.

Port Vašingtonā viņš paguva nobeigt savu pēdējo lielo darbu mūsu baznīcas druvā. Kad pirms dažiem gadiem nolēma labot un daļēji no jauna latviešu valodā tulkot Veco Derību, tad mūsu archibīskapa un baznīcas vadības skati vērsās arī uz Feliksu Treuu, kas, šķiet, bija vislabākais senebrēju valodas pratējs mūsu mācītāju saimē. Un pēdējoreiz pie viņa būdams, uz viņa rakstāmgalda redzēju daudzos manuspkriptus. Viņš varēja man ar gandarījumu teikt: „Šo darbu esmu pabeidzis."

Bet, mīļo Leksi — tā mēs viņu saucām — mīļš paldies Tev par Tavu draudzību, sirsnību un daudziem kopā pavadītiem brīžiem. Tu esi cīnījies, strādājis un ticējis. Lai piepildās pie Tevis Dieva vārdi: „Labi, tu godīgais un uzticīgais kalps, tu esi bijis uzticīgs mazumā, es tevi iecelšu par daudzumu; ieej sava Kunga priekā."

Eduards Pavasars.

UPURIS SAVAM DIEVNAMAM

Vienības draudzes locekļu rosme Grand Rapidos

Par sabiedriskās rosmes apsīkumu dzird žēlojamies vai ikvienā latviešu kolonijā. Tādēļ ar zināmām bažām raugāmies nākotnē, bet dažkārt nemaz tik bēdīgi nav. Meklējot cēloņus, kas to izraisa, bieži vien nomaldāmies blakus ceļos. Ja, turpretim, izdodas atrast pareizo cēloni, tad nav neiespējami apsīkumu izbeigt un sabiedriskās dzīves ritmu ievirzīt atpakaļ vecajās sliedēs, vai pat to kāpināt. Grand Rapidu latviešu ev. - lut. draudze pierādījusi, ka tas tā ir. Pierādījies, ka draudzē sabiedriskās upurēšanās griba nav izbeigusies, bet tikai iesnaudusies.

Vienības draudze bieži vien pārējā sabiedrībā pārprasta un dažkārt pat mēģināts to pataisīt par atlūzušu zaru. Mēģināšu pieklūt tuvāk patiesībai. Šī draudze, kuŗas locekļu skaits nav pārsniedzis 200, ir jau vairākus gadus savas baznīcas īpašniece. Ja tagad par baznīcas pirkšanu spiestas domāt arī citas draudzes, tad pirms dažiem gadiem tas bija citādi. Kaut gan personiskās mājas arī tad jau piederēja daudziem, tomēr baznīcas pirkšana tika ieskatīta par negudru un patriotiskiem latviešiem nepiemērotu pasākumu. Vienības draudze tomēr nebaidījās ļaut sevi ieskaitīt šinī grupā un tagad var atskatīties uz šī soļa augļiem. Draudzes locekļi ticēja savam pasākumam un nenoslēdza savas sirdis un rokas svētīgam devumam. Dievgalda trauku ziedojumam drīz sekoja svečturi, pulksteņi, klavieres, virtuves iekārta un trauki, sanāksmju un skolas telpu inventārs, latviešu gleznas u. t. t. Kulmināciju sasniedza ar š. g. Lieldienās iesvētīto prof. A. Annusa altāŗa glezna, ko dāvāja kāda draudzes locekle. Arī pati baznīca prasīja savu — tika izbūvēts altāris un kancele, izremontētas baznīcas apakšējās telpas, pārbūvēta virtuve un atjaunots baznīcas jumts. Kad šogad kāds draudzes loceklis, iemaksājot 60 dolaru ziedojumu, aicināja pievienoties citus, lai veiktu baznīcas ārpuses krāsošanu, daudziem tas likās neiespējams. Bet kas notika? Vajadzēja tikai rasties atsevišķiem tautiešiem, kuŗi, negaidot nekādu aicināšanu, darbu sāka un aizrāva līdz arī pārējos. Kā pirmais bija Paulis Ritums, kas ar Jāni Andersonu, Arvidu Lapsiņu, Pēteri Kalnraupu un Jāni Redlichu iekustināja straumi. Darbā blakus draudzes amatpersonām redzēja svētdienas skolas audzēkņus un jaunatnes pulciņa dalībniekus, pensionētiem draudzes locekļiem blakus stājās vasaras brīvdienās pārnākušie studenti, blakus ģimenes galvām - mājasmātes, kas rūpējās par čaklo darba rūķu ēdināšanu, u. t. t., u. t. t. Katrs talcinieks pielika rokas pēc savām spējām un varēšanas. Kas nespēja paši piedalīties, tie ziedoja līdzekļus, un, tā roku rokā ejot, darbs tika veikts. Visu to pārrēķinot materiālās vērtībās, sanāktu neticami liela summa, bet vēl nozīmīgāks ir morāliskais ieguvums. Latviešu grupa ir pierādījusi, ka tā veikusi sākumā šķietami neiespējamo. Ar šādu kopības izpratni ir iespējams kalnu gāzt, bet Vienības draudzei tas vairs nav jādara — tā šos kalnus jau apgāzusi. Nokūpējusī koka baznīciņa, kā to kāds aiz skaudības bija atļāvies nodēvēt, tagad ir stalts un balts dievnams, ar kuŗu var lepoties ikviens, bet jo sevišķi tie, kas viņu par tādu veidojuši. Neviens no viņiem nav materiāli nobankrotējis un nav arī bažu, ka turpmāk, ziedojot baznīcai, kādam draudētu bankrots. Iegūtā pašapziņa un paļaušanās uz savām spējām lieku reizi pierādījusi, cik pareizs ir vecu vecais sakāmvārds, kas bija vadmotīvs, vācot līdzekļus baznīcas pirkšanai: „Dots devējam atdodas." Saprotams, draudzei vēl jāmaksā krietna parāda summa, kas radās baznīcu iepērkot, bet cerams, ka arī šo upuri draudzes locekļi nesīs bez liekas kurnēšanas.

V. Zirnītis

GRĀMATVEDIS
uzņēmumiem
Zvanīt HU 5-6121, Toronto.

Sabiedriska darbinieka 75 mūža gadi

V. Stāks ģimenes vidū.

Uz 75 mūža gadiem nesen atskatījās bij. Engures virsmežzinis Vilhelms Stāks. Jubilārs dzimis 1883. g. 27. jūlijā Cēsu apr. Līvu pag. Pēc Cēsu pilsētas skolas beigšanas mācījies K. Millera privātā reālskolā Cēsīs un Tērbatas reālskolā. 1903. g. uzsācis studijas Rīgas politechnikuma inženieŗu fakultātē un iestājies korporācijā Selonija. 1905. gadā spiests studijas pārtraukt un doties palīgā darbos brālim, kas tai laikā bija virsmežzinis Veckalsnavā. 1907. g. atsācis studijas, pārejot uz lauksaimniecības fak., kuŗu beidz 1910. g. Pēc politechnikuma beigšanas kādu laiku strādā Jelgavā Lauksaimniecības Ekonomiskās s-bas vidusskolā par botanikas un zooloģijas skolotāju, kā arī apbraukā Kurzemi kā lauksaimniecības lektors. 1911. g. pāriet lauksaimniecības departamenta dienestā Pēterburgā un drīz tiek komandēts uz Vāciju, Dāniju, Zviedriju, Somiju un Austro - Ungāriju papildināties zināšanās purvu kultūras un kūdras izmantošanai. Pēc atgriešanās no komandējuma iecelts darbā Permas guberņā, Krievijā par purvu kultūras speciālistu. Par nopelniem lauksaimniecības celšanā apbalvots ar Staņislava ordeni.

1918. evakuējas uz Urāliem vēlāk uz Tomsku, un 1921. g. ar pirmo bēgļu ešelonu atgriežas Latvijā. Strādā par mežzini Rendas virsmežniecībā, vēlāk Zilupē. 1930. g. iecelts par virsmežzini Engures virsmežniecībā, kur sabija līdz izceļošanai uz Vāciju 1944. g. 1950. gadā kopā ar sievu un dēla ģimeni izceļo uz ASV, kur strādā savā speciālitātē līdz aiziešanai pensijā. Jubilārs no senām dienām pazīstams kā kaislīgs un izcils mednieks un šo aizrautību nav zaudējis arī šobaltdien.

Savā laikā bijis draudzes priekšnieka amatā un dzīvi piedalījies visos sabiedriskos pasākumos.

Jubilāru korp. Selonijas vārdā sveica H. Curiška, DV apvienības Minnesotā vārdā — tās biedrs ir jubilārs — apv. pr-ks H. Kiperts un prof. Dr. Fedders.

Jubilārs ar parasto mošumu un humoru šo dienu pavadīja savas ģimenes un tuvāko draugu vidū. V. St. saņēma daudz rakstveida apsveikumu, to starpā no mežkopju biedrības.

H. Kiperts.

Savienotās VALSTIS

ČIKĀGĀ

◎ Čikāgas Latviešu inženieŗu b-ba rīko svētdien, 7. septembrī, pl. 5 p.p.(latviešu namā, 4146 W. Elston St., inž. V. Rūvalda lekciju „Jaunākie techniskie sasniegumi augstvērtīgas mūzikas atskaņošanai". Referents pakavēsies arī pie jautājuma par „High Fidelity" iekārtu ar parasto un stereofonisko plašu un lenšu demonstrēšanu. Laipni aicināti visi tautieši. Ieejas maksa 50 centu. ro.

ST. PETRĀ

◎ Operdziedonis Artūrs Priednieks - Kavara, makšķerējot Leksingtona ezerā, dabūjis pamatīgi izpeldēties. Makšķernieki iebraukuši ezerā labi patālu. Kad otrs makšķernieks vilcis ārā enkuru, laiva apgāzusies un abi iekrituši ūdenī. Priednieks ar lielu piepūli izvilcis otru makšķernieku Tēraudu, un kopā ar apgāzto laivu, vilcis uz dažus kilometrus attālo malu. Krasts ar grūtībām sasniegts. Ezerā iekrituši visi makšķerēšanas piederumi un apavi. Abi tikuši cauri ar pamatīgu ūdens sarīšanos.

MINEAPOLĒ

◎ Pagājušajā nedēļā šeit bija ieradies Otto Krolls, kas ar mākslinieku Jāni Kalmīti pārrunāja viņa izstādes sarīkošanu Čikāgā no 15. līdz 22. novembrim Kultūras biroja ietvaros. Kr. satikās arī ar vietējās DV nod. pr-ku H. Kipertu un vienojās par „Mucenieka" viesizrādi janvārī. Pārrunāja ar DV vietējās teātŗa kopas administrātoru A. Eglīti par viņu viesizrādi „Vecdambja teika" sestdien, 20. septembrī, Čikāgā. Ar rakstnieku Knutu Lesiņu un viņa kundzi nokārtoja Lesiņa angļu valodā iznākušās grāmatas izstādīšanu paredzētajā grāmatu skatē 4. oktobrī Čikāgā. Ar tenoru A.Priednieku - Kavaru pārrunāja viņa koncertu, kas notiks Čikāgā kopā ar tenoru V. Salnu.

KOLORĀDO SPRINGA (COLO.)

◎ Pēc vairāku gadu pavadīšanas slimības gultā 16. augustā no šīs dzīves šķīrās Anna Birzniece, dzim. Vēciņa. Aizgājēja dzimusi 1869. gada 17. oktobrī Veclaicenes pagastā, mūža darba gadi aizvadīti Kalncempju pag. Ar meitas ģimeni dodas bēgļu gaitās, 1949. g. izceļo uz Sav. Valstīm.

Māc. Ž. Upītes izvadītu, sirmo māmuļu 20. augustā guldīja šejienes Evergrīna kapsētā. Saldu dusu vēlēdami svešajā, bet draudzīgajā zemē, vainagu nolika draudzes priekšnieks O. Sāpe un Latviešu biedrības priekšnieks A. Jaunarājs. Pavadītāji noklāja kapu ziediem. Aizgājēja atstāj meitu Mariannu Žīguri Sav. Valstīs, dēlu Augustu Latvijā, piecus mazbērnus un piecus mazbērnu bērnus Sav. Valstīs, Francijā un Latvijā.

◎ 16. augustā Ilga Bergmane stalaulāta ar Frederiku Sausardu (F. Southard).

LINKOLNA, NEBR.

◎ Linkolnā, kur kādreiz mācījies valsts prezidents Kārlis Ulmanis, 30. un 31. augustā, savā 7. gadskārtējā Amerikas Latviešu jaunatnes apvienības kongresā pulcēsies latviešu jaunatne, gan nopietnām darba sēdēm, gan jautriem brīžiem un dejai.

Šajos kongresos, kas ir lielākie latviešu jauniešu sarīkojumi Amerikas kontinentā, parasti piedalās ap 250 jauniešu no Kalifornijas līdz Nujorkai un no Teksasas līdz Minnesotai. Šogad kongress pirmoreiz notiks Linkolnā, un jau agrā pavasarī izvēlētā rīcības komiteja būs „nosēdējusi" ap 45 stundas, lai kongress noritētu bez kļūmēm.

Linkolna atrodas gandrīz ASV latviešu koloniju ģeografiskajā centrā. Starp Linkolnu un Losandželosu ir 1650 jūdžu. Sanfrancisko — 1680, Sietlu — 1760, Bostonu — 1530, Ņujorku — 1350, Filadelfiju — 1260, Vašingtonu — D. C. — 1200 jūdžu. Tātad, kā no rietumu, tā austrumu krasta latviešu kolonijām, Linkolna ir aptuveni vienādā atālumā. Vidējo valstu kolonijas, protams, daudz tuvāk.

ALJA's kongresa ietvaros paredzētā programma 30. un 31. augustā Linkolnā, ir šāda: sestdien, 30. augustā, pl. 5,00—12,30 dalībnieku reģistrācija Linkolnas latviešu ev.-lut. draudzes namā — 2144 Vašingtona ielā. Plkst. 13.00 kongresa atklāšana un darba sēdes līdz plkst. 18.00 vakarā Nebraska Wesleyan universitātes teātŗa zālē — pie 50. un St. Paul ielām. Tajās pašās telpās ir paredzēts arī koncerts, kas notiks plkst. 19.30, ar apvienotā Linkolnas - Omahas koŗa un vietējo solistu piedalīšanos. Pirmo sanāksmes dienu noslēgs raibu priekšnesumu vakars ar deju Pershing Municipal jaunajā auditorijā plkst. 21.00 — ar noslēgumu plkst. 1.00 svētdienas rītā.

Svētdien, 31. augustā, plkst 8.00 svētbrīdis. 8.30 darba sēžu atjaunošana Nebraska Wesleyan universitātes teātŗa zālē. Delegātu pusdienas ir paredzētas draudzes namā, plkst. 11.30. Sekos pārtraukums atpūtai līdz plkst. 13.00, pēc tam komiteju sēdes un pēdējie nopietnie akordi turpat — draudzes namā. Plkst. 21.00 Turnpike balles zālē notiks lepnā un grezna Kongresa balle ar polonēzi un citām karaliskām izdarībām.

◎ Nākošajā mācību gadā Linkolnas korporāciju kopa turpinās uzsāktos ikmēnešu referātus. Par lektoriem pieaicinās Linkolnas un Omahas attiecīgo arodu lietpratējus kā no jaunās, tā vecākās paaudzes.

Tuvākam periodam paredzēti šādi temati, kuŗu referenti devuši savu piekrišanu: 1. Pasaules galvenās reliģijas — māc. Vēdzele; 2. Lāsts un svētība — māc. Būmanis; 3. Prof. P. Jurēviča filozofiskās atziņas — paidagogs J. Eglīte; 4. Mūzika — brīvmāksliniece Sirka; 5. Elektroni un to pielietošana — inž. Stauvers; 6. Modernā architektūra — arch. Sirks. Ir domāts arī par citu aktuālu jautājumu iztirzāšanu.

Referāti jau ieguvuši sabiedrības atsaucību, bet kopa cer, ka turpmāk var gaidīt vēl labākus panākumus.

◎ Ar 1. augustu valsts dienestā (Nebraska State) ir stājies 1957. g. jūnijā Nebraskas universitātes tautsaimniecības fakultāti beigušais Ilmārs Bergmanis. Pirmo prakses gadu viņš nostrādāja Union apdrošināšanas sabiedrībā kā galvenais grāmatvedis. Sabiedrības prezidents T. I. Farrels deva labākās atsauksmes par Bergmani un nožēloja, ka sabiedrība zaudējusi krietnu darba darītāju. Valsts dienestā Ilmārs ir uzņēmies Board of Control pārrauga posteni (Auditor) valsts saimnieciskās lietās Lincoln State slimnīcā, cietumā, zēnu pāraudzināšanas namā un 25 citos valsts vadītos uzņēmumos un iestādēs.

SKAISTĀKĀ UN NACIONĀLI LIETDERĪGĀKĀ DĀVANA
SAVIEŠIEM UN CITTAUTIEŠIEM!

LATVIAN MUSIC T. REITERA KOŖA un STOKHOLMAS SIMFONISKĀ ORĶESTŖA IESKAŅOJUMĀ

PAR PAZEMINĀTU CENU LP 33 apgr. ilgspēlējošās, tikai $6.40 gabalā
78 apgr. parastās, " $1.60 "

PIEPRASIET

DAUGAVAS VANAGU KANADAS GRĀMATNĪCĀ,
123 HURON ST., TORONTO, ONTARIO. TEL.: EM 8-0792.

Atvērts no plkst. 9—18.

TĀ VIŅIEM TUR KLĀJAS...

SPECIĀLZIŅOJUMS LATVIJAI AMERIKĀ NO VĀCIJAS

Lai kā arī Latvijas okupanti — sarkanie krievi kopā ar vietējiem pašu māju moŗiem komūnistiem — cenšas noslēpt mūsu nelaimīgās tautas un mūsu tur palikušo piederīgo patiesos apstākļus, tomēr jaunas ziņas par dzīves īstenību ienaidnieka nomāktajā tēvzemē izkļūst arvien biežāk. Ne drastiskā cenzūra, nedz nežēlīgais terrors, kas mūsu brāļus un māsas jau 15 gadus tur lielās bailēs un pazemojumos, nespēj tās aizkavēt bagātīgi sasniegt Rietumus: „tās turpina sūdzēt un apsūdzēt nežēlīgo padomju varu, kas apspiež un iznīcina latviešu tautu.

Tikai tagad ir kļuvis zināms kāds gadījums, ko pirms 2 gadiem piedzīvojusi kāda rīdziniece, kuŗas vīrs, 19. divīzijas grenadieris, vēl vienmēr atrodas spaidu darbu nometnē tālajā Nuriļskā, bet iepriekš bijis Molotovskas soda nometnē pie Archangeļskas. Enerģiskā rīdziniece visus pēckaŗa gadus, gandrīz pāri saviem spēkiem strādādama un cik spēdama taupīgi dzīvodama, neatlaidīgi lolojusi nodomu reiz aizbraukt ciemos pie vīra. Tas beidzot arī īstenojies. Bet pēc trīs dienu nervu un sirdi mocošas kārtošanās pie Molotovskas nometnes administrācijas, ilgotais redzēšanās prieks ar vīru ildzis tikai 17 minūtes.

Jaunākajās ziņās no skaistās Augšzemgales, sevišķi par apstākļiem Biržu, Elkšņu, Rites, Saukas un Viesītes pagastos, atspoguļojas vienīgi traģisms un izmisums.

Zemes ceļi ar katru gadu tur kļūst arvien sliktāki. Bij. Saukas pagasta moderni celtā pagastmāja pārvērtusies par vietu, kuŗā neviens saucietis labprāt vairs iekšā neiet. Viesītē visos šajos gados jaunas celtnes nav pacēlušās, bet veco laiku labākajās mājās iekārtojušies vietējie sarkanie kopā ar maskaviešiem, kas centīgi kalpo okupācijas turpināšanai. Minētajos augšzemes pagastos, kur ierīkoti tūkstošiem hektaru plaši kolchozi, daudzas vecās zemnieku dzimtas izkliedētas pa pārnovadiem, bet citas pazudušas pavisam. Viņu vietās saradušās pilnīgi svešas sejas, starp tām liels skaits krievu.

Viesītes pagastā jauko Klauces ezeru apkārtnē nozudušas plaši pazīstamās zemnieku ģimenes no Lielјāņiem, Kārkļiem, Ūdŗiem, Mārkūdāniem, Slikšāniem un Strazdiem, bet Elkšņos nav vairs mīļo cilvēku: Dzeņos, Baložos, Urgās, Kalniešos, Kozuļos, Skrāžniekos, Romulānos, Mežgrāvjos utt... utt... Visu okupācijas laiku senās saimniecību ēkas, kaut arī tās apdzīvotas, netiek remontētas, par ievērojamākām jaunceltnēm nemaz nerunājot. Un tas viss šodien tur godīgos cilvēkos vairo sāpīgu sajūtu par apklusušo Dieva svētīto prieku, kāds kādreiz skanēja Elkšņos, Biržos, Ritē, Viesītē un Saukā.

Ceļā no Jēkabpils puses cauri Biržiem, šķērsojot Susēju pie pussagruvušā Kazukroga māju puduŗa, pa stipri nedrošu, iepuvušu koka tiltu, kas taisīts vēl brīvvalsts laikā, un tad gaŗām paputējušiem Bīgastāniem, cauri noplukušajai Apserdei līdz pat Rites Cīruļu muižai, var sastapt daudzas kolchoznieku ģimenes, kas vēl šīgada pavasarī dzīvoja mājās, kur logi aiznagloti dēļiem, sarūsējušiem skārda gabaliem vai arī aizklāti ar segām un maisiem. Visā šai gabalā, kur kādreiz plauka un ziedēja turība, tagad ir tikai nabadzības tukšums. Lielāko tiesu cilvēki savās okupantu smagi nomāktajās ikdienas gaitās kļuvuši apatiski.

Kādā citā vietā kāds bij. zemes arājs 1945. gadā tūlīt pēc traģiskā 8. maija kopā ar ģimeni apcietināts un izsūtīts uz Sverdlovsku spaidu darbos. 1954. gadā abi vecāki ar galīgi sabojātu veselību un viņu 3 mazgadīgie bērni atlaisti, bet savās mājās nav vairs tikuši. Un tagad šī čaklā, sirsnīgā augšzemnieku ģimene novietota citā pārnovada nomalē, kur pārdzīvo sava mūža vissmagāko posmu. Vecāki, nespēcīgi un neizārstējami, guļ slimības gultā, mazākie bērni iet pamatskolā, bet vecākā meitene, pamatskolu nenobeigusi, spiesta strādāt vietējā kolchozā, gadā nopelnot 2.000 rubļu un 300 kg graudu. Ar 18-gadīgās meitenes niecīgo pelņu viņi pašlaik velk savu kailo dzīvību.

Labāk neklājas arī kādai citai ģimenei, kas zaudējusi dēlus. Vīram pāri par 75, sievai — 66 gadi, taču abi vēl spiesti strādāt kādā kolchozā, lai nopelnītu sev iztiku. Kā bijušajiem „buržujiem" (piederēja 27 ha jaunsaimniecība) okupanti vecumdienu pensiju viņiem nemaksā. Turklāt māte slimo ar augstu asinsspiedienu, bet tuvumā nav pat zāles dabūjamas.

Vēl jāatzīmē, ka okupācijas gados Latvijā lielā mērā pieaudzis smagi slimo skaits; arī mirstība kuļvusi ievērojami lielāka nekā brīvvalsts laikā. Kapsētās ļoti daudzos gadījumos kapu vietas palikušas bez krusta zīmēm, taču ne jau tāpēc, ka latvieši būtu sākuši sekot ienaidnieka partijas līnijai, bet vienkārši — aiz pārliecīgas nabadzības.

Un tomēr viņi nav zaudējuši ticību brīvības atgūšanai. Tā stiprina visu godīgo latviešu turēšanos kopā, dod spēku cīņai un izturībai, kas trimdā jau daudziem zudusi, vai arī pārticībā dzīvojošajos sākusi zust.

A. Veselauks

TORONTO APGABALAM JAUNA UNIVERSITĀTE

Toronto apgabalam būs otra universitāte, kas ir svarīga un ilgi gaidīta iestāde.

Atvaļinātais gaisa maršals W. A. Kertis tagadējais A. V. Roe (Canada) Ltd. viceprezidents, kas darbojas deviņu vīru plānošanas komitejas priekšgalā, paziņoja, ka jauno iestādi sauks par Jorkas universitātes koledžu. Par Jorku sauc apgabalu, kuŗā atrodas Toronto pilsēta, un gaisa maršals Kertis norādīja, ka universitāte kalpos kā apgabalam, tā arī pilsētai, un tā uzņems arī studentus no citiem Kanadas novadiem un zemēm.

Neoficiāli universitāte savu darbību uzsāks šoruden ar pieaugušo vakarskolu pie Kr. J. A. Ziemeļtoronto nodaļas.

Paredzēts uzņemt ap 250 studentu, un tur lasīs šādus priekšmetus: vadonība sabiedrībā, angļu literātūra, Kanadas vēsture, Kanadas tautsaimniecība, pasaules politikas pamatproblēmas, cilvēces gaitas, modernā drāma, filozofija, modernā dzeja, modernā glezniecība, Kanadas tautas diesmas un Šekspīrs un viņa literātūra.

No šiem visiem nesaistītiem un filozofiskiem pirmsākumiem attīstīs arī citus kursus, kas atbilstu mūsdienu akadēmiskām un technoloģiskām vajadzībām.

Pirms dažiem gadiem Toronto universitātes prezidents Dr. Sidnejs Smiss (tagad Kanadas ārlietu ministrs) brīdināja, ka universitāte kļūst par lielu un sāk ciest no „akadēmiska elefantisma", sakarā ar ko mācību līmenis var ciest.

Ontario, kas ir Kanadas lielākā un visstraujāk augošā province, bez Toronto universitātes ir vēl septiņas citas universiaātes, bet arī tās ir pārslogotas un visas, izņemot Hamiltonas Macmaster universitāti, atrodas patālu no Toronto.

Protams, lai universitāte uzsāktu darbu, vajag vairāk nekā naudu vien, un dabūt pēdējo ir arī uzdevums pats par sevi. Svarīgas ir tradicijas, bet tās nevar nedz uzreiz radīt, nedz nopirkt.

Vissvarīgākais elements ir mācības spēki, tie ir universitātes sirds. Bet nesen ieceltais Toronto universitātes prezidents Dr. Klods Bisels saka, ka kvalificēti mācības spēki ir dabūjami pietiekamos apmēros.

(Personām, kas vēlētos apjautāties par jaunās universitātes kursiem, jāgriežas pie Ziemeļtoronto K. J. A.).

(Nobeigums 6 lpp.)

CEĻA VĀRDI

Slēdzieties ciešāk, draugi, pēdējais brīdis ir klāt. — Kauju par Latviju sākām, par brīvību pasaulei.
Jānis Veselis.

★

Kas izies laukā un paliks beigās, tie būs tik stipri, ka saule lēks.
Zinaīda Lazda.

★

Kungs, dedzi manā sirdī kvēli, pēc brīvības, kas mūžam kaist. J. Akurāters.

★

Mūžam baltās Daugavas krāces veļ caur klintīm varoņu lāstu. — Mūžam nerimst varoņu gars.
Kārlis Skalbe.

BĒRNS UN LITERĀTŪRA BĒRNIEM

Mēs ļoti labi zinām, cik svarīga vieta dzīvē ir literatūrai, kā psihisko norišu virzītājai un bagātājai. Laba grāmata ir ne tikai labs draugs, kas ierosina un veldzē, bet arī bagātina un ceļ augšup dvēseles spēkus.

Ne mazāka nozime, tikai citādā plāksnē, ir literatūrai bērniem. Tai ārpus minētajiem faktoriem, jābūt arī audzinātājai. Bet tā kā bērna psihiskā struktūra stipri atšķiras no pieaugušo psihiskajām norisēm, tad arī literatūra bērniem prasa kā citādu vielas izvēli, tā māksliniecisko apdari. Rakstniekiem šīni nozarē labi jāpazīst bērna psihiskās īpatnības. Nav arī vienalga, kāda vecuma bērniem domāta grāmata. Mazākajiem, kam patīk „bilžu grāmatas", kam vēl lasa priekšā, jāraksta citādi nekā tiem, kas jau paši lasa. Mazākie bērni — 3 līdz 4 gadu vecumā — priecāsies par rotaļīgu fantaziju, par raitu darbību un notikumiem, kas būs viņu interešu loka pirmajā vietā. Vecākiem bērniem fantazijās var būt ievīti jau nopietnāki motīvi. Bet nav arī jāpiemirst, ka trimdā augošajiem bērniem jādod speciāla literatūra, ar kuras palīdzību tie var iepazīt Latviju, tās dabu, ģeogrāfiju un vēsturi, teikas un parašas. Lai bērns, kas nav Latviju redzējis, to iemīļotu, ir jāaizrauj, jāsaviļņo viņa jūtas. Tas panākams dzīvā, intriģējošā stāstījumā.

Paturot prātā dabu un dzīvi Latvijā, vielas izvēle plaša un daudzpusīga. Piem., tā var būt no bērnu dzīves, no dzīvnieku un stādu valsts, kā to labi izmantojis J. Širmanis savās grāmatās, — Pikstīte, Kriksis un Tincis — izvērsta interesantā fabulējumā ētiskā virzienā. Vielas apdarē jāpanāk valodas vieglums un vienkāršība, bet stāsta risinājumam jāmodina pozitīvas jūtas, kas ceļ un audzina mazo lasītāju, rāda viņam vērtīgus paraugus. Rādot dzīves negatīvās puses, tās izgaismojamas tā, lai bērns uzvertu labā un sliktā atziņu, kas atturētu no ļaunā.

Diemžēl, trimdā literatūra bērniem pavisam sarukusi. Pēdējos divi gados bez J. Širmaņa Tinča nav parādījusies neviena bērnu interesēm atbilstoša grāmata. Aleksis Rubulis gan uzrakstījis alegoriju par politisku temu — Katram savs, bet bērniem no tās maz prieka. Neviena tema, kas ieturēta ētiski aistētiskā lokā, nav pelama, viss atkarājas no apdares, kā tema risināta, cik saistīgi un bērna uztverei piemēroti izvērsta fantazija, cik labi bērns var dzīvot līdzi stāstījumam pozitīvā ievirzē. Minētās vielas apdarē autoru laikam ir ierobežojis pārāk konkrētais politiskais motīvs. Bērns to neizprot, un nebūtu arī nelaime, ja stāstījums būtu krāsainākā un dzīvāki risināts. Valoda vienkārša, bērnam piemērota, bet fabulējumam trūkst dzejiskās burvības, kas mazo lasītāju varētu interesēt un iejūsmināt.

Kā labu paraugu var minēt J. Širmaņa Tinci. Šī grāmata visādā ziņā atbilst apskatāmās literatūras prasībām. Arī J. Širmaņa valoda ir vienkārša un lakoniska, bērnam piemērota, bet autors arī tā prot atrast līdzekļus tēlošanai, tā stāstījumā ielikdams dzīvību, dzejisko apgarotību, kas saista bērna uzmanību un interesi. To viņš panāk ar notikumu gaitas risinājumu. Grāmatā nav neviena tukša un neizteiksmīga momenta. No sākuma līdz beigām viss sakalts vienā nepārtrauktā kompozicionālā vienībā kā vāzē, kuras locekļi cieši turas viens otrā. Notikumi tā ievirzīti, ka Tincim — mazam melnam kaķēnam — iznāk ceļošana pa visu Latviju. Bērni, lasot vai klausoties, uz kartes izseko visiem Tinča ceļiem. Tur izdevība pa ceļam bērnam pastāstīt arī par citām Latvijas vietām. Pie katras izdevības autors pastāsta arī vēsturiskus notikumus, teikas un tautas parašas. Autors bērnus iepazīstina ar Latvijas dabu, lauku dzīvi un darbiem, raksturo pusaudžu, resp. skautu nostāju un garīgās intereses brīvās Latvijas laikā un citas pozitīvas dzīves norises.

Tincim autors nolicis noteiktu dzīves mērķi — kļūt par kaķu skolas skolotāju. Lai to sasniegtu, tad daudz jāmācās, jāiepazīstas ar daudzām dzīves un dabas parādībām. To Tincis panāk radu piedzīvojumu pilnā ceļojumā. Pieņemtais dzīves mērķis Tincim liek turēties stingros ētiskos balstos. Viņš ir izpalīdzīgs, pacietīgs, iecietīgs, izturīgs, nepadodas kārdinājumiem, u. c. Visu to autors rāda ne kaili morālizējot, bet māksliniecīski izvērstās ainās, nereti ņemot palīgā bērna uztverei piemērotu humoru, kas bērnā var izraisīt sirsnīgus smieklus. Tincis ir tik vērtīga grāmata bērniem — arī pusaudžiem, — ka tai vajadzētu būt katrā latviešu ģimenē, kur mazie lasītāji gaida lasāmvielu. Tā izkārtota viela un tās apdare aizrauj bērnu, rada viņā pārdzīvojumu un ar Latviju iepazīstina vairāk nekā kailo faktu devums skolā. Līdzīga literatūra jūtami var atbalstīt un papildināt skolas darbu.

KĀ BĒRNĀ MODINĀMS PRIEKS GRĀMATU LASĪŠANAI?

Te svariga loma piekrīt visam mājas garam, mājas audzināšanai. Mājās jābūt latviešu grāmatām un žurnāliem. Bet tām ne tikai jābūt, tās arī jālasa un lasītais jāpārrunā; jālasa bērniem priekšā, kamēr tie vēl neprot lasīt. Bērnu jau visai agri var sākt virzīt uz tautas garamantu bagātībām. Jāsāk ar tautas dziesmu skandēšanu un dziedāšanu, pie kam dažreiz tautas dziesmas saturs, ja dziesmā bērnam bijis kas nesaprotams, jāatstāsta vienkāršā mazā stāstiņā. Tādi īsi stāstiņi un notikumi stāstāmi arī no personīgiem piedzīvojumiem un notikumiem. Sākot ar otro vai trešo gadu, skatoties pēc bērna attīstības, var jau lasīt priekšā īsākas tautas pasakas un dzejoļus, ar bērnam piemērotu saturu. Te ļoti labs palīgs dzejoļu antoloģija „Runča vezums", kurā „sakrauts" gandrīz viss, kas mūsu literatūrā atrodams šīni virzienā. Tāpat mazā bērna uzmanību saista dzirkstošā dzejā uzrakstītais Plūdoņa Eža kažociņš, tautas pasakas atdzejojums. Tālāk jau var lasīt J. Širmaņa Pikstīti, Kriksi, no tulkojumiem Lāčiti Pū, u. c. Ap piektā, sesto gadu var ķerties pie Tinča.

Māksliniecīski laba grāmata dod to pacilātību un apgarotību, ko ikdienas dzīvē nespējam izjust. Arī literatūra bērniem viņus saviļņo un aizrauj, un tas ir nepieciešams un vērtīgs audzināšanas moments. Tāpēc rūpēsimies ar dzīvo paraugu, ar visu dzīves veidu ieaudzināt bērnos patiku uz grāmatu. Trimdā grāmatai ir vēl tautas saglabāšanas uzdevums un mūsu bērnu ievadīšanas latviešu kultūrā. Nav noslēpums, ka bērnu grāmatu izdošana saistīta ar lielu komerciālu risku, un tāpēc apgādi arturas no tādiem darījumiem. Te nu talkā vajadzētu nākt Kultūras fondam, veicinot šo grāmatu izdošanu un atbalstot rakstniekus, kas bagātina bērnu literatūru. Ne mazums būs bērnu, kas trimdā pieejamās grāmatas zina vai no galvas un gaidīt gaida jaunas.

Z. Upatniece

Mūsu laikraksta pārstāvis ANGLIJĀ

G. ZARIŅŠ,
11 Alexandra Gdns,
London, N. 10. Tel. TUD 0871,

pieņem un sniedz informāciju, pieņem jaunus abonentus, kā arī abonementu pagarinājumus

LEONU REITERU RĪGĀ NEGLAUDA

Lai gan Leons Reiters boļševiku rokās joprojām ir labs propagandas ierocis, lai pierādītu cik augstu vilni mākslas dzīve sit Padomijā un cik „mazvērtīga un izvirtusi" tā ir Rietumos, tomēr arī Rigā Leona Reitera gaitas nemaz nav tik rožainas un gludas, kā tas bija solīts un, droši vien, arī sagaidīts.

„Karoga" mūzikas kritiķis O. Grāvītis Leona Reitera uzstāšanos vērtē šādi:

„Mūzikas kritika, visa mūzikālā sabiedrība Leona Reitera debiju atzinusi par vairāk nekā izdevušos. Ir piebildes pret smagnējību diriģenta žestā, kas dažbrīd apdraud atsevišķu temu dzīvīgumu, žirgtumu, raitumu. Taču nedrikstam aizmirst, ka praktiskas diriģenta pieredzes māksliniekam tikpat kā nav. Viss atrodas nākotnes rokās. Un ja vien ar tādu pašu rūpību un atbildības sajūtu Leons Reiters veiks savus turpmākos uzdevumus, viņa māksinieciskā izaugsme neizpaliks."

Interesanti būtu redzēt Reitera seju, lasot šo kritiku . . . Zviedrijā viņš sevi uzskatīja par ģeniju, kam klājas diriģēt tikai izlases orķestri, nemaz nerunājot par Reitera kori. Bet, kā zināms, Rigā Reiteram uzdots vadīt pat transportstrādnieku resp. šoferu un smago ormaņu kori . . .

‚SAULES' NOMETNES DIRIĢENTS

Kad dziesmas izbur konservu vezumu un paveŗ ceļu laikrakstam

Bija 1945. gada pavasaris. Karš bija beidzies, un mēs visi bijām priecīga satraukuma un skumjas neziņas pilni. Prieks bija par to, ka bijām paglābuši savas kailās dzīvības, bet satraukumu sirdīs lēja neziņa par mūsu dzimtenes un mūsu pašu nākotni.

Meklenburgā, kādā mazā Buchorstas ciema ķieģelnīcā, bija ierādīta „auslenderiem" pagaidu apmešanās vieta. Dzīves apstākļi tur bija ļoti primitīvi. Tikai nedaudzām ģimenēm ar maziem bērniem bija šauras istabiņas vāciešu mājās, vairums gulēja „pa čigānu modei" ķieģelnīcas hallēs. Tām daudzās vietās jumti bija cauri, un kad lija pavasara lietus, ūdens pali jautri čaloja un spurdzēja pa novadrenstelēm, tieši blakus gulētāju kājām vai galvām. Tādos apstākļos prāvam latviešu pulkam sākās DP laiks. Daudziem tas bija neražīgas dīkdienības un slaistu dzīves periods, bet daudziem īpatnēji lielas rosmes un kultūrālas paškarbības pilni gadi.

Pie pēdējiem piederēja arī Eduards Ramats. Kad daudzi jau sāka pirmos meģinājumus maiņtirdzniecībā un citās „DP izdarībās", Ramats pulcināja dziesmu draugus mēģinājumiem, bet pārējā laikā pec atmiņas rekonstruēja un pavairoja notis. Viņa toreiz tīri jaunekļigais entuziasms un apbrinojamā enerģija un spars aizrāva daudzus, un patiesi dažu dienu laikā citīgā darbā radās liels koris, kam vēlāk deva „Daugavas" vārdu. Šis koris bija ievērojams faktors mūsu tā laika dzīvē. Aktīvais un ļoti intensīvais koŗa darbs daudziem dziedoņiem dikdienības gaitās deva skaistākas dzīves un laika pavadīšanas jēgu. Koŗa koncerti savukārt bija liela garīga veldze visiem pārējiem. Tā koris sāka un paveica lielu latviskās kultūras darbu, kuŗam dažkārt bija arī tīri konkrēti un praktiski panākumi, kas deva materiālus labumus ikvienam. Pēc kāda koncerta angļu virsnieku klubā, tā rajona toreizējais komendants kapt. V. visai latviešu grupai atsūtīja veselu kravu — konservu. Lieki te bilst, ka pēc vairāk kā pusgada badošanās visu šo sūtījumu saņēma ar lielu sajūsmu, un paldies par to teica ne vien sūtītājam, bet arī diriģentam Ramatam un viņa koristiem. Tāpat Ramata koŗa panākumu ietekmē šis pats kapt. V. deva atļauju pirmā latviešu DP laikrakstiņa „Trimda" izdošanai, un šo daudziem nezināmo faktu kā bijušais „Trimdas" redaktors te ar prieku publicēju, jo tas simtprocentīgi iederas diriģentam Ramatam veltītā jubilejas raksta tematikā. Un šis pašas „Trimdas" 1. numurā ir ziņas, ka Ramata koris jau 10. jūnijā ar dziesmām kuplinājis latviešu dievkalpojumu Lauenburgā, bet 15. jūnijā rīkojis plašāku koncertu.

Drīz vien latviešus no Buchorstas ciema un ķieģelnīcas pārcēla kādus 15 km tuvāk Hamburgai. Tur kādas agrākās pulvervabrikas strādnieku barakās radās latviešu nometne „Saule". Un atkal „Trimdas" 2. numurs tagad atgādina, ka šis nometnes atklāšanas svinībās „koris diriģ. E. Ramata vadībā skandēja vairākas tabi iestudētas garīgas dziesmas, un viņu tiešām labi izvēlēto programmu iespaidīgi papildināja pats diriģents — E. Ramats ar vairākām solo dziesmām."

Un arī turpmākie avizītes numuri ziņo par Ed. Ramata koŗa koncertiem gan vienā, gan otrā vietā un gadījumā, Jāņu svinībās, angļu karaviru klubā, nelaikā māc. H. Kušila vadītajos dievkalpojumos.

„Saules" nometnē iemītnieku skaitam pieaugot, pieauga arī Ed. Ramata koŗa dziedoņu skaits, un drīz vien tas tuvojās jau simtam. Vēlāk gan sastāvs nostabilizējās uz 65. Koŗa priekšnieks bija nesen pāragri mirušais veterinārārsts Rūdolfs Mauče, dedzīgs dziesmu draugs un mīļotājs.

Pirmajā darbības gadā koris iestudēja un koncertos dziedāja 56 dziesmas. 26 dziesmas skaņu lentās ieskaņoja un vairākkārt saviem klausītājiem pārraidīja Hamburgas raidītājs. Šo pārraidījumu rezultātā savukārt par latviešu dziesmām ieinteresējās arī Londonas BBC raidītājs, un Ramata korim vairākas dziesmas bija jāieskaņo arī šī raidītāja vajadzībām.

Šai laikā Ramats paveica arī kādu citu cildenu darbu — viņš paglāba vairākus latviešu mūzikas oriģināldokumentus ar mums, latviešiem, ļoti lielu kultūrvēsturisku vērtību. Tos, no Latvijas uz Hamburgu evakuējoties, bija paņēmuši līdz Rīgas Radiofona vācu laika darbinieki, un šie materiāli Hamburgas raidītāja bibliotēkā mētājās kā nevajadzīgs vecmateriāls un bija nolemti iznīcināšanai. Tos tad pievāca Ed. Ramats, atveda uz ASV. Šādi paglābto dokumentu vidū ir, piem., A. Jurjāna kantātes „Tēvijai", Alfreda Kalniņa „Latvju himnas", J. Mediņa „Tev mūžam dzīvot, Latvija" oriģinālmanuskripti un daudzi citi līdzīgi retumi un dārgumi.

Pirmā pastāvēšanas gada 52 nedēļās koris sarīkoja 60 koncertus! Liekas gan, ka tas ir vienreizīgs šāda veida sniegums un pat — rekords! Cik daudz pūļu tas prasīja no koristiem, bet it sevišķi no diriģenta, to pavirša vērotājs nemaz nespēj aptvert. Šiem ļaudīm toreiz dzīve bija — viena liela dziesma. Vēlāk koris devās arī koncertturnejā pa angļu un amerikāņu zonu nometnēm, bet kaimiņu nometnēs koncertēja vairākkārt. 1946. g. 30. jūnijā Ramats bija virsdiriģents dziesmu dienā Gestachtā, kas pulcināja apkārtējos koŗus un izvērtās par ievērojamu latviskās kultūras manifestāciju. Bez diriģenta pienākumiem „Saules" nometnē Ramats pārzināja arī mākslas un kultūras lietas un rūpējās, lai bez viņa koŗa dziesmām latviskās mūzikas mīļotājiem būtu iespēja dzirdēt arī mūsu solistu koncertus. Tā ar savu enerģiju un aktivitāti Eduards Ramats bija to darbinieku pirmajās rindās, kas arī pelēcīgajā DP dzīvē uzbūra krāšņas kultūras un mākslas vīzijas, tā ļaujot daudziem kaut vai uz īsu brīdi aizmirsties skaistajā skaņu valstības burvīgumā. **Raimunds Čaks**

DV šaušanas sacīkšu

dalībnieki, kas nezināt ceļu uz šaujlauku „Bērzainē", lūgti ierasties pl. 9,00 DV namā, 123 Huron St., Toronto.

Jāņa Zuntaka vinete.

Arī tā logos spīdēja gaisma. Bet citādi iela bija mierīga, klusa, aizsnaudusies, kā jau Jelgavas naktī. Tikai kaut kur patālu dzirdēja naktssargu, stundu saucēja klabatas. Un Bīriņš sāka jau apsvērt, kā no naktssarga izvairīties, ja tas nāks uz šo pusi. Un vispār — ko nu? .

Ielu, izbrauktu, nebruģētu ceļu — viņš no kupla dārza žogmales varēja pārredzēt labi. Tukša.

Bet — vai namu ēnās kaut kas nekustējās, nerosījās. Vai ēnas nebija divaini piemilzušas? Un tur, otrā pusē ielai, vai tur nebija tāpat? Un tālāk?

Pa paēnu, gar pakšiem viedās tumši vīru stāvi. Un nu Bīriņam no jauna aizrāvās elpa, viņš pat aizmirsa savu kailo nodauzīto kāju nevarību, tumšā laipojot . . .

Nolādēts . . . Vai viņam atkal gadīties nejaušam liecinieka tumsā, savukārt aiz muguras slepeniem lenecējiem? Vai tas bija iespējams? Vai Meņšikova krieviem ar neveiksmi pilī nepietika? Jeb vai norīkotas būtu divas grupas, ar līdzīgiem uzdevumiem? Un kālab tik vēlu? Jeb vai pirmītējais uzbrukums pilij bija tikai pa tukšu — maldināšanai?

No namu aizēnas, kaut kur otrā Milestības ielas galā, iznāca naktssargs, kuŗa klabatas Bīriņš jau pirmīt bija dzirdējis.

Ielas galā nostājies, garu ēnu mezdams, viņš izsauca pirmo rīta stundu.

Tagad vīri ēnās sakustējās. Divi ar ieročiem izgāja pretī. Bīriņš redzēja, ka tie nebija vis krievi, kā viņa iedomās parēgojās, bet gan paša grāfa Morica algotņi, un viņi acimredzot sargāja Jauno Milestības ielu.

Naktssargu viņi apturēja, tam ceļu aizkrustodami. Aizraidīja atpakaļ. Bet Bīriņu lielajos, lapainajos ceļmales dadžos sargi vēl nebija pamanījuši. Un viņš lūkojās un domāja, ko iesākt.

Stadulas vārti pavērās, iznāca vīri ar lukturiem. No viesnīcas iznāca citi ar aizdegtām lāpām. Un tā ieliņa apgaismojās ar zeltainu, mirdzošu gaismu. Izbrauca liela, melna, veclaicīga kariete. Kaut mazliet ērmīga izskatā tā bija ar mirdzošiem Kurzemes hercoga ģērboņiem uz durvtiņām, tie bija veeu vecie Ketleru ģērboņi, jo Moriets savējo vēl Kurzemes hercoga godam nebija piemērojis . . .

Vai tas bija iespējams? Vai tiešām nu braukšanai sajūgta veclaicīgā, stiprā, tālos ceļos sūtītā kariete, kuŗu Bīriņa tēvs — junkurs Kārlis Bīriņš — pirms daudz gadiem bija pārvedis atpakaļ no tālas ungāru zemes?

Nebruģētās ielas smilts zibēja zeltaini.

Atvērās Jozefa Markusa nama apkaltās durvis. Arī no turienes nāca bruņoti vīri. No turienes pa divi grenadieri nesa mazas smagas dzelzi apkaltas lādītes. Lika krietē.

Nu jaunais Bīriņš iedomāja spēlēt pārgalvīgu spēli. Gluži kā viņa tēvs lielījās to darījis agrā jaunībā, ungāru kara laikā. Tēvs spēlēja kārtis, kauliņus. Jaunais Bīriņš spēlēja ar cilvēku uztiecību. Vai pat paša kailo bēgšanu no pils nevarēja izmantot savā labā? Vai tā šobrīd nebija izliekama par laimes kārti?

Daudz nedomādams, redzēdams grāfu Moricu iznākam no viesnīcas, Bīriņš puskails, segu gurniem apžņaudzis, izlēca uz zeltaini apgaismotās ielas.

37.

Tā bija laimes spēle. Traka pārsteiguma spēle, kuŗā viņš ar joni iemetās no tumsas. It kā būtu uznirusi Frīdriha Kazimira laiku aizmirstā teātŗa pasaule: sapnī, dīvainā dubultojumā atdzīvinot Bīriņa — tēva — jaunības stāstu līdz ar princa karietes izniršanu no tumsas. It kā cilvēku likteņi, dieves Fortūnas augšup lejup mētāti, no nenozīmības mirdzošā godībā, no varas spožuma nabadzībā, no skaistu les zīžainas gultas sapuvušos cietuma salmos — un tad ar vienu vēzienu atpakaļ: dižu lielkungu labvēlībā un aizsardzībā — it kā tādi likteņi vien būtu aizgrābtības un vēlāku paaudžu piemiņas vērti.

It kā tas viss — proti, ceļš uz godību un laimi, z e l t a l i e l c e ļ š — būtu aizsniedzams ar vienu pārgalvīgu, izmisuma drosmes pilnu lēcienu no ubaga vietas grāvmalē. It kā tieši tad, vajadzīgajā mirklī, gaidītu hercogu kariete, kuŗā paša tēvs reiz jau pārvedis savu laimi.

Vai Bīriņš varēja iedomāties, kā Fortūna viņu mētās straujos vēzienos augšup lejup, vai viņš varēja iepriekš iedomāties, ka nejauši un neaprēķināmās uzlēks uz zelta lielceļa?

Vai viņš nomanīja likteņa zīmju atšķirību: slepeno vārtiņu aizslēgšanos pilī un vaļējās karietes durvtiņas ar senseno Ketleru ģērboni?

Dažu labu gadu vēlāk chronisti daudz rakstīja par viņu, Ernestu Johanu Bīriņu, likteņa mētāto.

Tolluntur in altum, ut lapsu graviore ruant.

Cilvēki visnotaļ esot tādas dabas, ka viņi savu laimi un labas dienas pānesot aplam grūti. Jo dižāka laime, jo mazāk zinot, ko ar to iesākt un kā lietā likt. Un tad nelaba godkāre ieperimoties sirdī, tad neesot mierā ar to, ko debesis dod, bet tiecoties vēl augstāk, tīri vai mākoņos. Un pēc tam krītot pār mēru smagi. Īpaši tas attiecoties uz lielu kungu, dižeņu dāmu mīļuļiem . . .

„Ubagus un burvjus nost no ceļa!" — uzsauca Moriets. Viņš pievērsās naudas lādēm, kuŗas grenadieri lika karietēs.

Sargi pārsteigumā kailo lūdzēju nebija atturējuši. No viesnīcas nāca grāfa virsnieki, dažs labs no jaunajiem muižnieku dēliem, kuŗus Bīriņš bija vadājis kā pāžus pie Kurzemes dzintara kartes. Aiz tiem slēpdamās, apjukušas un uztrauktas glūnēja dažas galma dāmas, kuŗu šonakt pilī pietrūka.

Un kaut lūdzēja pazemībā uz viena ceļa pie grāfa Morica kājām nometies, Bīriņš tomēr ievēroja visus, kas drūzmējās apkārt. Un viņš redzēja, ka ikviens ir pārsteigts. Savā ziņā tas bija necerēti lieliski. Teātrāli. Politiski.

Un tā Bīriņš uzreiz zināja, ka viņš ir nelaimīgs, vajāts bēglis no pils, kuŗā notika krievu varmācības. Un viņš pats tiecēja, ka steidzies, sevi netaupīdams, lai brīdinātu jauno hercogu.

Skaidra, liela politiska doma. Bīriņš zināja to esam politisku. Un līdz ar to tā pārvērtās par patiesību.

„Jūsu Gaišība!" viņš izsaucās. „Krievi pilī ceļ dumpi! Es izbēgu — jūs brīdināt!"

Spēlmaņa sajūsma, pārgalvības gāviles uzviļņoja, kaŗš viņš bija uzlēcis uz zelta lielceļa, bet tagad apzinājās, cik tas pareizi.

Un grāfs Moriçs? Kā viņš atsaucās uz šo pārsteigumu? Cik no viņa pavadonības vīriem zināja, kas noticis pilī? Un cik par Meņšikova plāniem bija zinājis pats Moriçs?

Grāfs Moriçs paspēra soli uz priekšu, klusinātā balsi viņš vaicāja lūdzējam un brīdinātājam, uzrunādams Bīriņu trešajā personā:

„Lai viņš saka, kas viņš ir un ko viņš . . . Mēs esam pārlieku aizņemti . . . Pilī? Lai viņš tura muti par pili!"

Tās bija aizdomas, kas lika Moriçam Bīriņu uzrunāt trešajā personā. Šo cilvēku viņš ateerējās redzējis — taču ne kailu . . .

Morica biezās uzacis bija sarauktas, strupais platais deguns piesarcis un vieglām sviedru pērlītēm pārklāts, acis nemierīgas. Viņš zināja gan, kas noticis pilī. Un Bīriņš savukārt ar pēkšņu, nejauku, svilstošu greizsirdību iedomāja Benignu fon Troti šī vīra skāvās . . . Kails lūdzējs būdams, viņš tomēr šo iedomu nepalaida un bilda asā čukstā:

„Man bija jāglābj jauna dāma no Jūsu Gaišības guļamistabas."

Morica dižais augums nolieeās, varen spēciga roka sagrāba Bīriņa elkoni kā maiglēs, uzrāva stāvus.

„Lai viņš kāpj manā karietē. Lai viņš ierauj as tur tumšā kaktā un sēž mierīgs. Vai viņš dzird?"

☆

Bīriņš nezināja, kurp grāfs Morics nolēmis doties; taču šī bija steidzīga un slepena sagatavošanās tālākam ceļam, prom no Jelgavas. To varēja saprast.

Naudas lādes nu bija karietē, no viesnīcas sētas vēl izbrauca daži labi rati, daža laba trijjūga ekipāža. Un Bīriņš visu to no sava tumšā kakta varēja noskatīt pa karietes pakaļējo lodziņu.

Kāds šaurā spraugā pavēra karietes durvtiņas un niknā skārbuļainā unteroficiera balsī uzbrēca viņam jautājumu: kāda auguma, cik garš viņš esot. Bīriņš atbildēja, durvtiņas atkal aizsitās.

Vēl pagāja laiks. Vēlreiz pavērās durvtiņas, tapa iesviestas drēbes un smagi dragūna zābaki.

„Lai viņš apģērbjas!" — skārbuļainā balss atkal nokliedza. Bīriņš paklausīja.

Uz ceļa bija saradusies vesela karavāna, pildīdama Jauno Milestības ielu visā garumā, princa Aleksandra, tagad grāfa Morica karieti vidū ieslēdzot.

Lāpas un lukturi pietuvojās karietei. Durvtiņas atvērās. Smagi saligojot karieti čikstošās ādas siksnās, iekāpa grāfs Morics. Atraidīja kādus, kas vēl gribēja viņam pakalpot, vai kāpt karietē.

Bīriņš redzēja, ka grāfa Morica rokas taustās gar drēbēm, it kā pulksteņus meklējot. Kas zina, kur tagad bija grāfa Morica pulksteņi.

Durvtiņas aizsitās, Morics atmetās sēdeklī. Citus vīrus dzirdēja sēžamies kučierim blakus uz bukas, uzkāpjam karietes aizmugurē.

Gar ielas malām skraidīja un saklaigājās. Tad Bīriņš dzirdēja, ka kolonna sakustas, rati sāk ripot cits pēc cita, un beidzot iekustējās arī kariete. Ugunis no Jaunās Milestības ielas viesnīcas aizslīdēja griļodamās, nodzisa. Viņus apņēma tumsa.

Grāfs Morics, spožais svešzemju dēkainis, turpat bija, netālu. Bīriņš redzēja tikai grāfa ēnu.

Ēna sakustējās. Pacēla ādas sēdekli. Ziņerkstināja vienu no lādītēm.

„Bīriņš. Sekretārs Bīriņš. Sekretārs. Lai viņš paskaidro," pēkšņi ierunājās grāfs Morics tumsā. „Vai viņš apģērbās? Un lai viņš izstāsta aši, kas notika pilī. Viņš ir gluma žurka. To Mēs saprotam ļoti labi. Un Mēs gribam no viņa atpirkties. Lai viņš runā! Kādi ir viņa pienākumi? Un cik viņš prasa par mutes turēšanu?"

„Jūsu Gaišība, Kurzeme ir savāds stūris. Kopš mūsu zemes tēva, nelaikā hercoga Jēkaba nāves — lai Dievs svētī viņa piemiņu — cilvēkiem neesot pienākumu."

„Jā. Mēs viņu esam pareizi novērtējuši. Cik?"

„Esmu sekretārs. Esmu rakstījis vēstules. Saņēmis. Iznīcinājis . . ."

(Turpinājums sekos)

Jānis Cīrulis

PIEKTAJĀ

NO ATMIŅU KRĀJUMA „M

VII

Savā darbā biju pilnīgi patstāvīgs un neatkarīgs. Mūzikas, tāpat arī citu mākslu jautājumus, redakcija uzticēja pilnīgi savu referentu sirdsapziņai. Neviens arī nekad ne no viena saņēmis ne mazākā mājiena rakstīt par kādu mākslinieku labāk vai ļaunāk, nekā viņš to pēc recenzenta ieskata būtu pelnījis. Taču bija lietas un parādības mūsu kultūras un mākslas politikā, kuŗās avīzei bija jāieņem sava nostāja, piem., kaut tās parašas operas direktoru gāšanas vai celšanas aizkulises, Dziesmu svētku rikotāju ķīviņi, Marisa Vētras vēsturiskā pļauka „Jaunākām Ziņām" u. t. t. Ar gandarījumu jākonstatē, ka visās šajās lietās, kā pats Bergs, tā redakcija savā nostājā nevadījās ne ar kādām politiskām simpatijām vai antipatijām, bet vienīgi ar lietderību, to cilvēku spējām un autoritāti, kas vadīja operu, konservatoriju vai dziesmu svētku rīkošanu. Tāpat jāliecina, ka „Latvis" pēc vajadzības atļāva mākslai daudz vairāk vietas savās slejās nekā daža cita, apmēros lielāka latviešu avīze.

Redakcijā, atskaitot Asari un veco Fr. Ansabergu, kas šad tad uzrakstīja pa dzejolim, lielāko tiesu darbojās jauni, bet savā nozarē spējīgi žurnālisi. Attiekmes bija draudzīgas un kollēģiālas, daudz nopietnības un humora. It labi satikām ar omulīgi smagnējo, bet allaž rūpīgo un visās lietās pamatīgo redakcijas sekretāru Feliksu Krusu, kas avīzei bija nodevies ar sirdi un dvēseli. Iestājoties redakcijā, viņš man bija vienīgais agrākais paziņa — manos kordirigenta laikos Felikss labprāt atnāca Nac. Jaunatnes savienībā paklausīties dziesmas, meģinājumu starpbrīžos patriekties ar manām meicām un paliepoties ar Tālavijas fuksa dekeliti.

Vairākkārt mainījās literārās daļas vadītāji — pēc Jāņa Grīna, kuŗa manā laikā vairs nebija, nāca Olģerts Liepiņš, Kārlis Students, Žanis Unams, Kārlis Lapiņš un Aleksandrs Grīns. Pēdējais pēc Asara aiziešanas Rīgas pašvaldības d laiku bija arī laik gais redaktors.

Aleksandru Grī ļoti veiklu, vispusī daktoru ar asu sk tējā, kā ārpolitikā plašas zināšanas kaut gan studijān bija kādreiz izvēlē tikai vēlāk pāried ģijas fakultāti. Sa tijumā viņš vērtēj terārās parādības par visām šīm lie resanti patērzēt. A dāja ļoti ātri un, dams vienlīdz veik ar labo, tā kreis dams ikvienu rin tālāk no papīra Tā iznāca loksnē otrs pierakstīts tr grieztiem galiem.

Atnācis redakci parasti izvilka no lielu atvāžamu n to sev pa rokai kreisajā pusē. Tik rās pie darba. S nelietoja nekādā vajadzībām, bet te būt, tā sakot, ied nazis bija aizmirs na darba diena bij un viņam tai dien ja kādas nepatikš jas darbinieki zin strādājot „Latvij mājās, viņš iedve glabājis uz galda bet no šī ugunsc ku pamazām atra Grīnas koncen bija aprīnojama pa tāluni, viņš kriptu, rakstīdam varēja sarunāties pastāstīt kādu ar darba nepacēlis. R viņu netraucēja kabineta durvis atstāja vaļā, lai pigoru vai piedzī puišiem nekad patika Grīna la mors, gara atjau vērtētāja šķats, a dzijās dzīvē, māk Diemžēl, Grīns drīz šķirās, nodo rakstniecībai, jo

ĢIRTS SALNAIS

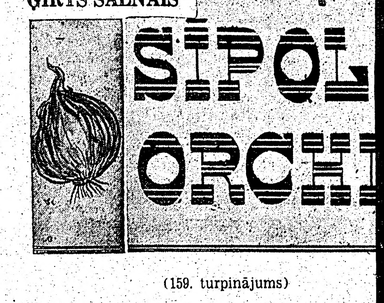

(159. turpinājums)

„Manu neliekuļotu simpatiju vārdā, Maikl,"
sis gandrīz patētiski iesaucās, „varu saligt,
vēlaties, ka pēc īsa brīsniņa, jūs nevēlēsities šī
no manis, bet es būšu tas, kam jāsteidzas." Vi
taustīja kabatas un drusku nervozā kustībā i
stīja no vienas divas saliektas aploksnes —
tīru un baltu, otru apburzītu — acīmredzot
nesta vēstuli, ar apzīmogotām ārzemju markām.
viņš pasniedza pēdējo, „bāziet kabatā. Tai laik
gan. Tā attiecas uz jūsu farmaceiti."

Maikls, kaut visai neticīgs un šaubīgs, klausī
rīja, ko lika. Tad Maksis, pacēlis gaisā starp
otru aploksni, rāmi skatīdamies acīs, klusi s
„Par šo es no jums, Maikl, un no dažiem citie
rētu izpiest ne vien strūklakas un bēzbola
mus, bet veselu jaunu slimnīcu. Ja tas, kas te
manās rokās tikai pirms dažām dienām, būtu
pirms gadiem desmit, diez' vai es no tā šķirt
vieglu sirdi. Bet katrs nodzīvots gads un pi
man mācījusi mazu nojautu par laimi. Es sen ja
ros to meklēt kādā bezjēdzīgā varā pār citie
vēkiem, bet nekad — izlietojot citu nelaimi. Lū
— viņš iespieda Maikla rokā aploksni. „Man n
tikas arī vērot jūsu pārsteigumu, vai uzdot ju
das miklas. Pirms atverat — jums jāzina, kas t
Man šķiet, ka ar šo aploksni es jums nododu v
pastāvošo, rakstveida liecību, par jūsu attieksm
— " viņš reizē kā pārmetot, kā draudzīgi paz
ties, izmantoja paša Maikla vārdus — „ar pe
kuŗu jūs ļoti cienāt, bet pazīstat pārāk maz, lai
nātu, vai peltu . . . Lūdzu, atveriet." Viņš pas
aploksni.

IĢENTS

ver ceļu laikrakstam

kādu citu cildenu darbu — viņš paglāba vairākus latviešu mūzikas oriģinālmanuskriptus un daudzi citi līdzīgi retumi un dārgumi.

Pirmā pastāvēšanas gada 52 nedēļās koris sarīkoja 60 koncertus! Liekas gan, ka tas ir vienreizīgs šāda veida sniegums un pat — rekords! Cik daudz pūļu tas prasīja no koristiem, bet it sevišķi no diriģenta, to pavirš vērotājs nemaz nespēj aptvert. Šiem ļaudīm toreiz dzīve bija — viena liela dziesma. Vēlāk koris devās arī koncertturnejā pa angļu un amerikāņu zonu nometnēm, bet kaimiņu nometnēs koncertēja vairākkārt. 1946. g. 30. jūnijā Ramats bija virsdiriģents dziesmu dienā Gestaçhtā, kas pulcināja apkārtējos korus un izvērtās par ievērojamu latviskās kultūras manifestāciju. Bez diriģenta pienākumiem „Saules" nometnē Ramats pārzināja arī mākslas un kultūras lietas un rūpējās, lai bez viņa kora dziesmām latviskās mūzikas mīļotājiem būtu iespēja dzirdēt arī mūsu solistu koncertus. Tā ar savu enerģiju un aktivitāti Eduards Ramats bija to darbinieku pirmajās rindās, kas arī pelēcīgajā DP dzīvē uzbūra krāšņas kultūras un mākslas vizijas, tā ļaujot daudziem kaut vai uz īsu brīdi aizmirsties skaistajā skaņu valstības burvīgumā. **Raimunds Čaks**

DV šaušanas sacīkšu

dalībnieki, kas nezinātu ceļu uz šaulauku „Bērzainē", lūgti ierasties pl. 9,00 DV namā, 123 Huron St., Toronto.

manā karietē. Lai viņš ierau- un sēž mierīgs. Vai viņš

★

kurp grāfs Morics nolēmis steidzīga un slepena sagatavo- prom no Jelgavas. To varēja

u bija karietē, no viesnīcas ļi labi rati, daža laba trijjū- s visu to no sava tumšā kakta arietes pakaļējo lodziņu.

ugā pavēra karietes durvtiņas ii unteroficiera balsi uzbrēca da auguma, cik garš viņš esot. rtiņas atkal aizsitās.

s. Vēlreiz pavērās durvtiņas, un smagi dragūna zābaki.

ojas!" — skārbuļainā balss at- paklausīja.

adusies vesela karavāna, pildī- as ielu visā garumā, princa rāfa Morica karieti vidū ieslē-

ri pietuvojās karietei. Durvti- saligojot karieti cikstošās ādas Morics. Atraidīja kādus, kas kalpot, vai kāpt karietē.

ka grāfa Morica rokas taustās pulksteņus meklējot. Kas zina, a Moriça pulksteņi.

s, Morics atmetās sēdeklī. Citus es kučieriem blakus uz bukas, uz- ugurē.

skraidīja un saklaigājās. Tad kolonna sakustas, rati sāk ripot ļot iekustējās arī karjete. Ugunis ielas viesnīcas aizslīdēja grīļo- apņēma tumsa.

ožais sveščemju dēkainis, turpat dzēja tikai grāfa ēnu.

Pacēla ādas sēdekli. Žļerkstināja

s Biriņš. Sekretārs. Lai viņš pa- nājās grāfs Morics tumsā. „Vai viņš izstāsta aši, kas notika pi- rka. To Mēs saprotam ļoti labi. viņa atpirkties. Lai viņš runā! mi? Un cik viņš prasa par mutes

Kurzeme ir savāds stūris. Kopš laika hercoga Jēkaba nāves — piemiņu — cilvēkiem neesot pie-

am pareizi novērtējuši. Cik?" s. Esmu rakstījis vēstules. Saņē-

rpinājums sekos)

Jānis Cīrulis

PIEKTAJĀ RINDĀ

NO ATMIŅU KRĀJUMA „MŪZIKANTA PIEZĪMES"

VII

Savā darbā biju pilnīgi patstāvīgs un neatkarīgs. Mūzikas, tāpat arī citu mākslu jautājumus, redakcija uzticēja pilnīgi savu referentu sirdsapziņai. Netiku arī nekad ne no viena saņēmis ne mazākā mājiena rakstīt par kādu mākslinieku labāk vai ļaunāk, nekā viņš to pēc recenzenta ieskata būtu pelnījis. Taču bija lietas un parādības mūsu kultūras un mākslas politikā, kuŗās avīzei bija jāieņem sava nostāja, piem., kaut tās pašas operas direktoru gāšanas vai celšanas aizkulises. Dziesmu svētku rīkotāju ķiviņi, Marisa Vētras vēsturiskā pļauka „Jaunākām Ziņām" u. t. ļ. Ar gandarījumu jākonstatē, ka visās šajās lietās, kā pats Bergs, tā redakcija savā nostājā nevadījās ne ar kādām politiskām simpatijām vai antipatijām, bet vienīgi ar lietderību, to cilvēku spējām un autoritāti, kas vadīja operu, konservātoriju vai dziesmu svētku rīkošanu. Tāpat jāliecina, ka „Latvis" pēc vajadzības atļāva mākslai daudz vairāk vietas savās slejās nekā daža cita, apmēros lielāka latviešu avīze.

Redakcijā, atskaitot Asari un veco Fr. Ansabergu, kas šad tad uzrakstīja pa dzejolim, lielāko tiesu darbojās jauni, bet savā nozarē spējīgi žurnālisi. Attiekmes bija draudzīgas un kollēģiālas, daudz nopietnības un humora. It labi satikām ar omulīgi smagnējo, bet allaž rūpīgo un visās lietās pamatīgo redakcijas sekretāru Feliksu Krusu, kas avīzei bija nodevies ar sirdi un dvēseli. Iestājoties redakcijā, viņš man bija vienīgais agrākais paziņa — manos kordiriģenta laikos Felikss labprāt atnāca Nac. Jaunatnes savienībā paklausities dziesmas, mēģinājumu starpbrīžos patriekties ar manām meicām un paliepoties ar Tālavijas fukša dekeliti.

Vairākkārt mainījās literārās daļas vaditāji — pēc Jāņa Grīna, kuŗa manā laikā vairs nebija, nāca Oļģerts Liepiņš, Kārlis Students, Žanis Unams, Kārlis Lapiņš un Aleksandrs Grīns. Pēdējais pēc Asara aiziešanas Rīgas pašvaldības dienestā, kādu laiku bija arī laikraksta atbildīgais redaktors.

Aleksandru Grīnu atceros kā ļoti veiklu, vispusīgi eruditu redaktoru ar asu skatu tiklab vietējā, kā ārpolitikā. Viņam bija plašas zināšanas arī vēsturē, kaut gan studijām universitātē bija kādreiz izvēlējies medicinu, tikai vēlāk pāriedams uz filoloģijas fakultāti. Savā īpatā skatījumā viņš vērtēja arī mūsu literārās parādības, un ar viņu par visām šīm lietām bija interesanti patērzēt. Al. Grīns strādāja ļoti ātri un, cigāru kūpinādams vienlīdz veikli rakstīja kā ar labo, tā kreiso roku, iesākdams ikvienu rindkopu drusku tālāk no papīra kreisās malas. Tā iznāca loksnē viens balts un otrs pierakstīts trijstūris ar nogrieztiem galiem.

Atnācis redakcijā, A. Grīns parasti izvilka no kabatas varen lielu atvāžamu nazi un nolika to sev pa rokai rakstāmgalda kreisajā pusē. Tikai tad viņš ķērās pie darba. Šo daiktu viņš nelietoja nekādām praktiskām vajadzībām, bet tam tur bija jābūt, tā sakot, iedvesmes dēļ. Ja nazis bija aizmirsies mājās, Grīna darba diena bija neizdevusies, un viņam tai dienā allaž saskrēja kādas nepatikšanas. Redakcijas darbinieki zināja stāstīt, ka, strādādājot „Latvijas Kareivī" un mājās, viņš iedvesmes nolūkiem glabājis uz galda arī revolveri, bet no šī ugunsieroča rakstniekiem pamazām atradinājusi sieva.

Grīnas koncentrācijas spējas bija apbrīnojamas. Runādamies pa tālruni, viņš laboja manuskriptu, rakstīdams avīzei ievadu, varēja sarunāties ar citiem un pastāstīt kādu anekdotu, acis no darba nepacēlis. Redakcijas čalas viņu netraucēja nemaz, un sava kabineta durvis viņš vienmēr atstāja vaļā, lai dzirdētu kādu pigoru vai piedzīvojumu, kuŗu puisiem nekad netrūka. Man patika Grīna labsirdīgais humors, gara atjautība un asais vērtētāja skats, ar kādu tas rauj dzijās dzīvē, mākslā un politikā.

Diemžēl, Grīns no redakcijas drīz šķirās, nododamies vienīgi rakstniecībai, jo tolaik jau bija pasācis sava „Dvēseļu puteņa" triloģiju. Tam sekoja vesela rinda citu romānu ar vēsturisku vai dēkainu pamattoni, un tos labprāt lasija. Labi vēlāk, „Ulmaņa laikā", Grīns vadīja ārlietu nodaļu „Brīvā Zemē". Nezin kāpēc, iestājās armijā un kā virsnieku ,kapteiņa dienesta pakāpē, lielinieki viņu aizveda visiem zināmā ceļā no Litenes nometnes. Esot miris kaut kur Sibirijā.

Redakcijas gaisā un sabiedrībā nevarēja lāga iedzīvoties arī vienmēr valodīgais un mutīgais dzejnieks Kārlis Students. Kollēgas dažkārt mēdza provocēt viņu draudzīgiem strīdiņiem, bet Kārlis visas lietas bieži vien ņēma pārāk nopietni, vai meklēja taisnību tur, kur tā nemaz nebija paslēpusies. Viņš bija aizdomīgs pret visiem un visu un allaž gaudās par pasaules ļaunumiem, kas piemājo cilvēkos. Kārlis necieta dižošanos, lepnību, divkosību un skaudību. Tās un citas cilvēku vājības viņš gana bija vērojis klejodams pa lauku laukiem ar kolportiera somu mugurā, aprakstījis savās grāmatās, pārmērīgi netiesādams, bet nolikdams katram savu spoguli priekšā.

Ilgāku laiku nosēdēt redakcijā, pārlasot, šķirojot un labojot piesūtītos stāstus vai dzejoļus — to Kārlis nespēja; kļuva nervozs, grūtsirdīgs un neiecietīgs, īpaši pret jaunajiem dzejdaŗiem, kas nāca interesēties par savu gara bērnu likteņiem un prasīja padomu. Liekas, pats K. Students nebija nekāds stipprais teorētiķis poētikā, bet ists intuīcijas dzejnieks bez komplicētām problēmām formā un saturā. Pārdomas, klusa resignācija, daba un vienkāršo ļaužu izjūtas bija viņa tematika. Tāpēc, pāris nedēļas pasēdējis savā redaktora krēslā, viņš posās atkal jaunam ceļojumam, bez grāmatu somas ņemdams līdz arī pataŗonu, kas uz laukiem toreiz bija vēl samērā maz pazīstams. Izrādījās, ka šī skaņu kaste stipri vien palīdzēja rakstnieka veikaliem un padarīja runīgāku dažu vārdos skopu saimnieci vai lauku tēvaini.

(Turpinājums sekos)

Velta Snikere

KLĀT

Tu zini, ka šis ceļs ir neiespējams,
Tu zini, ka šo vārdu nav;
Un tomēr tu no manis neatstādams
Un mani nepieņemdams, man pa priekšu ej.

Nedz piesaistīta kur, nedz meklējusi balsta,
Tev sekoju —
Kā atbalss seko balsij.

Es neapreibu un es nenosliku,
Es neiesalu un es neizkusu,
Vien palikusi tavam liesmu pieskārienam,

Es esmu pienkusi klāt.

Es klausījos un es nevaicāju,
Es nerunāju un es nedzirdēju.
Es esmu pienākusi klāt.

Sen nakšu pavalstniece, neskatījusi gaismu,
Es redzu tevi liesmojušu lēcam;
Un, blāzmai mostoties pār manu pusi,

Es, acis neaizklājot, sagaidīšu dienu.

Londonā, 1958. g. 26. jūlijā.

● **Argentīnā ar Zviedrijas latviešu nacionālā fonda līdzekļiem izdota brošūra par katoļu baznīcas vajāšanām Latvijā. Brošūra izplatīta Meksikā, Spānijā, Brazilijā, Urugvajā, Kolumbijā u. c. zemēs, kā arī piesūtīta visu šo zemju lairakstiem. Izdevuma nosaukums tulkojumā ir La iglesia Catholica de Letonia, tas aptver 24 lpp. un ir bagātīgi illustrēts.**

● **Jūlija otrā pusē 60 gadu vecs kļuva Nobeļa prēmijas laureāts, amerikāņu rakstnieks Ernests Hemingvejs. Jau ar pirmo romānu Fiesta, kas iznāca 1926. g., viņš ieguva pasaules slavu, kas turpinājās un pieauga ar katru nākošo darbu — romāniem Kam stunda sitīs, Ardievas ieročiem, Vecais vīrs un jūra (Nobeļa prēmija), Pāri upei u. c. Arī latviešu valodā tulkoti vairāki Hemingveja darbi, kas guvuši lielu atsaucību. Hemingveja romāni ir arī filmēti, un pašreiz gaidāma pirmizrāde viņa godalgotajai novelei Vecais vīrs un jūra.**

Augusts Kopmanis

SKULPTŪRAS NO SLIEDĒM UN STIEPLĒM

VĒROJUMI KANADAS MĀKSLAS PILSĒTĀ MONTREĀLĀ

Reti kāda pilsēta ir domājusi tik daudz par saviem apmēklētājiem kā Montreāla. Vispār Kvebeku vairāk interesē ceļotāji kā Ontario provinci. Tāpēc, liekas, tiek darīts viss, lai tos pievilktu un saistītu. Neuzskaitot daudz un dažādus sarīkojumus, atzīmēšu tikai to, kas attiecas uz skatāmajām mākslām, tēlotāju un lietišķo mākslu.

Visstiprāko cietoksni pilsētā iekaņojusi Kvebekas provinces Bezpriekšmetu gleznotāju biedrība. Šī ir jau biedrības trešā gadskārtējā izstāde. Pārlaižot skatu pār darbiem, redzam, ka mākslinieki, neskatīdamies, ne pa labi, ne pa kreisi, turpina savu ceļu. Kā jaunumu varētu atzīmēt gleznojumu uz stikla (kas nav domāts stikla gleznojums un parastā mozaika) ar mākslīgu gaismu no mugurpuses.

Ilgāk pakavējos pie skulptūrām. Te telpu pārvalda viens tēlnieks (bija arī citi) Vajankūrs (Vaillancourt), kas šī gada pavasaŗa izstādē Montreālā pirmoreiz bija izstādījies. Pretī ieejai viņš izstādījis 4 pēdas augstu dzelzceļa sliežu gabalu, izvēloties sarežģīto veidojumu no pārmijas. Veidojums ir dabisks — tādus varēja atrast Vācijā, pēc uzlidojuma stacijām. Nākošajā — 2 pēdas augstā dzelzs veidojumā — ir izmantotas ražojumu atliekas, kas rodas, izgatavojot metalla ripas. Tā radies stienis ar robotām malām, kam augšējā galā iestiprināts raga atveidojums. Tas uzstiprināts uz dzelzs plāksnes. Šī skulptūra saucas Pelnu trauks. Trešā veidota no smagas koka sijas, gudri iecērtot, izcērtot, izurbjot dažāda lieluma, dažāda veida robus. Galigais apdarinājums panākts, tā virsmu apdedzinot. Viss veidojums ir uz paaugstinājuma un saucas „Cerbers". Bez tam vēl istādīts bieži redzēts stiepuļu saliedējums, kas saucas „Koks".

Kāda cita izstāde atrodas brīvā dabā Dominija laukumā, un tai mākslinieciskio noskaņojumu piešķir apkārtējie pieminekļi un vecā baznīca. Šeit arī izstādās mazāk pazīstami gleznotāji no Montreālas un apkārtnes. Tur redzami dažādi mākslas virzieni un strāvas. Darbu izmēri nelieli, cenas ļoti pieejamas. Lielākā daļa apmēram 100 dolaru vērtībā. Izstāde atvērta 24 stundas. Tai mākslīga apgaismošana. Pret lietu aizsargāta ar caurspīdīgu celulozi. Darbus pārrauga un veikala darījumus kārto mākslinieki paši. Tos viegli atrast: ir gaŗām bārdām, sandaļes plikās kājās. Tie ir mākslinieki, kas grib dzīvot savai mākslai no savas mākslas, tādēļ atsakās no dzīves ērtībām.

Gleznu izstāde brīvā dabā, Dominijas laukumā.

Skulptūru skate Sv. Helēnas salā, Montreālā.

Otrā rītā agri sākas ceļojums uz Sv. Helēnas salu. Lai turp nokļūtu, nemaz nevajag kuģa. Vairākkārtīgi pārsēžoties, nonākam pavisam tuvu Žaka Kartjē tiltam, no kurienes autobuss aizved tieši uz salu. Tuvojoties Sv. Labrenča upes vidum, labi redzama sala ar nocietinājuma mūŗiem un nelielu pagalmu ar skatu uz Brīvdabas skulptūru izstādi no putnu lidojuma.

Aiz cietokšņa mūŗiem iekārtotas daudzas izstādes un skates: te ir Vēsturiskais un Kaŗa mūzeji, skulptūru un lietišķās mākslas izstādes. Likločų gar dažādiem tornīšiem mun mūŗiem nokļūstam noslēgtā pagalmā. Te celiņu malās vai zaļo laukumu vidū ir izvietoti vesela duča mākslinieku 19 darbi. Tie vairums no Montreālas vai Kvebekas provinces un tikai 3 no Ontario. Darbos liela dažādība izmēros: kā augstas sienas vai kā gaŗi limeniski guloši priekšmeti; smailas, pret debesīm vērstas formas izmēros daudz mazākas; ir arī nelieli darbi. Materiāli lietoti visi iespējamie: dzelzs, bronza, vaŗš, aluminijs, cinks, akmens, dedzinātā māls, koks, ģipss. Ar maz izņēmumiem tie apzīmogoti ar laikmeta zīmogu. Lai gan tuvi bezpriekšmetu tēlniecībai, lielākai tiesai tomēr ir saturs un saskare ar šo pasauli. Darbi labi izveidoti, katram atrodot piemērotu vietu, jo lielais neaizēno mazo. Lietišķā mākslā Kvebekas province Kanadā ir vadošā. Bija labi dzelzs izstrādājumi un arī izmantotas koka sakŗes. Te pārstāvētas visas nozares visādos veidos.

Salas skaistā restorāna telpās izstādījušies Montreālas gleznotāji ar Kanadā labi skanošiem vārdiem; viņi paši nerādās; bet gaida, lai viņus uzmeklē. Tur ir 36 autori ar divtik daudz darbiem.

(Nobeigums 8. lpp.)

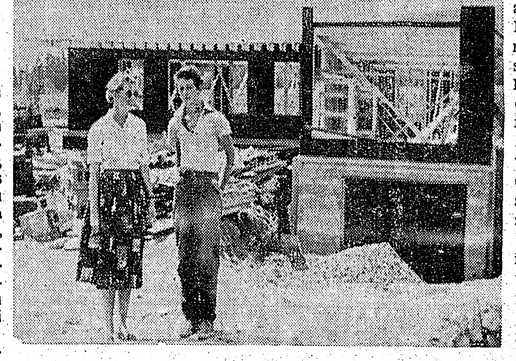

L. Treimane ar dēlu pie jaunceļamās darbnīcas.

GIRTS SALNAIS

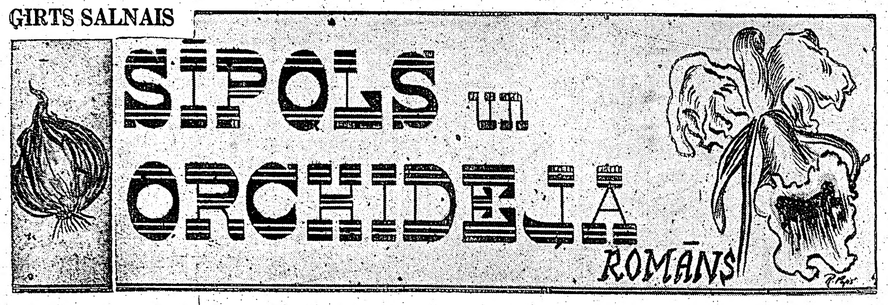

(159. turpinājums)

„Manu neliekuļotu simpatiju vārdā, Maikl," Maksis gandrīz patētiski iesaucās, „varu saligt, uz ko vēlaties, ka pēc īsa brīsniņa, jūs nevēlēsities šķirties no manis, bet es būšu tas, kam jāsteidzas." Viņš aptaustīja kabatas un drusku nervozā kustībā izgrābstīja no vienas divas saliektas aploksnes — vienu tīru un baltu, otru apburzītu — acīmredzot — dienesta vēstuli, ar apzīmogotām ārzemju markām. „Šo," viņš pasniedza pēdējo, „bāziet kabatā. Tai laika diezgan. Tā attiecas uz jūsu farmaceiti."

Maikls, kaut visai netieīgs un šaubīgs, klausīgi darīja, ko lika. Tad Maksis, pacēlis gaisā starp viņiem otru aploksni, rāmi skatīdamies acīs, klusi sacīja: „Par šo es no jums, Maikl, un no dažiem citiem varētu izspiest ne vien strūklakas un bēzbola laukumus, bet veselu jaunu slimnīcu. Ja tas, kas te nonāca manās rokās tikai pirms dažām dienām, būtu iegūts pirms gadiem desmit, diez' vai es no tā šķirtos tik vieglu sirdi. Bet katrs nodzīvots gads un pieredze man mācījusi mazu nojautu par laimi. Es sen jau vairos to meklēt kādā bezjēdzīgā varā pār citiem cilvēkiem, bet nekad — izlietojot citu nelaimi. Lūdzu," — viņš iespieda Maikla rokā aploksni. „Man nav patikas arī vērot jūsu pārsteigumu, vai uzdot jums kādas mīklas. Pirms atvērat — jums jāzina, kas tas ir? Man šķiet, ka ar šo aploksni es jums nododu vienīgo pastāvošo, rakstveida liecību, par jūsu attieksmēm ar — " viņš reizē kā pārmetot, kā draudzīgi pazobojoties, izmantoja paša Maikla vārdus — „ar personu, kuŗu jūs ļoti cienāt, bet pazīstat pārāk maz, lai slavinātu, vai peltu . . . Lūdzu, atveriet." Viņš pasniedza aploksni.

Maiklu ārsta uzvešanās pārsteidza un modināja tikai šaubas. Ikdienā bija pierasts, ka cilvēki viens otram veltīja skaistākos vārdus, kuŗu nolūks reti kad bija kāda sirsnīga atklātība. Arvien par tiem vēlējās saņemt skaidru peļņu naudā vai graudā. Skeptisks un aizdomīgs viņš ielika aploksni savas kroplās rokas pirkstos un ar veselo uzmanīgi izvilka no tās slaidu, laika zoba ne mazums iebojātu lapu, kuŗas galā bija pielīmēta svaiga papīra strēmele, kā spoža apkakle sen novalkātam pelēkam kreklam. Uz jaunās piedevas lielos skaidros burtos, bija īss teksts, kam apakšā ar drošu roku, it kā apzinīgi uzsvērti salasāmi rakstīts, stāvēja Dr. med. un Dr. D. honoris causa Maksimiliāna Gerrika paraksts.

Maikls izbrīnījies lasīja ārsta uzrakstu: „Es, apakšā parakstījies kā vienīgais tiešais sava brāļa, slepenā dienesta ierēdņa Džordža Gerrika mantinieks, ieskatu par savu morālu pienākumu, šo lapu, izplēstu no piemīnētā testātora skolas laiku dienas grāmatas, nodot rezerves lidotāju pulkvedim un eļļas rūpniekam Maiklam Gerrika kungam. Paļaudamies uz viņa godprātību, bet sevišķi nevēlēdamies viņu mudināt sekot manam padomam, domāju, ka pēc iepazīšanās ar šīm piezīmēm, tās tūdaļ iznīcināmas, lai kāda nelaimīga gadījuma pēc nenonāktu citu personu rokās . . . "

„Kas tas ir?" Maiklam neizpratnē cieši sakniebās lūpas. „No kuŗa laika Džordžs ir nelaikis? Vēl nesen saņēmu vēstuli, kuŗā viņš teicās gatavs precēties, lūdzās man labi atalgotu darbu un . . . "

„Jūs neesat runājis ar Metuzālu. Es viņam teicu par Džordžu, bet man šķiet, ka tam arī netrūkst iemeslu manu brāli pēc iespējas ātrāk aizmirst, . . . " Maksis steidzās paskaidrot un ieskatījās pulkstenī. „Nu, redziet — nu man jau jāsāk domāt par skriešanu atpakaļ uz slimnīcu . . . Džordžs mira muļķīgā nelaimes gadījumā. To es visu jums kādreiz izstāstīšu. Tagad mēģiniet saburtot viņa muļķības. Zīmuļa raksts ir drusku padzisis." Piepeši ārsts, niknuma sagrābts, nicīgi piezīmēja. „Nu, ja viss būtu risinājies tā, kā Džordžs bija iedomājies, tad ar šo lapiņu viņš jūs būtu piespiedis ierādīt goda krēslu pie jūsu labās rokas . . . "

Otrs vairs nedzirdēja šo piezīmi. Viņš mēģināja salasīt neskaidro tekstu. Acis žilba. Sila galva. Bet vaina nebija saulē.

Teksts sākās pus teikumā. Rokraksts bija sīks, manāmi bērnišķīgs, burti vietām saskrējuši, kā jēri ciešā barā, cituviet it kā nogruvuši viens pār otru. Bija stingri jāpiespiežas, lai salasītu kopā vārdus. Taču ne no piepūles eļļas karaļa seja kļuva cieta. Skatiens drudžaini tvarstīja burtus, dažviet neveiklus vārdus savilkdams teikumos, pašam asi izjūtot aiz tiem aizslēpušos kaut ko tik nejēdzīgu, kas sirdī dzina trīsas:

„ . . . kāpēc izskatos tik zīdainīgs — muļķīgs, mīksts, — dažreiz jāraud! — Pēc zemeņu saldējuma šmuļa! Bet es esmu ciets, kā no atsperes. Tikai ģīmis... Jau otru nedēļu dzīvoju Gerriku farmā. Dzīvoju? — Nē, es jūtu, ka es sadegu. Es iznīkstu. Baismīgas ilgas. Stāsti neattaisnojas. Neticu, ka precētām patīk nemākulīgi puikas. Vakar te bija Sibillas māte. Pēc ilgiem laikiem noskatīju to pamatīgi. Nemaz nebūtu nāve. Bet dzīvās briesmas. Lasījām kopā ābolus. Dur mani stīvām acīm, kā bada žurka. Nē, man nav drosmes ticēt tam, kas man liekas. Kad bēgu viņas acu — vīpsnā, smīn. Un tad — to tikai dzied: Sibilla un Sibilla. Nezinu ,uz kuŗu pusi velk? Līdz altārim nekad nav tālu ko skriet. Sibilla — nu — pilnīgi spirālē. Tikko piedursies stingrāk — kaujas. Kā traka. Āra kino abi izgāzāmies no auto. Paldies. Pietiek. Man nevajag nevienas, — tikai v i ņ u. Neizlaižu viņu no acīm. Pamirst domas, kad skatos. Un ne jau es vienīgais. Na, man acis vēl pierē. Visi farmas vīri — no staļļu puišiem sākot, ar tomātu meksikāņiem beidzot, — to tik lūr: parādīsies saimniece? Un tad — ikvienam kaut kas sakāms, ikvienam kaut kā trūkst, vai ir par daudz, bet katrs slepeni rij tukšu gaisu, un pats nemanīdams knaiba delnas . . . Man tas pats.

Te laikam nešķīsti karsts. Nevaru vairāk paraksti. Rāklē metas slapji krampji. A — piepeši gribās drāzties cauri sienai. Metuzāla vietā apšautu visus farmas vīriešus.

20. augusts. Palikušas dažas dienas. Jābrauc projām no farmas. Sausmas — domāt par to. Brīžiem liekas — dzīvība kā slapstīdamās, bēg projām no paša. Velns būtu parāvis Eiropas cūkas. Dzīve tā jau šķiet mata galā, bet man citu kašķa dēļ jāiet armijā. Un es te vēl neesmu ticis tālāk ne collu! Es degu, sadegu, iznīkstu.

Vai sieviete var būt būt tik neganta? . . . Kantorī izlikos lasām laikrakstu komiksus. Skots, tas grāmatvedis, lokās gar viņu vai katru otru minūti. Te vienā pusē, te otrā. Burkšķ, nigri bubina, klusi šķendējas par visādiem skaitļiem. Brīžiem man gribējās krist abiem nagiem viņa dzīslainā kaklā. Bet tam nu kaut kā trūkst. Tas nav vīrietis. Kā ledusskapis. Buras gar viņas sāniem un tik skaitļo; vaid par farmas izdevumiem. Bet mani smacē; miglojas. Kad uz brīsniņu paliekam vieni, varētu mesties Liliānai virsū — kampt, spiest, saplosīt gabalos. Bet viņa neredz. Neredz nekā, kas notiek ar mani. — Esmu stiprs diezgan. Nogaidīšu izdevīgu mirkli, kad nost no citu acīm. Tad grābt un izdarīt. Par to mani tagad neviens nesūtīs uz elektrisko krēslu. Viņiem vajag armijai kā ēst. Vienalga — soda rota! Man vienalga. Esmu kā nāvē, tā vai tā. Reibst galva.

21. augusts. Rīt jāaizbrauc. Svīstu. Un tad skrien vēsi, tādi stindzīgi drebuļi. Liliānas nav farmā. Nav kur likties. Braukšu Metam līdzi uz pilsētu. Kādi neredzami sausi pirksti knaiba muskuļus, sirdī spiež. Trūkst gaisa.

Biju pilsētā. Klīdu pa lielajiem veikaliem. Kā apsēsts. Nekā cita domāt. Katrā slaidā tumšmatē redzu viņu. Nodzenājos pakaļ desmitām. Kājas zaudēja spēku. Slamstījos veikalu piestāķļu starpās kā negudrs. Nejauši pamanīju skaistu nazi. Iešāvās prātā laba doma. Ellišķi derīgs nazis. Asmens noslēpts spaiī. Piespied pogu — izlec un noplaiksnī. Kā zibens no dūres. Nopirku. Galva kā pietūkusi. Bet vienalga, kas notiek. Kaut kas jādara — vai jāmirst.

25. augusts. Esmu iesaukšanas punktā. Locekļi stīvi. Kā mūmijai. Krūtīs riežas nelabums. Neķrīkstu domāt. Neuzmanīgi pagriežoties, iesvilstas mugura un plecs. Kaunā un dusmās vai jānoslāpst. Fašiste, sadiste — vairāk nekas. Un trakākais — nevaru aizmirst nekā. Notikums sēž kā ielāps galvā. Sīkums pēc sīkuma. Viss — kā iemetināts. Ja būtu, kam izstāstīt, varbūt pašam kļūtu vieglāk. Riebīgi. Jāmēģina uzrakstīt. Tas dažreiz atbrīvojot.

(Turpinājums sekos)

V. PALMA

HO 1-3670

G. Batcheller, Broker — 33 Fairview Blvd.

VISU DIENU no plkst. 6 rītā līdz 12 vakarā

NEMAKSĀJIET VELTI ĪRI. IZMANTOJIET MŪSU IZDEVĪGO KREDITĒŠANOS UN MAZĀS IEMAKSAS. IEPĒRIET PAŠI SAVUS ĪPAŠUMUS!

DANFORTH - BROADVIEW: divstāvu, 8 istabu dubultķieģeļu māja, 2 vannas istabas, ūdens -eļļas apkure. Garāža. Kopīgā cena $18.500,-, iemaksa $3.000,-. Īpašums brīvs no parādiem.

DANFORTH - HAMPTON: 8 istabu dubultķieģeļu māja, moderna virtuve, garāžas iespēja. Kopīgā cena $15.000,-, iemaksa $2.000,-. Atlikums uz izdevīgām 10 gadu obligācijām.

DANFORTH - MAIN: atsevišķa 6 istabu dubultķieģeļu māja, eļļas apkure, privāts iebraucamais ceļš un garāža. Ļoti liels un skaists dārzs. Kopīgā cena $14.200,-, iemaksa $1.500,-. Atlikums uz izdevīgām obligācijām.

PALĪDZAM SAGĀDĀT NAUDU IZTRŪKSTOŠAI IEMAKSAI UZ VISIZDEVĪGĀKIEM NOTEIKUMIEM BEZ BANKAS STARPNIECĪBAS UN BEZ GALVINIEKIEM, JA JUMS IR $300,- VAI VAIRĀK IEMAKSAI. ZVANIET MUMS NESAISTOŠAI INFORMĀCIJAI. MĀJAS LIELĀ IZVĒLE VISĀ PILSĒTĀ.

☆ Līgavu buķetes un citi ziedu sakārtojumi eiropiešu un kanadiešu stilos.
☆ Visplašākā izvēlē griezti ziedi un podu puķes.
☆ Kanadas latviešu daiļamatnieku savienības salons.
☆ Rožu stādi krāšņuma dārziem.

802 Bathurst ielā pie Bloor, tel. LE 3-3884, Toronto.

LOTUS

AUSTRA ŠMITS
DĀMU FRIZIERSALONS
737 Bloor St., W., pie Grace Toronto LE 5-6792

A. EGLITIS —
RADIO un TELEVĪZIJAS VEIKALS - DARBNĪCA
IERIKO TV ANTENAS. Atvērts līdz plkst. 9 vakarā 6 dienas.
IZĪRĒ TV par $8,- MĒNESĪ.
161A Roncesvalles Ave., Toronto. Tel. LE 7-1401

DĀMU FRIZIERSALONS
ERNA SILĀRE
428 St. Clarens Ave., Toronto, Ont.
Tel.: LE 1-5937 (BLOOR — LANSDOWNE)

MODEL
DĀMU FRIZIERSALONS
VIJA GRIMBA
109 Moberly Ave., Toronto, Ont. Tel. OX 4-0464
DANFORTH — WOODBINE, 2. stāvā.

OLGA INTS
DĀMU FRIZIERSALONS
820 Danforth Ave. (Pape - John)
HO 5-4388, Toronto.

BIROJĀ: EM 6-5434 MĀJĀS: ME 3-5518
Visāda veida padomus un pakalpojumus juridiskos jautājumos sniedz
JOHN KUZMOCHKA, B. A.
Barrister, solicitor & notary
4 ALBERT ST (otrā. stāvā), TORONTO, ONTARIO

Bijušā kara dalībniekiem atmiņu atsvaidzināšanai par izpārdošanas cenu

A. SIŅĶA Kurzemes cietoksnis (glīti iesieta) I $1,80
" " " " II $1,80

DV GRĀMATNĪCA,
123 Huron St., Toronto Ont.

Saiņus uz LATVIJU, LIETUVU, IGAUNIJU un KRIEVIJAS zemēm sūtiet piederīgajiem un draugiem ar
SAKAS PARCEL SERVICE
kas tos nosūta caur Ukrainska Knyha,
755 Barton St., E., Hamilton, Ontario
Tel.: LI 4-7239

Jūsu saiņi ir APDROŠINĀTI, garantējam to piegādi. Varat sūtīt pārtiku, drēbes, medikamentus, apavus, svarā no 4 līdz 17 mārciņām. Muitas izdevumus nokārto UKRAINSKA KNYHA. Mūsu jaunajā, plašajā veikalā ir iespējams dabūt apavus, ādas jakas, lakatus un citas mantas. Lielā izvēlē uzvalku drānas, sākot jau $8,- vienam uzvalkam. Vilnas audumi kā vienkrāsaini, tā angļu svītrotie. Mums ir zīda, kokvilnas un flaneļa drānas, kā arī vajadzīgie piederumi.
Ātra un laipna apkalpošana. Veikals atvērts no plkst. 10 rītā līdz 7 vakarā, no otrdienas līdz sestdienai.

LAKE SIMCOE
JACKSON POINT

Ar $99,- iemaksu isgūstat 15.000 kv pēdu apbūves gabalu, uz kura var celt ēku. Šķembām noklāti ceļi, visas iespējas. Labs novietojums, netālu no Toronto. Šī apbūves gabala apskatei zvanīt

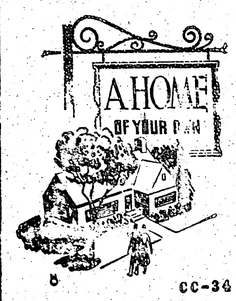

īpašniekam EM 6-1352, vai GEORGE LAMOT māju pārdošanas birojam, Jacksons Point, PArkview 2-3691, vai savam aģentam.

CC-36

A. E. KERSON
BARRISTER, SOLICITOR, NOTARY PUBLIC
229 YONGE ST.
Room 203
EM 4-3141, TORONTO
Runā vācisku un krieviski.

Dr. M. KOSOWSKI
uzsāk praksi
Speciālists SIEVIEŠU SLIMĪBĀS un DZEMDĪBU PALIDZIBĀ. Neauglības ārstēšana.
611 Bloor St., W., (Palmerston stūrī), Toronto. Vizītes pēc norunas. Tel.: LE 5-7434 vai LE 6-1470

,ES NOŽŅAUDZU SAVU SIEVU'

Kad saule silda pārlieku karsti un cilvēki kā pusapmāti klīst pa lielpilsētas ielām un dārziem, meklējot patvērumu no lielās tveices dārzos, tad arī es aizstaigāju uz ierasto vietu: pilsētas dēstījumos, netālu no Mākslas mūzeja, pie Linkolna pieminekļa, kuram vienā un otrā pusē strauji rit dzīve, bet pats piemineklis atrodas oazē: tur ir mierīgi un klusi. Gabaliņu aiz pieminekļa apaļā loka ir liels akmeņu sols, bet aiz viņa koki un krūmi. Piemineklis un tā tuvākā apkārtne līdz ar solu atrodas uz paaugstinājuma. No šejienes atveras jauks skats uz tālo, vēsturisko mūzeju, kas no šejienes izskatās it kā koku ietvaros, un lielisko strūklaku. Bet tieši pretī ir lieli zāles laukumi un puķu dobes, kuŗās ziedu bagātību un krāšņumu nāk apbrīnot un fotografēt. Te es varu netraucēti lasīt līdzpaņemto grāmatu un, ja patīk — arī atgulties uz sola. Neviens par to neliekas ne zinis. To ieskata par pašsaprotamu lietu.

Te nāk arī citi, kas mīl vietulību. Daudzi jūtas „kā mājās". Viņi noauj kājas, paklāj uz mozaīkas izrotātās zemes avīžu pāpirus un sildās. Ja apnīk sildīties — atguļas visā garumā uz sola. Daži ietur brokastis, bet atnāk arī pārīši. Tie sēž tuvu viens otram, skūpstās. Reizēm viņš paņem viņu uz rokām, teciņus dodas pa kāpnēm lejā un aiznes savu iecerēto kā fauns savu guvumu. Uz kurieni? Kaut kur, kur vēl mazāk viņus traucē citu skati, kaut gan arī te tos neviens netraucē skūpstīties.

Es lasu pabiezo jauno vispasaules literātūras vēsturi, kuŗa plašu nodaļu veltījusi latviešu literātūrai. Pie manis apstājas kāda ēna. Es no lasāmā paceļu galvu. Manā priekšā stāv kāds bams, ne bams. Viņš mani pieklājīgi sveicina. Bridi pastāvējis, viņš vaicā:

„Vai drīkstu apsēsties jums blakus?"

Tāds jautājums mani pārsteidz „Protams. Lūdzu", es atsaku. Viņš apsēžas. Mūs šķir tikai akmens nodalījums, kādu ir vairāki gaŗajā solā. Tad viņš man atkal vaicā:

„Vai jūs esat profesors?"

— „Kādēļ jūs tā domājat", atvaicāju.

„Nu, tādēļ, ka lasāt tik biezu grāmatu."

„Nē. Es neesmu profesors."

„Jūs neesat vietējais?"

„Nē" — atbildu.

„No kurienes jūs nākat? Ko jūs esat noziegušies? Ja atnācāt uz šejieni, kādēļ bēgāt no savas dzimtenes?"

„Es neesmu noziedznieks, bet man vajadzēja bēgt no komūnistiem."

„Nu, un tagad jūs esat mūsējais."

„Jā".

„Es jau to vēroju, vairākas reizes jūs te redzot un gulot". Viņš klusē un tad vaicā: „Kas tā par grāmatu, kuŗu lasāt? Vai drīkstu redzēt?"

„Lūdzu", un es pasniedzu viņam grāmatu. Viņš to pašķirsta un atdod:

„Kas tā par vālodu? Es to neprotu.

„Tā ir vācu"

„Jūs esat vācietis?"

„Nē. Es nāku no Latvijas, kuŗu okupēja komūnisti."

Pasēdējis klusu, viņš pēc brītiņa saka:

„Es gan noziedzos. Reiz es tāpat kā jūs lasiju grāmatas un rakstiju avīzēm un grāmatu izdevējiem. Pie manis nāca mans draugs. Mēs labi satikām. Tad viņš iekāroja mānu sievu. Sāka tai glaimot un viņi sāka saieties.

Es domāju, ka tā tāda maza aizraušanās manai sievai, kuŗu es ļoti mīlēju. Cerēju, ka aizraušanās pāries, bet tas tomēr turpinājās. Tad es vairs negribēju to ciest un savai sievai teicu, lai viņš vairs nenāk mūsu mājās. Viņa saskaitās, acis viņai ļauni zvēroja, un viņa man iesita pļauku. Man neviens vēl nekad nebija sitis. Es zaudēju savaldīšanos un, nometis sievu gultā, nožņaudzu viņu. Tas bija tik drausmīgi. Es nekad to nevaru aizmirst. Mani apcietināja. Tiesā mani atzina par nenormālu un ielika nervu slimnīcā. Tur es pavadīju vairākus gadus. Tad mani palaida brīvē. Tagad es klīstu pa ćikāgu kā bams."

Stāstot, viņam pa grumbuļainiem vaigiem rit asaras, un rokas sāk trīcēt. Mēs klusējam. Tad viņš vaicā:

„Vai jums ir viskijs?"

„Nē", atbildu.

„Tad jūs esat slikts bams. Visiem kārtīgiem bamiem ir viskijs. Es iešu pameklēt viskiju. Tas dod spēku aizmirst. Es savu sieviņu ļoti mīlēju" . . .

Viņš sveicina un gausiem, gausiem soļiem aiziet . . . Ilgi noskatos viņam pakaļ un domāju, cik līdzīgi viss ar Otello, kas nožņaudza savu Desdemoni mīlestības sāpēs. O. Krs.

C. G. TODD LTD.
REAL ESTATE
Aizdevumu sagāde. Lielākais nekustamu īpašumu pirkšanas un pārdošanas birojs Hamiltonā.
418 MAIN ST., E., HAMILTON.
OJĀRS IEVIŅŠ. Tel. JA 8-6336. VALDIS TUKLERS.

The Dahlia Beauty Salon
408 Danforth Ave., Toronto.
MATU un SEJAS KOPŠANA. ILGVIĻNI. MODERNAS FRIZŪRAS. MANIKIRS.
Ērtas, labi vēdinātas telpas.
Mūsu darbinieces runā latviski.
Tel.: HO 3-4262.

AUTO VADĪŠANAS SKOLA
BALTIC
AUG. MASINGS
Visiem kursantiem garantēju atļaujas. Automatiskās un standarttransmisijas.
79 Indian Gr., telef.: RO 9-6612, RO 2-4558

ZELTKALIS ANTONS KIVLENIEKS (KALUPE JEWELLERS)
gatavo un labo rotas sidrabā, zeltā, platinā, latviskas, ar dzintariem, krāsainiem akmeņiem un dimantiem.
Grāmatas par b r ī v u 10% apmērā no rotu pirkuma vērtības.
Zvanīt katrā laikā HO 3-1008.
19 Pretoria Ave. Toronto 6 Ont., Canada.

Pieņemu pasūtījumus audumiem VIENMĒR KRĀJUMĀ:
plecu lakati, galvas lakati, latviski spilveni un sedziņas.

HANDWEAVING Studio
VELTA VILSONS 76 Avenue Rd., Toronto
Tel. WA 2-1315

ZIGFRIDS ART POTTERY
ZIGFRĪDA JURŠEVSKA
KERAMIKAS DARBNĪCA - VEIKALS
1425A BLOOR ST. W., TORONTO, TEL. LE 6 - 9183
viena tramvaja pietura rietumos no Lansdowna.
Krājumā latviska un moderna keramika.
Pieņem arī pasūtinājumus dažāda veida keramikas izstrādājumiem.

J. KREIĻA
FOTO STUDIJA
Izdara uzņēmumus iekš- un ārpus studijas, izgatavo bildes pasēm, apliecībām, kā arī pārfotografē un palielina dokumentus un bildes. Amatieŗu filmas attīsta un kopē. Uzņēmumus līdz iepriekš pieteikt
HO 6-3800, 445 Pape Ave.

Dr. L. SIMON,
SPECIĀLISTS ĀDAS UN VENERISKĀS SLIMĪBĀS,
atgriezies no atvaļinājuma un atvēris kabinetu
288 St. Clair Ave., W., Toronto. Tel. WA 1-6614.

1001

drēbju paraugi kungu un dāmu drēbniecībā. Labākie angļu audumi ar pieņemamu cenu katra kabatai. Garantēts darbs. Tīrīšana un krāsošana.
A. SILAVS
415 Dundas St., E., Toronto (pie Parliament St.). Tel EM 4-0089.
Atvērts no plkst. 8—8 vakarā.

IECELOŠANAS, IZCELŠANAS vīzu, pasu uzturēšanās atļauju, laulības šķiršanu legalizācijas un citas lietas administratīvās iestādēs kārto
ALEKSANDRS KANBERGS
596 Sherbourne St., Toronto (pie Bloor St.), tel. WA 1-7149

Māju īpašnieki, JUMS VAJADZĪGA NAUDA?
Latvija Canadian Mortgage Co.
aizdod jums naudu pret 2. obligāciju uz jūsu māju; atmaksa līdz 5 gadiem.
Bezmaksas obligāciju sagāde.
EM 8-1242, Toronto.

V. KUČĀNS,
Kungu un dāmu drēbnieks,
10% atlaide pašreizējiem pasūtinājumiem
115 COLBECK ST., TORONTO,
Tel.: RO 6-7038

ARNOLDS BĒRZIŅŠ
Notāriāta birojs
visāda veida notāriāliem pakalpojumiem
atvērts otrdienās no pl. 6—9 v.; citās dienās iepriekšēja pieteikšanās.
316 HARBORD ST., TORONTO.
LE 4-8447.

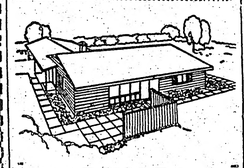

ARNOLDS BĒRZIŅŠ
REAL ESTATE
INSURANCE
MORTGAGES
316 Harbord St., tel. LE 4-8447, Toronto
Piedāvā mājas, veikalus, apbūves gabalus visos pilsētas rajonos; farmas visā Ontario.
— Palīdz aizdevumu un obligāciju sagādē. — Apdrošina automobiļus, mājas, mēbeles, kažokus, vērtslietas, slimības un nelaimes gadījumiem, zādzības u. c.

JAUNA UNIVERSITĀTE

(Pārnesums no 3. lpp.)

Ar Jorkas universitātes nodibināšanu Kanadas universitāšu skaits pieaugs līdz 28. Atlantijas provinces, kuŗas bieži mēdz saukt par Kanadas „smadzeņu fabrikām", visas četras kopā ņemot, var lepoties ar lielāko studentu skaitu, lēšot uz iedzīvotāju skaitu.

Arī Kvebekas province ir labi apveltīta ar kolledžām un universitātēm, kaut gan krietni liela daļa jāpieskaita t. s. „klasiskajām kolledžām" un tām nav tiesības piešķirt zinātniskus grādus. Universitātes ir Kvebeksitijā Lavala, Lenoksvillē Bišopa, Šerbrukā, un Mekgilla un Montreālas universitātes Montreālā.

Ontario bez Toronto universitātes ir vēl septiņas universitātes: ziemeļos — Sadberijas universitāte, Hamiltonā — Mekmaster, Kingstonā — Kvīn universitāte, Londonā — Rietumu universitāte, Vindzorā — Asampšen universitāte un valsts galvaspilsētā — Otavas universitāte un Karltona universitāte. Bez tam Toronto ir Viktorijas universitāte, kas ir saistījusies ar Toronto universitāti.

Četrām Rietumu provincēm ir katrai sava universitāte. Vinipegā ir Manitobas universitāte, Saskatūnā — Saskečevanas, Edmontonā — Albertas un Vankuverā — Britu Kolumbijas universitāte. Katrai ir piesaistīts zināms skaits kolledžu, kas izkaisītas pa visu provinci.

Lauksaimniecības kolledžas ir Albertā, Ņubransvikā, Jaunskotijā, Ontario un Kvebekā, un vesela virkne mazāku kolledžu, kas pa daļai piesaistītas pie universitātēm, bet vairums ir neatkarīgas. Kanadā darbojas arī militārās kolledžas: Kingstonā, Ontario — Karaliskā militārā kolledža, Viktorijā, B. K. — Royal Roads un Kvebekas Senženā — College Militaire Royal.

Kanadā ir arī rūpniecības, tehniskie, mākslas un skolotāju sagatavošanas institūti — un tāds īpatnējs institūts kā Pierobežas kolledža, kas tālajos apvidos korespondences ceļā izglīto desmitiem tūkstošu strādnieku.

Mūsu laikraksta pārstāvis
VILIS MIKELSONS
Kalamazū, 426 N. Prairie Ave, pieņem sludinājumus un kārto abonementus.

GLOBUS CO. 1646 Queen St., W., Toronto, Ont. Tel. LE 4-1722
DĀVANU SAIŅI UZ LATVIJU
Kādēļ pārmaksāt, ja varat ietaupīt 25—30%, sūtot saiņus ar mūsu firmas starpniecību. Salīdziniet mūsu cenas un paši par to pārliecināsities.
Mēs garantējam saiņu piegādi uz Baltijas valstīm. Mūsu cenās ietilpst preču izmaksa, muitas un citi izdevumi. Saņēmējiem nekas nav jāmaksā.
MŪSU SPECIĀLSAINIS
1. 3½ jardi augstas kvalitātes angļu tīras vilnas uzvalku drānas;
2. 3 jardi tīras vilnas, ļoti labs materiāls vīriešu vai sieviešu mēteļdrānas;
3. Viens tīras vilnas svīteŗs kungiem vai dāmām vai 8 kv. p. ļoti labas virsādas kurpēm vai zābakiem;
4. Viena vilnas šalle 56" x 56" ar ornamentiem vai 2 mārc. zojādas diviem pāriem kurpju;
5. Viena vīriešu šalle;
6. Divi krāsaini kabatlakatiņi.
ŠĪ SAIŅA CENA, VISU IESKAITOT, ... $67.50
Labprāt pieņemam arī pasūtinājumus no ASV.
Mēs sūtām pārtikas saiņus svarā līdz 44 mārciņām.
Pieprasiet mūsu cenrāžus.
Pieņemam nosūtīšanai arī jūsu pašu sagatavotus saiņus ar jaunām mantām sūtīšanai uz Baltijas valstīm. Saiņus varat piesūtīt pa pastu vai nodot personīgi. Mēs sniegsim jums sīkus paskaidrojumus par muitas u. c. izdevumiem.
PĀRSŪTĀM VISĀDA VEIDA MEDIKAMENTUS.
Pasūtinājumus pieņem arī „ORBIS" aģentūra
3650 St. Lawrence Blvd., Montreal, Que.

Sestdien, 1958. g. 30. augustā, 70. n-rs.

I. JANKOVSKIS
REAL ESTATE BROKER
93½ Roncesv
Toronto,
LE 6-0
LE 5-4

D.V. TEĀTRI
izr
A. EGLIŠA J CĒ
Kazanova
SESTDIEN, 31. AUGU
1021 COLLEGE IELĀ, TO

GARNEY & CO. LIM
889 Bathurst St., Toronto 4., Ont. Tel.
LATVIEŠU UZŅĒMUMS
bryant
Ierīkojam automatiskas eļļas vai gāzes apkures.
Šīs apkures var izmaksāt līdz 5 gadiem. Ūdens sildītājus ierīkojam arī uz īres noteikumiem. Mūsu firmas darbus veic latviešu meistari.
NATURAL GAS
ARTURS GĀRNEJS

Uzaicinu
ikvienu tautieti griezties pie manis padoma un palīdzības sakarā ar
reģistrēšanos
ONTARIO SLIMNICAS APDROŠ
PLĀNAM
Visi pakalpojumi bez atlīdzības
PL 9-0266 VALD. BEBRIS
APDROŠINĀŠANAS SPECIĀLIS

Plašākā latviešu grāmatnīca Kanad
JAUNĀKOS IZDEVU
ĢEN. R. BANGERSKA Mana mūža atmiņas, I
F. ZAUERBRUCHA Mana dzīve
I. GUBIŅAS Draugam neplēmērota sieva, st
K. LESIŅA Pēdējās mājas, romāns
J. KLIDZEJA CILVĒKA BĒRNS, romāns
Grāmata par Akseli Munti
DR. V. VELSA Hirošimas dienas grāmata
V. KRODEŖA Smīnētāji, stāsti
R. Blaumanis, XII sējums.
L. BREIKŠA Maldugunis, romāns
ED. VIRZAS Straumēni
A. NIEDRAS Peries Majores draugs, romāns
T. ZELTIŅA Rožu gaitenis, romāns
J. BOJERA Lafotu zvejnieki, romāns
PERLA BAKA Māte, romāns
L. SARMAS Negantnieki, romāns
I. VIKSNAS Es saku paldies, dzejas
R. GALENIECES Atmiņas, dzejas
B. SENKEVIČAS Ģimenes godi
Prelata E. STUKEĻA Izprotiet laiku, broš.
DV GRĀMATNĪ
123 Huron St., Toronto, Ont.,
Pasūtinot vairākas grāmatas, pasta izdevumi

KLAUSIETIES
LATVIEŠU MŪZIKU
LATVIEŠU Z
LATVIEŠU FIRMU PAZIŅOJ
LATVIEŠU RADIO RAID
Otrdienu vakaros no pl. 8,30—
CHLO - RADIO RA
VILNA GA
LONDON

…ĒR BET PAŠI SAVUS ĪPAŠUMUS!

…TH - MAIN: atsevišķa 6 istabu du… …māja, eļļas apkure, privāts iebrauca… …garāža. Ļoti liels un skaists dārzs. …$14.200,-, iemaksa $1.500,-. Atlikums … obligācijām.

…AS STARPNIECĪBAS UN BEZ GAL… …AS LIELĀ IZVĒLĒ VISĀ PILSĒTĀ.

…umā uz …bet at… …u viens …viņš pa… …nus do… …aiznes …avu gu… …ut kur, …ucē citu …tos ne… …s. …vispa… …i, kura …latviešu …apstājas …paceļu …āv kāds …ani pie… …stāvējis, …s jums …i pār… …es at… …šķir tā… …kādu ir …ad viņš …rs?" …jat", at… …k biezu …ors." …āt? Ko …atnācāt …o savas …dznieks, …no ko… …t mūsē… …vairākas …gulot". …ē: „Kas …sāt? Vai

„Lūdzu", un es pasniedzu viņam grāmatu. Viņš to pašķirsta un atdod:

„Kas tā par valodu? Es to neprotu."

„Tā ir vācu"

„Jūs esat vācietis?"

„Nē. Es nāku no Latvijas, kuru okupēja komūnisti."

Pasēdējis klusu, viņš pēc brītiņa saka:

„Es gan noziedzos. Reiz es tāpat kā jūs lasīju grāmatas un rakstīju avīzēm un grāmatu izdevējiem. Pie manis nāca mans draugs. Mēs labi satikām. Tad viņš iekāroja mānu sievu. Sāka tai glaimot un viņi sāka saieties.

Es domāju, ka tā tāda maza aizraušanās manai sievai, kuru es ļoti mīlēju. Cerēju, ka aizraušanās pāries, bet tas tomēr turpinājās. Tad es vairs negribēju to ciest un savai sievai teicu, lai viņš vairs nenāk mūsu mājās. Viņa saskaitās, acis viņai ļauni zvēroja, un viņa man iesita pļauku. Man neviens vēl nekad nebija sitis. Es zaudēju savaldīšanos un, nometis sievu gultā, nožņaudzu viņu. Tas bija tik drausmīgi. Es nekad to nevaru aizmirst. Mani apcietināja. Tiesā mani atzina par nenormālu un ielika nervu slimnīcā. Tur es pavadīju vairākus gadus. Tad mani palaida brīvē. Tagad es klīstu pa Čikāgu kā bams."

Stāstot, viņam pa grumbuļainiem vaigiem rit asaras, un rokas sāk trīcēt. Mēs klusējam. Tad viņš vaicā:

„Vai jums ir viskijs?"

„Nē", atbildu.

„Tad jūs esat slikts bams. Visiem kārtīgiem bamiem ir viskijs. Es iešu pameklēt viskiju. Tas dod spēku aizmirst. Es savu sieviņu ļoti mīlēju" . . .

Viņš sveicina un gausiem, gausiem soļiem aiziet . . . Ilgi noskatos viņam pakaļ un domāju, cik līdzīgi viss ar Otello, kas nožņaudza savu Desdemoni mīlestības sāpēs. **O. Krs.**

…A UNIVERSITĀTE

…pp.) …es nodi… …versitāšu …tlantijas …i mēdz …madzeņu …kopā ne… …āko stu… …edzīvotā… …e ir labi …un uni… …ietni lie… …„klasis… …tām nav …skus gra… …vebeksiti… …Bīskopa, …un Mont… …treālā. …universi… …niversitā… …ijas uni… …— Mek… …Kvīn uni… …Rietumu …—Asamp… …alsts gal… …niversitā… …itāte. Bez …rijas uni… …jusies ar

…gā ir Manitobas universitāte, Saskatūnā — Saskečevanas, Edmontonā — Albertas un Vankuverā — Britu Kolumbijas universitāte. Katrai ir piesaistīts zināms skaits kolledžu, kas izkaisītas pa visu provinci.

Lauksaimniecības kolledžas ir Albertā, Ņubransvikā, Jaunsko tijā, Ontario un Kvebekā, un vesela virkne mazāku kolledžu, kas pa daļai piesaistītas pie universitātēm, bet vairums ir neatkarīgas. Kanadā darbojas arī militārās kolledžas: Kingstonā, Ontario — Karaliskā militārā kolledža, Viktorijā, B. K. — Royal Roads un Kvebekas Senženā — College Militaire Royal.

Kanadā ir arī rūpniecības, techniskie, mākslas un skolotāju sagatavošanas institūti — un tāds īpatnējs institūts kā Pierobežas kolledža, kas tālajos apvidos korespondences ceļā izglīto desmitiem tūkstošu strādnieku.

Mūsu laikraksta pārstāvis

VILIS MIĶELSONS

Kalamazū, 426 N. Prairie Ave, pieņem sludinājumus un kārto abonementus.

…vincēm ir …e. Vinipe…

…S CO. 1646 Queen St., W., Toronto, Ont. Tel. LE 4-1722

…SAIŅI UZ LATVIJU

…ja varat ietaupīt 25—30%, sūtot sainus …arpniecību. Salīdziniet mūsu cenas un … par to pārliecināsities.

…nu piegādi uz Baltijas valstīm. Mūsu …cu izmaksa, muitas un citi izdevumi. …ņējiem nekas nav jāmaksā.

…ŪSU SPECIĀLSAINIS … kvalitātes angļu tīras vilnas uzvalku …

…nas, ļoti labs materiāls vīriešu vai sie…nas; …as sviters kungiem vai dāmām vai 8 …s virsādas kurpēm vai zābakiem; …alle 56" x 56" ar ornamentiem vai 2 …iviem pāriem kurpju; …alle; …abatlakatiņi.

… VISU IESKAITOT, ... $67.50

…mam arī pasūtinājumus no ASV. …kas saiņus svarā līdz 44 mārciņām. …eprasiet mūsu cenrāžus. …anal arī jūsu pašu sagatavotus saiņus …m sūtīšanai uz Baltijas valstīm. Saiņus …pastu vai nodot personīgi. Mēs sniegsim …rojumus par muitas u. c. izdevumiem. …VISĀDA VEIDA MEDIKAMENTUS.

… pieņem arī „ORBIS" aģentūra …wrence Blvd., Montreal, Que.

I. JANKOVSKIS REAL ESTATE BROKER

93½ Roncesvalles Ave., Toronto, Ont.

LE 6-0143

LE 5-4455

Mājas, veikali, apbūves gabali. Hipotēku un aizdevumu sagāde. Padomi māju pirkšanas & pārdošanas jautājumos katrā laikā.

PARKDALE RD.-SUNNYSIDE: $5000,- iemaksa 11 istabu, divstāvu dubultķieģeļu dupleksam. Moderns iekārtojums, telpas eļļas krāsās, mod. virtuves. Dubult. garāža. 10 gadu 6% hipotēka.

SUNNYSIDE: $1.500,- iemaksa 9 istabu dubultķieģeļu mājai ar 2 virtuvēm un 2 vannas istabām, jauna eļļas apkure, garāžas iespējas. Cena $14.000,-.Mēneša maksājumi $95,-.

DAVISVILLE - MOUNT PLEASANT: $2.500,- iemaksa 6 istabu dubultķieģeļu mājai ar radiātoru -eļļas apkuri, 2 virtuvēm un garāžu. 10 gadu hipotēka. Izskatīga māja.

D.V. TEĀTRIS KANADĀ

izrādīs

A. EGLĪŠA 3 CĒLIENU KOMĒDIJU

Kazanovas mētelis

SESTDIEN, 31. AUGUSTĀ, PLKST 2 P. P.

1021 COLLEGE IELĀ, TORONTO (Lietuviešu zālē)

VELTU OZOLIŅU

no Madonas, dz. 1928. g.

Lūdz atsaukties māte Latvijā. Rakstīt šī laikr. kantorim ar Nr. 714.

High Park - Bloor rajonā IZĪRĒJAMS

DZĪVOKLIS — 2 vai 3 istabas un virtuve. Tuvu satiksmei. Garāža. Zvanīt pēc pl. 5 vakarā, sestdien un svētdien visu dienu. RO 7-0972, Toronto.

Austrumos pie Kingston Rd. IZĪRĒJAMAS

2 nemēbelētas istabas ar virtuvi. Tuvu satiksme. Zvanīt pēc pl. 6 v. (darbdienās) OX 9-5137, Toronto.

Eglinton - Bayview raj. IZĪRĒJAMA

istaba ar virtuvi un vannas istabu precētam pārim vai vieniniekiem / cēm. Ledusskapis un elektriskā plīts.

Zvanīt katrā laikā.

HU 3-6922, Toronto.

IZĪRĒJAMAS ISTABAS

ar vai bez mēbelēm, ar vai bez virtuves lietošanas. Uz vēlēšanos garāža. BLOOR - RUNNYMEDE rajonā. 277 Kennedy Ave. Tel. RO 2-5559, Toronto.

Danforth-Broadview raj. IZĪRĒJAMA

mēbelēta istaba ar virtuves lietošanu vieniniekam /cei. Auto novietošana. Zvanīt pēc plkst. 5 vakarā HO 3-4684, Toronto.

ARMANDS KRŪMKOKS

Pieņem studentus rudens semestrim

KLAVIERU STUNDAS

- Konservātorijas kurss
- Praktiskās spēles kurss (mūzika savam priekam)
- Modernā - populārā mūzika
- Pieaugušo kurss

AKORDEONA STUNDAS

- Iesācēju kurss (aizdod par brīvu uz 8 nedēļām akordeonu)
- Vispārējs kurss
- Modernā - populārā mūzika

MĀCĪBAS NOTIEK: 1. Sv. Andreja baznīcas telpās, Carlton un Jarvis ielu stūrī, un 58 Bowood Ave. (Yonge & Lawrence. INFORMĀCIJA: HU 1-5577.

†

OLGA PAGASTS dz. Klints

mirusi traģiskā nāvē 1958. gada 24. augustā Kanadā.

Un ja kādam smiltīs svešās
Rast Tu mieru lēmis, Dievs, —
Lai pār to Tavs spožums plešas,
Citā saulē ceļoties.

Viņu mīļā piemiņā paturēs
TAMBERGU un MUKTU ĢIMENES

†

Gleznotājs, Liepājas Valsts lietišķās mākslas vidusskolas bijušais direktors

HERMANIS APLOCIŅŠ

Dzimis 1891. g. 5. aprīlī Jaunpiebalgā, aizgājis Aizsaulē 1958. g. 28. maijā Sibirijā.

Sēro RADI UN DRAUGI DZIMTENĒ UN SVEŠUMĀ.

HEATING CONTRACTORS

GARNEY & CO. LIMITED

889 Bathurst St., Toronto 4., Ont. Tel. LE 1-2554

LATVIEŠU UZŅĒMUMS

bryant

Ierīkojam automatiskas eļļas vai gāzes apkures.

Šīs apkures var izmaksāt līdz 5 gadiem. Ūdens sildītājus ierīkojam arī uz īres noteikumiem. Mūsu firmas darbus veic latviešu meistari.

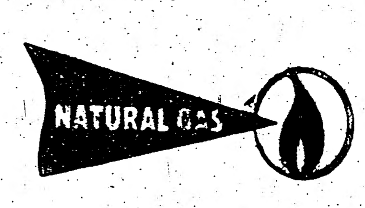

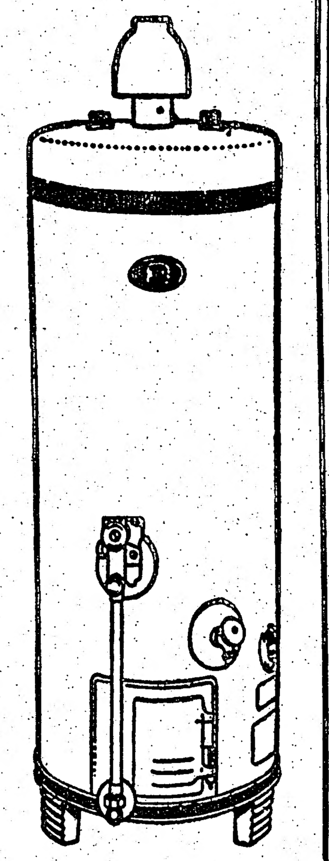

ARTURS GĀRNEJS

DĀVANU SAIŅUS

ar augstākās kvalitātes precēm un visīsākā laikā nosūtām Jūsu piederīgajiem dzimtenē.

Mūsu pakalpojumi ir ļoti lēti, jo strādājam bez starpaģentiem.

Pieprasiet mūsu cenrādi.

Venta Spedition

POSTBOX 264, VÄSTERAS SWEDEN

Abonentu ievērībai Zviedrijā

Turpmāk Latvijas Amerikā abonēšanas maksu lūdzam kārtot ar DV STOKHOLMAS NODAĻU, BOX 220, STOCKHOLM.

LA apgāds

Uzaicinu

ikvienu tautieti griezties pie manis pēc padoma un palīdzības sakarā ar

reģistrēšanos

ONTARIO SLIMNĪCAS APDROŠINĀŠANAS PLĀNAM

Visi pakalpojumi bez atlīdzības.

PL 9-0266 VALD. BEBRIS PL 9-0266

APDROŠINĀŠANAS SPECIĀLISTS

Plašākā latviešu grāmatnīca Kanadā piedāvā

JAUNĀKOS IZDEVUMUS

ĢEN. R.BANGERSKA Mana mūža atmiņas, I d., gl. ies.	$4.80
F. ZAUERBRUCHA Mana dzīve	$4.50
I. GUBIŅAS Draugam nepiemērota sieva, stāsti	$2.80
K. LESIŅA Pēdējās mājas, romāns	$4.00
J. KLĪDZĒJA CILVĒKA BĒRNS, romāns	$3.75
Grāmata par Akseli Munti	$3.60
DR. V. VELSA Hirošimas dienas grāmata	$2.80
V. KRODERA Smiņētāji, stāsti	$3.40
R. Blaumanis, XII sējums.	$3.90
L. BREIKŠA Maldugunis, romāns	$3.00
ED. VIRZAS Straumēni	$4.50
A. NIEDRAS Perles Majores draugs, romāns	$3.40
T. ZELTIŅA Rožu gaitenis, romāns	$3.40
J. BOJERA Lafotu zvejnieki, romāns	$2.80
PERLA BAKA Māte, romāns	$3.00
L. SARMAS Negantnieki, romāns	$4.00
I. VIKSNAS Es saku paldies, dzejas	$2.85
R. GALENIECES Atziņas, dzejas	$2.60
B. SENKEVIČAS Ģimenes godi	$4.00
Prelata E. STUKEĻA Izprotiet laiku, broš.	$3.00

DV GRĀMATNĪCA,

123 Huron St., Toronto, Ont., Canada.

Pasūtinot vairākas grāmatas, pasta izdevumi nav jāmaksā.

KLAUSIETIES

LATVIEŠU MŪZIKU

LATVIEŠU ZIŅAS

LATVIEŠU FIRMU PAZIŅOJUMUS

LATVIEŠU RADIO RAIDĪJUMOS

Otrdienu vakaros no pl. 8,30—9,00.

CHLO - RADIO RAIDĪTĀJĀ

VIĻŅA GARUMS 680

LONDON ST. THOMAS

BAZNĪCAS ZIŅAS

DIEVKALPOJUMI ASV

ŅUJORKĀ

Latviešu ev. - lut. draudze, 564 Second St. Brooklyn 15, N. Y.

Vasaras dievkalpojumi: Betlemes baznīcā:

Svētdien, 31. augustā, pl. 11,15 dievkalpojums; V. Klīve, M.A., B.D.

Iesvētes mācība sāksies septembra mēneša pirmā sestdienā, pl. 10 draudzes namā. Jauniešus lūdz pieteikties pie mācītājiem laikus.

ČIKĀGĀ

Čikāgas latviešu ev. - lut. Ciānas draudzē, 5015 W. Ferdinand St.

Svētdien, 31. augustā, pl. 9,30 dievkalpojums.

Sākot ar septembra mēnesi dievkalpojumi draudzes baznīcā notiks katru svētdienu pl. 11,00.

7. septembrī, pl. 11 dievkalpojums, māc. Jānis Strautnieks. Pl. 10,30 bērnu svētki Bēmis parkā (uz rietumiem no Wolf. Rd., starp 31 Street un Ogden Ave.), māc. A. Rautenšilds.

Māc. O. Straumanis, 1144 N. Kedzie Ave., Chicago 51, Ill.

Dievkalpojumi Čikāgas ev. - lut. latviešu sv. Jāņa draudzes baznīcā — 1540 N. Spaulding Ave — notiek katru svētdienu, plkst. 3 p.p.

Māc. A. Sudārs, 1630 — 30 Ave, Bellwood, Ill.

Čikāgas latviešu ev. - lut. Miera draudzes dievkalpojumi katra mēneša 1. un 3. svētdienā, plkst. 1 dienā lietuviešu baznīcā, 2225 W., Cermak Rd.

Māc. Pāvils Kirsons, Melvudā, Ill., tel. FI 2-2429.

Sv. Pāvila ev. - lut. draudzes dievkalpojumi mēneša 2. un 4. svētdienā, plkst. 10,30 dienā Čikāgas luterāņu semināra baznīcā, 1644 So. 11th Ave.

Čikāgas latviešu baptistu draudzes dievkalpojumi katru svētdienu, plkst. 11 dienā, 5000 W. Ohio St., māc. A. Stefenbergs. Jaunatnes sanāksmes katru svētdienu pl. 9,30 no rīta. Lūgšanu dievkalpojumi katru sestdienas vakaru, pl 7,30.

Māc. J. Turks, Kalamazū, 803 Hazard Ave., tel. 4-4619.

Kalamazū sv. Jāņa ev. - lut. draudzei mēneša 2. un 4. svētdienā Trīsvienības baznīcā, plkst. 2 dienā, bērniem plkst. 1,15.

Lansing Kolledžas lut. baznīcā mēneša 1. svētdienā, plkst. 2 dienā, bērniem plkst. 1,15.

Elkhartā, Ind., reizi mēnesī svētdienas vakarā, YMCA's telpās, 120 W. Lexington Ave

Māc. A. Piebalgs, Kalamazū, 328 S. Rose St., tel. 4-8255.

Kalamazū Ciānas luterāņu baznīcā, 523 Pine St., mēneša 1. un 3. svētdienā, plkst. 10 no rīta.

Māc. J. Lazda, 60 Dennis Ave., S. E., Grand Rapidi.

Dievkalpojumi latviešu ev.-lut. Vienības draudzes baznīcā katru svētdienu plkst. 1 p.p.

Mineāpoles St. Paula latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojumi savā dievnamā, 3152 S. 17th Ave katru svētdienu plkst. 11 pr. p., māc. P. Langins.

Svētdienas skolā nodarbības no plkst. 9,30—12,30.

MILVOKI

Milvoku latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojumi katru svētdienu. pl. 2,00 dienā Faith ev. - lut. baznīcā, 1000 S. Layton Bulv. Māc. J. Meisters. Svētdienas skola dievkalpojuma laikā, baznīcas sabiedriskajās telpās.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Prāv. A. Mitulis, 66 Gordon Ave., Port Arthur, Ont., tel. 4-0302

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont. tel. OX 9-3331, Toronto Sv. Andreja baznīcā, Carlton un Jarvis ielu stūrī, Tel. WA 4-1563

Svētdien, 7. septembrī, pl. 11.00 Kapu svētki Jorkas kapsētā, latviešu nodalījumā.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 6-2518.

7. septembrī, plkst. 11 no rīta Kapu svētki Latviešu kapu nodalījumā, York kapsētā.

14. septembrī, plkst. 3 pp. dievkalpojums un Svētdienas skolas darba atsākšana sv. Jāņa baznīcā (274 Concord Ave.).

21. septembrī, plkst 3 pp. dievkalpojums un Svētdienas skola Sv. Trīsvienības baznīcā. Sprediķos teoloģ. students A. Kretulnieks.

28. septembrī, plkst. 3 pp. Garīgs koncerts sv. Jāņa baznīcā. Piedalās V. Ūbelīte un dubultkvartets „Kalvis".

Māc. A. Briedis, 191 Ferris Rd., Toronto, tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

Svētdien, 31. augustā, pl. 2,30 dievkalpojums.

HAMILTONĀ

Māc. E. Pavasars, 209 E. 38th St., Hamilton, Ont. Tel. Fulton 3-1182

Hamiltonā, Latviešu ev. - lut. Kristus draudzē, Sv. Trīsvienības baznīcā 18 Victoria Ave., S. CE 2-2385.

Māc Fr. Ruperts, 729 Jessie Ave., Winnipeg 9, Manitoba. Tel. 42-5512. Vinipegas latviešu ev. - lut. sv. Krusta draudzē, Sv. Pētera baznīcā. Ellice un Sherbrook ielu stūrī.

Hamiltonas baptistu baznīcā, Stanley Ave. un Locke ielas stūrī, telefons NO 2-7975.

Māc. Edg. Lange, 364 Pleasant Park Road, Ottawa, Ont. Tel. jumi katra mēneša pirmajā svētdienā.

Māc. Ed. Ķerģis, 153 Bancroft Dr. Sudbury, Ont. Tel. OS 3-3284.

Sadberijā svētdien, 7. septembrī, plkst. 13,30 Sv. Jāņa baznīcā (232 Pine St.,) dievkalpojums.

Norsbejā, svētdien, 14. septembrī, plkst. 17 lut. baznīcā dievkalpojums.

Timminsā svētdien, 21. septembrī, plkst. 14 lut. baznīcā (Spruce St.) iesvētīšanas dievkalpojums ar Sv. Vakarēdienu.

Kristīti: Virdžīnijtaunā — Viktorija Gerda Valtiņa, Arvīda un Gerdas meita. Norandā — Indulis Mārtiņš Krūmiņš, Kārļa un Ādolfīnes dēls.

MONTREĀLĀ

Māc. V. Šēfers, 4571 Coolbrook Ave., Montreal, P. Q. Dievkalpojumi Presbiteriāņu baznīcā, Hutchison un Viateur ielu stūrī

30. augustā, pl. 6,30 vak. baznīcā svētvakara dievkalpojums.

14. septembrī, plkst. 2 p.p. dievkalpojums.

28. septembrī, plkst. 2 p.p. dievkalpojums.

Kornvallē, Ont., 6. septembrī, pl. 6 vak. svētvakara dievkalpojums, māc. V. Šēfers.

7. septembrī, plkst. 11 no rīta Tērvetē, draudzes lauku īpašumā, tiks atklāta jaunā dievkalpojumu vieta ar dievkalpojumu brīvā dabā. Dievkalpojumu vadīs māc. V. Šēfers.

Montreālā kristīti: 30. augustā — 1) Poriete Silvija Anda, Frīdberta un Lilijas, dzim. Rasa, m.; Priede Richards, Arvīda un Regīnas, dzim. Juchnovičs, d.,; 3) Stirājs Arnolds Pēteris, Ojāra un Mirdzas, dzim. Vecpuisis, d.

Māc. Arturs Voitkus, 2384 Beaconsfield Ave., Apt. 12, Montreal, P.Q. Tālr. HU 9-3224. Dievkalpojumi Redeemer baznīcā, 285 Clarke Ave.

Svētdien, 31. augustā, plkst. 9.00. Sprediķis: Tieksme pēc labākā.

7. septembrī, plkst. 1,30 p. p. dievkalpojums. Sprediķis: Kur pārējie deviņi?

14. septembrī, plkst. 1,30 p. p. Svētdienas skolas darba sākuma un jaunatnes dievkalpojums. Sprediķis: Pie Kristus kājām.

ST. KATARINES

Māc. J. Prauliņš, 22 Academy St., Apt. 3, St. Catharines, Ont. Tel. MU 5-5098.

TORONTO BAPTISTU DRAUDZES

dievkalpojumi notiek svētdienās, pl. 3 p.p. un trešdien vakaros, pl. 8 — Walmer Road baznīcas telpās. Māc. R. Ekšteins.

TORONTO LATVIEŠU MISIONE

Latviešu misijas kārtējie dievkalpojumi Toronto notiek katru sestdienu plkst. 8 vak., 14 Parkroad misijas namā (Bloor pazemes pieturas tuvumā). Katru svētdienu, plkst. 10.45 rītā garīgs radio raidījums — Brīdis ar Dievu, viļņu garums 1350 Ošavas raidītājā. Tel. AM 1-4218

MURRY'S DRUG STORE **E. GALDIŅA** 3108 Dundas St., W. Toronto, RO 7-8468

Zāļu pagatavošana. Bezmaksas piegāde mājās. Kosmētika. Filmas. Sūtām medikamentus uz Latviju.

UKRAINSKA KNYHA

JAUNA ADRESE — 962 BLOOR ST., W.

Darba laiks no pirmdienas līdz sestdienai no pl. 9—6 v, bet piektdienās no pl. 9—9 v.

VIENĪGAIS UZŅĒMUMS KANADĀ, KURŠ SŪTA SAIŅUS TIEŠI UZ PADOMIJU. TE NAV STARPNIECĪBAS. TĀPĒC PIEGĀDE IR ĀTRĀKA, JO SAIŅI TIEK SŪTĪTI TIEŠI. TIE IR APDROŠINĀTI PRET PAZUŠANU UN BOJĀJUMIEM.

Muita un citi izdevumi samaksājami šeit. Saņēmējam nav jāmaksā nekas. Nosūtītājs saņem parakstu no saiņa saņēmēja. Saiņu daudzums nav ierobežots, bet tikai tā svars nedrīkst pārsniegt 20 mārciņu. Jūs varat sūtīt pašu iepirktas mantas . . . , kas dabūjamas mūsu uzņēmuma veikalā par lētām cenām.

Saiņos var sūtīt visādas drēbes, tekstilmateriālus, apavus, ādas, medikamentus, pārtiku un daudz citu priekšmetu.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ

līdz .... uz .... mēnešiem ar šādu adresi:

Mr., Mrs., Miss ....

Adrese: ....

Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $ ....

.... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai (Nevajadzīgo svītrot)

Paraksts ....

Abonēšanas maksa: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn. $8.50 par 6 mēn.; $16.00 par gadu.

Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanags, 123 Huron St., Toronto. Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. Līcī, 101 Brightwater Court, Brooklyn 35, N.Y., U.S.A

K. KĀRKLIŅŠ

pārstāvis pie UNO MANKIN Real Estate,

Member of Toronto Real Estate Board; Member of Ontario Association Real Estate Board

892 DANFORTH AVE.

Birojā HO 1-1114, mājā HO 5-6384

ĪPAŠUMI TORONTO, MĀJAS, VEIKALI VISOS PILSĒTAS RAJONOS un LAUKU APKAIMĒ.

DANFORTH - BROADVIEW: 9 istabu dubultķieģeļu māja, eļļas apkure, 2 modernas virtuves, vannas istaba. Garāžas iespējas. Iemaksa $3.000,-.

PHARMACY - ST. CLAIR: 6 g. veca 6 istabu atsevišķa dubultķieģeļu māja, eļļas apkure, moderna virtuve, privāts iebraucamais ceļš. Izdevīgas obligācijas. Kopīgā cena tikai $14.200,-.

ST. CLAIR - BATHURST: 7 istabu atsevišķa dubultķieģeļu māja, ūdens - eļļas apkure, 2 modernas virtuves, vannas istaba. Īpašums labā stāvoklī. Izdevīgas obligācijas. Kopīgā cena $19.500,-.

Mājas pircējiem sagādājam naudu iemaksām ar 3% gadā.

TENISISTI GATAVOJAS SEZONAS NOSLĒGUMAM

Uzņēmumā aktīvāko un spēcīgāko Kanadas latviešu tenisistu grupa, kas nesen piedalījās Toronto - Montreālas pilsētu sacīkstēs: priekšā no kr.: A. Valdmanis, L. Šlubere, R. Ceinovskis. Stāv V. Audere, M. Kalace, G. Štāls, A. Jēkabsons, A. Leikucis, I. Vīksna, O. Zommers, I. Daņilovs un J. Zichmanis.

Cerot, ka pēc īsā aukstuma viļņa nāks atkal Kanadas „indiāņu vasara", sezonas noslēgumam čakli gatavojas baltā sporta draugi.

Bez latviešiem aktīva tenisistu grupa ir arī igauņiem un lietuviešiem, un tie 30. un 31. augustā sastapsies baltiešu meistarsacīkstēs, lai izcīnītu Baltijas tautu federācijas dāvināto balvu. **Aicināti piedalīties visi Kanadas latviešu tenisisti, jo šīs sacensības risināsies ne pēc komandu, bet individuālo cīņu principa.** Sākums sestdien, 30. augustā, pl. 9 no rīta Riverdale laukumos.

Dažas nedēļas vēlāk, 13. un 14. septembrī, notiks Kanadas latviešu meistarsacīkstes, kurās J. Zichmanim būs jāaizstāv pagājušajā gadā izcīnītā Johannas Benjamiņas balva.

I KANADAS LATVIEŠU JAUNATNES M/S VIEGLATLĒTIKĀ REZULTĀTI

KOPĪGAIS DALĪBNIEKU SKAITS: 112

ZĒNI (6—7 gadi) 40 m skrējiens:

Helmūts Drengers	7,9
Imants Pūpēdis	8,1
Namejs Batraks	8,2

MEITENES (6—7 g.) 40 m skr.:

Baiba Pempere	7,8
Inese Sala	8,4
Ilze Purgaile	8,4

ZĒNI (8—10 gadi)

60 m skrējiens:

Valdis Kalniņš	10,2
Pēteris Mukts	10,6
Dzintars Pūpēdis	10,7
Jānis Andrejsons	10,7

Tāllēkšana:

Valdis Kalniņš	3,51
Jānis Andrejsons	3,31
Dzintars Pūpēdis	3,24

Augstlēkšana:

Valdis Kalniņš	1,11
Māris Jansons	1,06
Jānis Andrejsons	1,06

MEITENES (8—10 gadi)

60 m skrējiens:

Laila Stūre	10,3
Zenta Ķirse	10,4
Ilze Medne	10,8

Sacīkstēs labākos rezultātus guva: A. Esmits (5,17 m), I. Dreifelds (5,22 m) un H. Neimers (5,13 m). J. Kreiļa uzņ.

Tāllēkšana:

Laila Stūre	3,42
Rudīte Rasa	2,86
Ilze Medne	2,47

Augstlēkšana:

Ilze Medne	0,98
Laila Stūre	0,98
Rudīte Rasa	0,91

ZĒNI (11—13 gadi)

60 m skrējiens:

Juris Vēveris	9,4
Ivars Cjinskis	9,6
Valdis Kārkliņš	9,6

Tāllēkšana:

Voldemārs Innus	3,99
Elmārs Sproģis	3,97
Juris Vēveris	3,96

Augstlēkšana:

Andrejs Skalde	1,27
Juris Vēveris	1,24
Voldemārs Innus	1,24

Lodes grūšana (8 mārc.):

Jānis Gulēns	8,85
Valdis Kauliņš	7,35
Andris Rubenis	6,89

MEITENES (11—13 gadi)

60 m skrējiens:

Ausma Gulēna	9,3
Irma Līduma	9,7
Velta Siliņa	9,9

Tāllēkšana:

Irma Līduma	4,29
Ausma Gulēna	1,22
Taiga Iberga	3,56

Augstlēkšana:

Irma Līduma	1,22
Ausma Gulqna	1,22
Velta Siliņa	1,16

ZENI (14—16 gadi)

60 m skrējiens:

Juris Altraks	8,3
Mārtiņš Vāgners	8,4
Vilnis Ezers	8,5
Juris Dreifelds	8,5

Tāllēkšana:

Juris Dreifelds	5,22
Mārcis Ešmits	5,17
Andris Neimers	5,13

Augstlēkšana:

Visvaldis Spricenieks	1,50
Valdis Jirgens	1,47
Mārcis Ešmits	1,47

Lodes grūšana (8 mārc.):

Juris Altraks	12,37
Andris Neimers	11,65
Mārcis Ešmits	11,05

MEITENES (14—16 gadi)

60 m skrējiens:

Kristīne Gulēna	9,3
Gunta Upmale	9,8
Beatrise Kalniņa	11,2

Tāllēkšana:

Kristīne Gulēna	4,16
Ruta Skalde	3,85
Gunta Upmale	3,50

Augstlēkšana:

Kristīne Gulēna	1,22
Gunta Upmale	1,17
Astrīda Čopa	1,17

Lodes grūšana (8 mārc.):

Kristīne Gulēna	8,23
Gunta Upmale	7,70
Dagnija Kārkliņa	7,44

Latviešu sporta apvienības Kanadā balvas ieguva sekojoši grupu uzvarētāji: J. Altraks, K. Gulēna, I. Līduma, J. Vēveris, L. Stūre, V. Kalniņš.

PĒDĒJAIS UGUNSKURS SAULAINĒ

Atvasaras vēsajā vakara gaisā vēl vibrēja Saulaines bērnu vasaras nometnes iemītnieku pēdējās vakarjundas skaņas, kad nometņotāji satraukti pulcējās pa pieci vai seši, lai savā starpā kaut ko noslēpumaini pārrunātu. Vienā otrā sejā pazibēja šķelmīgs smaids, dažu šī saruna padarīja nopietnu un uzņēmīgu. Bija arī tādi, kuri šinīs sarunās nepiedalījās, tie stāvēja notālis un izbrīnījušies raudzījās savos līdzgaitniekos. Kaut kas „karājās gaisā", kaut kam bija jānotiek, jo šis bija pēdējais vakars, pēdējā nakts nometnē.

Noskanēja svilpe, un nometnes komandants A. Freibergs visus aicināja pie ugunskura. Saulaines vasaras viesis prof. A. Dreimanis aizdedzināja ugunskuru, kas, liesmām augsti vijoties pret svaigžņotajām debesīm, izplatīja patīkamu siltumu un gaismu tumšajā atvasaras vakarā. Savā uzrunā, kā arī atvadu vārdos, prof. A. Dreimanis pakavējās pie ugunskura nozīmes daudz un dažādos gadījumos, bet it sevišķi nometnes dzīvē. Viņš novēlēja, lai arī nometnes bērni, savās skolas gaitās ejot, būtu tādi ugunskuri, ap kuriem citi labprāt pulcējas.

Komandanta uzaicināti, bērni „uzlaida gaisā trīs raķetes" — vienu par godu runātājam, otru pagājušajai, skaistajai vasarai un trešo vecākiem, kuri devuši bērniem iespēju šeit nodzīvot savas brīvdienas. Pēc dažām dziesmām, nometnes komandants A. Freibergs un vadītājs Andris Neimers ar „pašgatavotu periskopu" vērās gan nometnes tuvākajā, gan tālākajā apkārtnē, pastāstīdami ugunskura dalībniekiem par nometnes dzīvi „šķērsgriezumā."

Tad A. Freibergs iepazīstināja viesus ar visiem šīs vasaras nometnes vadītājiem un palīgiem, attēlojot un apdzejojot viņu raksturīgākās īpašības. Pēc tam vadītāji kopīgi nodziedāja T. Krūkas sacerēto dziesmu „Vadītāja atvadas".

Nometnes komandants Arnis Freibergs ļoti sirsnīgos vārdos pateicās savai šīs vasaras centīgajai līdzgaitniecei Tonijai Krūkai, kas gan ar humoru, stāstiem, dziesmām un darbu palīdzēja nometnē uzturēt mošu garu.

T. Krūka atvadījās no bērniem ar pašsacerētu dzejoli „Mazais nometņotājs", kur zēns citādi būtu bijis ar visu apmierināts, ja tikai „Piķis rāvis to, vai vilki, vadītājam viņa svilpi." Pēc dažām dziesmām un priekšnesumiem, bērni apstājās ap ugunskuru, aizdedzināja lāpas un vēl pēdējo reizi devās uz savām iemīļotajām vietām.

Vakara tumsā, kā gaiša, ugunīga taka, lāpu gājiens vēlreiz izvijās pa bērnu ikdienas gaitā visvairāk apstaigātajām vietām, lai pēc tam atkal atgrieztos pie ugunskura. Gaišās lāpas, iemestas ugunskurā, dega ar vēl lielāku un spožāku liesmu, liecinot par sirds siltumu, draudzību un sadarbību gan bērnos, gan nometnes vadībā.

Darbu vasaras nometnē var darīt tikai tādi cilvēki, kuri mīl bērnus; kuriem ir tuva viņu domu pasaule; kuriem rūp viņu labklājība — tāpēc Saulaines pāvalde var tiešām būt pateicīga savai izvēlei, nododot nometni Arņa Freiberga un Tonijas Krūkas ziņā.

Tāla viešņa.

Arī krievu raķetes nesasniedz mēnesi

Berlīnē Rietumvācijas preses aģentūra ziņo no Berlīnes, ka, spriežot pēc Maskavā, Varšavā un Prāgā gūtās informācijas, Padomju Savienības zinātnieki jau trīs dažādos gadījumos mēģinājuši izšaut raķetes uz mēnesi, bet vienmēr nesekmīgi. Visas trīs raķetes tikušas izšautas augusta mēnesī no kādas slepenas bazes Sibirijā. Nākamais mēģinājums notikšot septembra vidū. Padomju zinātnieki pareģojot, ka ceturto reizi mēģinājums noteikti sekmēšoties.

MASVEIDA BĒGŠANA NO AUSTRUMVĀCIJAS

Bēg strādnieki, zemnieki, profesori

No Berlīnes ziņo, ka vāciešu bēgšana no Austrumvācijas pēdējā laikā kļūst arvien straujāka. Šīgada jūnijā uz Rietumiem pārbēgušas 13.000 personu, jūlijā 19.000 un augusta pirmajā pusē jau — 11.000. Pēdējās dienās, kā paskaidro oficiālās personas, uz Rietumiem plūst neapturamas bēgļu straumes.

Izrādās, ka vācieši, kas pārreiz bēg no komūnistu apspiestās Austrumvācijas, nav ne bijušie buržuji, nedz kapitālisti, bet gan kvalificēti strādnieki, mēģhaniķi, zemnieki un intelligences pārstāvji. Ievērojams procents ir ārstu, paidagogu, īpaši profesoru un citu augstskolu mācības spēku. Pēdējās nedēļās ievērojami pastiprinājusies arī inženieru, zinātnes darbinieku un rūpniecības uzņēmumu vadītāju bēgšana uz Rietumiem. Kaut gan dzīves apstākļi pēdējos 2—3 gados komūnistu Vācijā uzlabojušies, īpaši pārtikas ziņā, taču bēgšana pastiprinās.

Komūnistu valdībai tas liels zaudējums politiskā un saimnieciskā ziņā. Kopš nodibināta „demokratiskā" Austrumvācija, no tās slepeni aizbēguši pāri par 1.700.000 cilvēku. Kaut gan dabiskais pieaugums tur ir stipri liels, taču Austrumvācijas iedzīvotāju skaits kopš 1949. g. samazinājies apm. par 1 miljonu cilvēku.

IK SESTDIENAS

DEJU VAKARI

SIDRABENĒ

vēl AUGUSTĀ un visu SEPTEMBRA mēnesi.

Ieejas maksa dāmām 50 centu, kungiem $1,-.

VĒROJUMI KANADAS MĀKSLAS PILSĒTĀ...

(Pārnesums no 5. lpp.)

ST. AGATĒ PIE UZŅĒMĪGĀS LATVIEŠU MĀKSLINIECES

Pēc karstas, mākslas strāvām piesātinātas dienas lielpilsētā prāts prasās pēc „tīra gaisa". Tā radās nodoms doties kalnos. Autobuss pāris stundās solās nogādāt sen dzirdētā, bet vēl neredzētā vietā St. Agath. Tuvojoties Sv. Agatei, ceļmalā pie kādas jaunceltnes pamanu mūsu pazīstamās keramiķes Lilijas Treimanes vārdu. Pēc kādām piecām jūdzēm iebraucam gaidītā pilsētā. Te nav tādu augstu kalnu, kādi redzēti citur, bet pilsēta ļoti skaista. Šo skaistumu pavairo Labrenča kalni. Te ir skaistā Kanada. Pēc īsas telefona sarunas un neilgas gaidīšanas, pārbraucot vēl vienam kalnam, esam L. Treimanes keramikas uzņēmumā, kur ir dzīvojamā ēka un darbnīca.

Viņai pašlaik ir karstākais darba laiks. Tā kā vainīgi ir ceļu lielkungi, kas izplānojuši jaunu ceļu viņai „aizmuguriski", atstājot labi iekārtotu un ziedošu darbnīcu novārtā, uzņēmīgā taurtiete ir spiesta meklēt jaunu vietu, kas tagad atrasta kalnā ar iepriekš redzēto jaunbūvi. No turienes paveras plaši skati (un jaunas izredzes) uz kalnu siluetiem un dziļumā gulošiem ezeriem. Tagadējā darbnīca ir pārdota un līdz 1. oktobrim jaunajai jābūt zem jumta. Tas, protams, spiež steidzināt darbus un prasa lielu piepūli. Sarunā atklājas, ka Treimane atsākusi arī Latvijā sākto glezniecību. Viņa arī vasarā mēro garo ceļu uz studiju Montreālā, kaut tikai reiz nedēļā. Piedalījusies jau dažās izstādēs. Ir uzgleznots prāvs skaits portretu. Kā keramiķe viņa bija pazīstama ar savām dekorātīvām figūrām (divu izmēru). Tagad, liekas, viņa vēršas uz cilvēka iekšieni, ar ko izskaidrojams uzplaukums un paņākumi portretu gleznojumos. Bez tam nākuši klāt arī citi amati: viņa ir savas celtnes būvuzņēmēja un atbildīgā vadītāja, darbu pārraudze un darbinieku pārtikas sagādātāja. — Pēc īsas sarunas viņa atvainojas un pazūd darbnīcā, kur jāuzlej glazūra dažiem priekšmetiem. Tas brīdis ir jāpatur prātā: ja nokavēts, var sabojāt visu darbu.

Par spiti pārslogotai dienas gaitai uzņēmumā darbs rit tekoši. Laiku pa laikam piestāj kāds auto, un braucēji sabirst telpā, kur izlikti gatavie darbi. Bezgala telefona sarunu, strādnieku apgāde, to pārvietošana, vakarā gleznošanas studija, viss tas prasa laiku un neizsīkstošu spēka avotu. Taisni neticami, ka visu to var veikt. Tas ir īsts „siena laiks", kad diena sākas pirms sauleslēkta un ievelkas vēl pēc tās norietēšanas.

Dzīvojamās mājas dvēsele ir mākslinieces māte (ar pelēko runci), kas uzsmaida katram mājas iemītniekam. To pašlaik ir daudz, un tie visi gaida arī aprūpi. Gan tuvu, gan tālu viesu viņai netrūkst.

Te sastapu arī aizrobežas viešņu Noru Drapči. Viņa atzinās, ka šī skaistā apkārtne viņu pievilkusi un piesaistījusi vairāk Kanadai nekā Savienotajām Valstīm, citiem vārdiem sakot, viņa ir Savienotajās Valstīs dzīvojošā Kanadas latviete. Te sākas sarunu pavediens no Liepājas līdz Amerikai un šķetinās veikli arī par Kanadu. Tik sirsnīga izrunāšanās bija tikpat svētīga kā kalnu gaiss. Žēl, ka vairākkārtīgi tā bija jāpārtrauc un ka laika bija tik maz. Vēlāk pārdomājot runāto, sapratu lielo darbu, ko N. Drapče veikusi savā apkārtnē un kas tagad arī ticis novērtēts. Par to liecina amerikāņu piešķirtais atzinības raksts un materiālais ziedojums, kā arī iemantotā draugu uzmanība un labvēlība. Kā katrs krietns darbs, kas nes augļus, liecina panākumi un jaunas iespējas. Rudenī Drapčei paredzama atsevišķa izstāde Ņujorkas privātā galerijā. Tā kā viņas ceļš uz mājām ved caur Torontō, tad gaidīsim izdevību satikties šeit.

SVEŠUMĀ SATIEKAS VECI PAZIŅAS

No labās p.: bij. Rēzeknes apr. vecākais agr. Fr. Butners sarunā ar Varakļānu ārstu un bij. slimnīcas direktoru Dr. N. Stukēnu, bij. Varakļānu pilsētas vecākā Pūpola meita Skaidrīte Pūpola, farmac. stud. Foto K. Briģis

Pie Kloverdēles, 21 jūdzi no Kalamazū pilsētas, jaukā vietā Long ezera krastā, 3 Kalamazū laviešu ģimenēm — Kr. Brūvera, Fr. Rituma un J. Strautkalna — pieder jaukas vasarnīcas. Šo vasarnīcu robežas saiet kopā, tā veidojot jauku latviešu vasaras atpūtas vietu. Strautkalņa ģimenes jauncelto vasarnīcu šinīs dienās iesvētīja Kalamazū ev. - lut. latviešu draudzes mācītājs A. Piebalgs, piedaloties kuplam viesu pulkam. Tā kā Strautkalna dzīves vieta bijusi Varakļānos, svinībās satikās arī daži bij. Latgales sabiedriskie darbinieki: bij. Rēzeknes apriņķa vecākais, agr. apriņķa mazpulka inspektors un Rēzeknes ev. - lut. latviešu draudzes pr-ks Fr. Butners, bij. Varakļānu ārsts un slimnīcas direktors un Varakļānu ev. - lut. latviešu dr. prks Dr. N. Stukēns. Pēdējais arī ASV nolicis ārsta pārbaudījumus un strādā savā praksē Ohio. Bij. Varakļānu ģimnazijas direktrise Stukēne, bij. Varakļānu pilsētas vecākā J. Pūpola kdze un citi. Pats Pūpols atrodas vēl Vācijā sardžu rotā un gaida, kad pavērsies ceļš uz šo zemi, lai pievienotos ģimenei.

KLAVIERU BŪVETAJS

A. KLAVIŅŠ

skaņo, labo, modernizē klavieres, dod lietpratēja padomus klavieru pircējiem.

90 London St., Toronto

Tel.: LE 3-8609

Pastāvīgi krāj. lietotas klavieres

LATVIEŠU PUĶU SALONS

CALLA

727 Danforth Ave., pie Pape, tel. HO 6-9911, Toronto.

Krāšņi ziedu sakārtojumi laulībām un citiem gadījumiem. ☆ Bagātīgā izvēlē griezti ziedi. ☆ Podu puķes. ☆ Zaļumi un tropiskie stādi. Sudraba un dzintara rotas lietas. Tautiskie audumi. ☆ Keramika. Pasūtinājumus lūdzam nodot laikus. Mēs piegādājam mājās.

Septembrī, kad vakari top gaŗāki, tos pavadiet ar LATVIJU AMERIKĀ savās mājās.

Vai esat atjaunojuši abonementu?

Visātrāk — vislabāk — vislētāk

Naudu UZ Latviju-USSR

10 rubļi par $1.—

Nodeva $5.— līdz $50.—

EKSPRESS SŪT. 2 NEDĒĻAS

PILNĪGA GARANTIJA

PIESŪTA KVĪTES.

GRAMERCY

744 Broad St., Newark 2, New Jersey, USA.

Licensed by Dept. Banking and Bonded.

OSKARS PERRO

LAI PIE LABAS MĀJAS TIECI, ZVANI LENNOX PIECREIZ PIECI.

1597 Bloor St., W., Toronto

J. FOGELS, LE 5-555

vai pēc pl. 9 p.p. WA 1-4208.

RIVERDALE PARKA rietumos 8 istabu māja ar privātu iebraucamo ceļu, tuvu satiksmei un pilsētas centram, par tikai $10.000,- ar vienīgi $900,- iemaksu un ļoti maziem mēneša maksājumiem ($33,- plūs %%). Ļoti izdevīgas obligācijas.

RESTORĀNS pilsētas centrā ar labu apgrozījumu, ar 3 istabu dzīvokli un 2 vannas istabām par $4.500,-, ar $2.500 (vai mazāku) iemaksu. Līdz šim, atvērts tikai 5 dienas nedēļā, devis īpašniekam nedēļā pie $300,- ienākuma. Cenā ietelp restorāna iekārta, kā arī daļa dzīvokļa mēbeļu.

HIGH PARK skaistākā vietā, kalna galā, dižciltīgo angļu lepnums, māja — pils, celta kaltiem akmeņiem tradicionālā angļu stilā, ar šīfera jumtu, dubultu iebūvētu garāžu, visām ērtībām un brīnišķīgu skatu uz Ontario ezeru un Humbera upi. Šī māja ir ne tikai apbrīnošanas cienīgs objekts no ārpuses (skaists dārzs un efejām apaugusi fasāde), bet tās iekšpuse sniedz iespējamo komfortu. Mājas cena ir tikai daļa no tās faktiskās vērtības, un iemaksa nepārsniedz 10.000 dolaru. Par augšāmminētiem īpašumiem un citiem — no grausta līdz pilij — zvaniet: J. FOGELS, LE 5-5555 vai pēc pl. 9 p.p. WA 1-4208.